

Küresel Ekonomik Gelişmeler ve Türkiye Ekonomisi

Mehmet ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

11 Şubat 2016

Sunum Planı

Küresel Ekonomik Gelişmeler

Türkiye Ekonomisinin Görünümü

Orta Vadeli Program (2016-18)

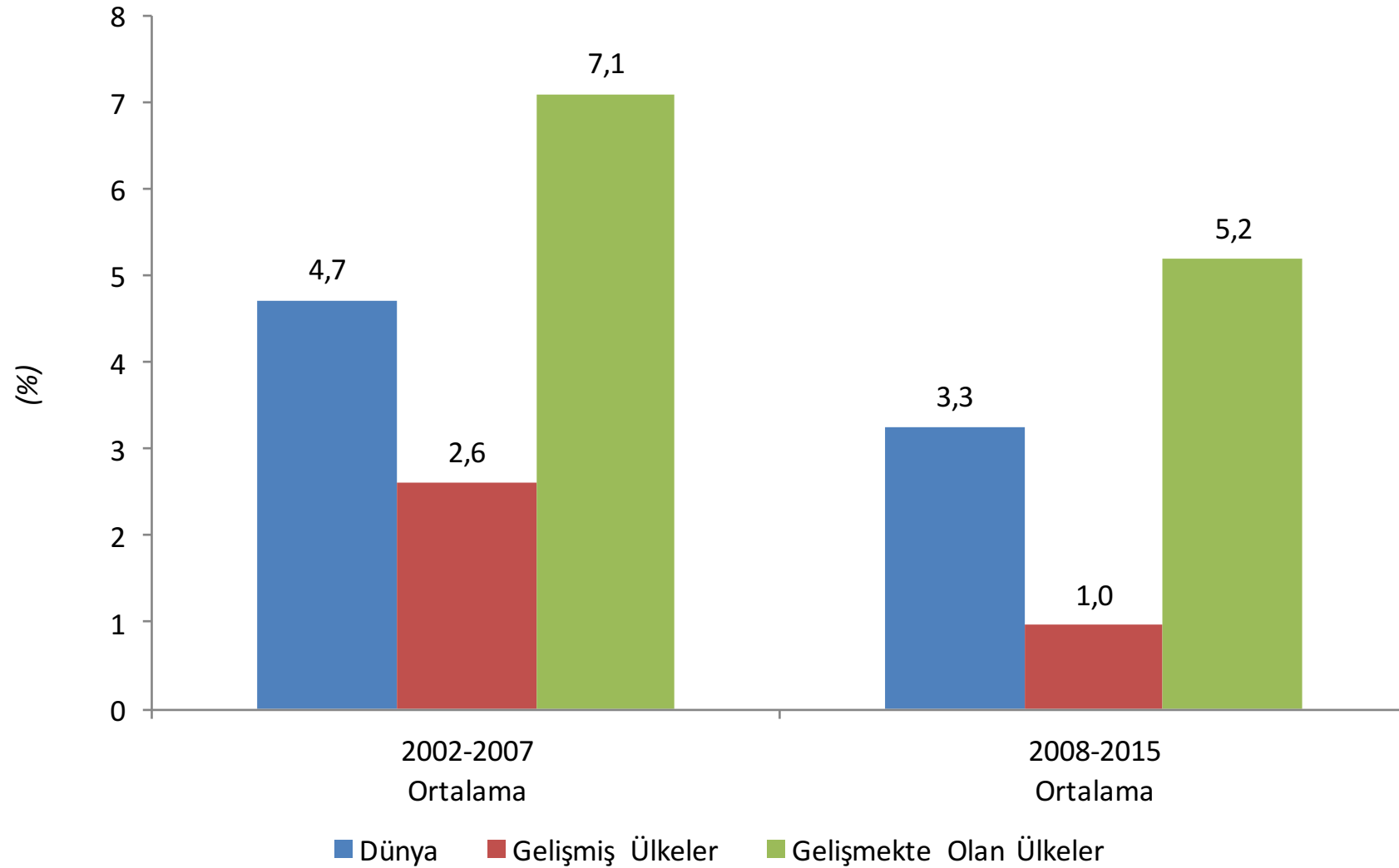
Yapısal Dönüşüm Gündemi

Uzun Vadeli Görünüm

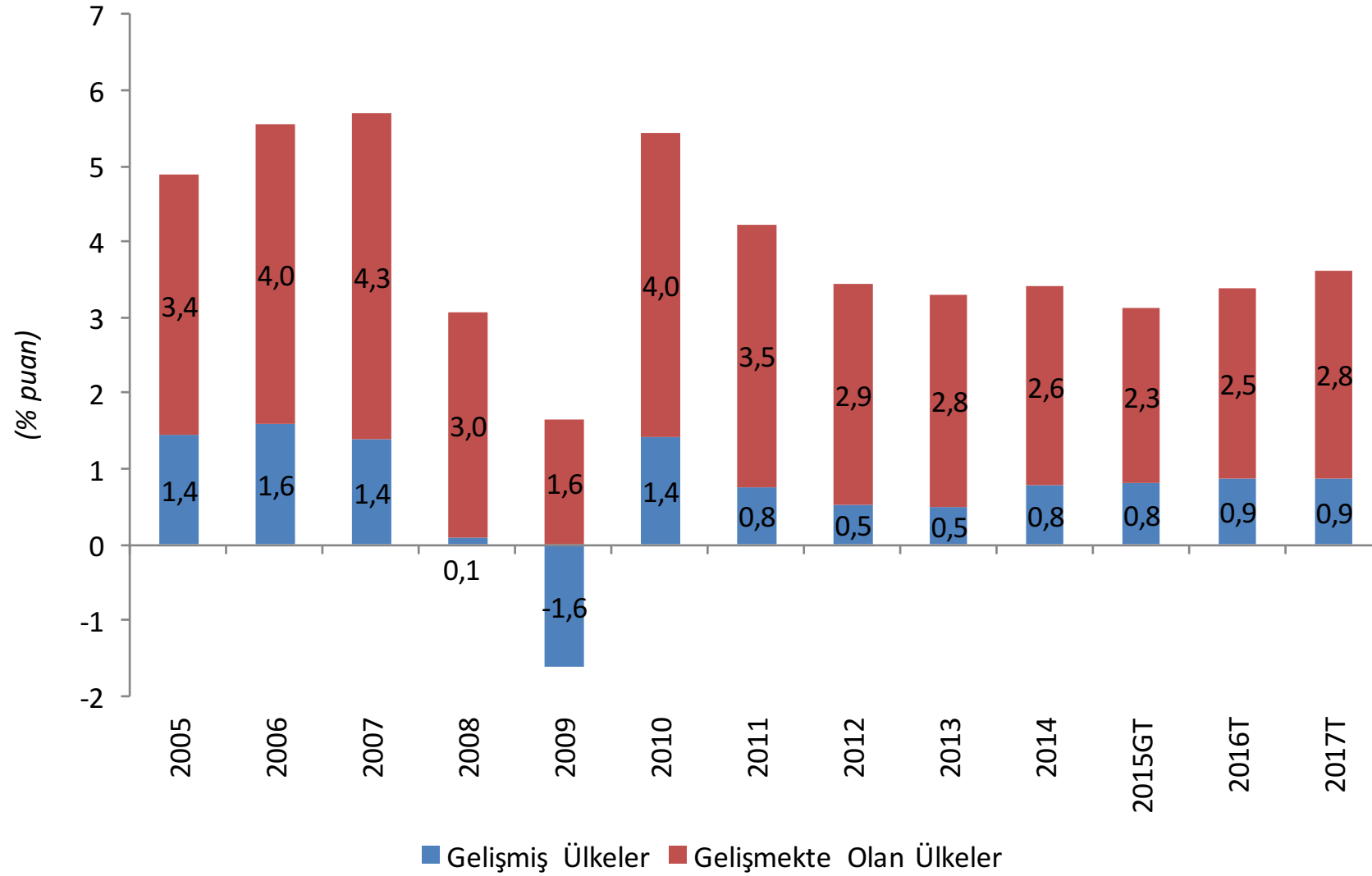

Küresel Ekonomik Gelişmeler

Kriz Sonrası Düşük Küresel Büyüme

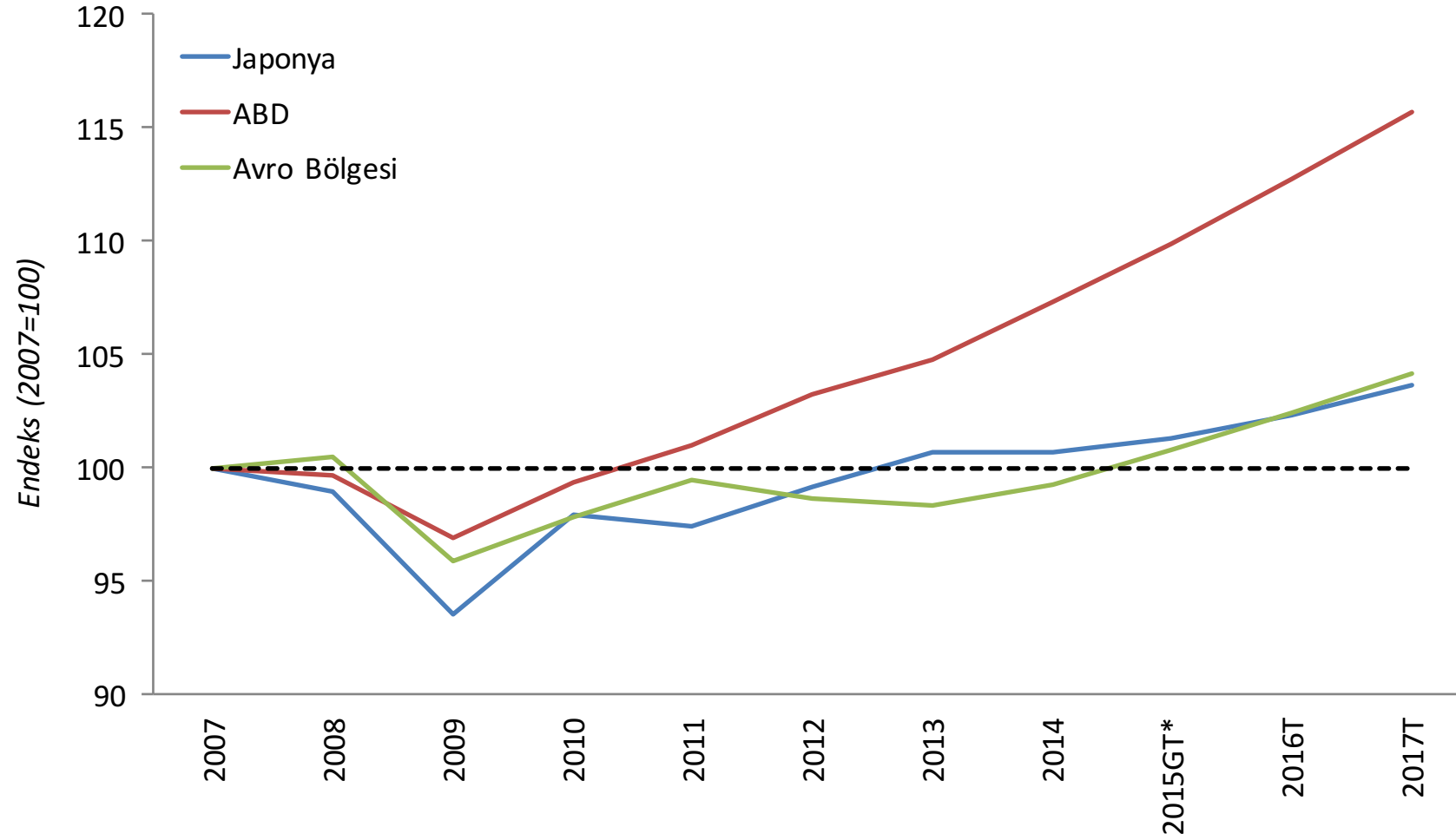
Küresel Büyümeye Katkılar

Kaynak: IMF

GT: Gerçekleşme tahmini, T: Tahmin

Gelişmiş Ülkelerde Büyüme

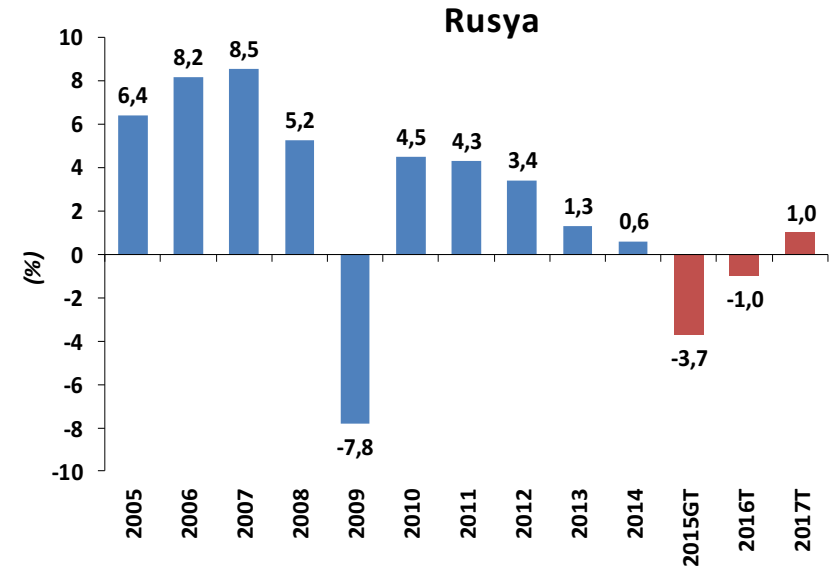
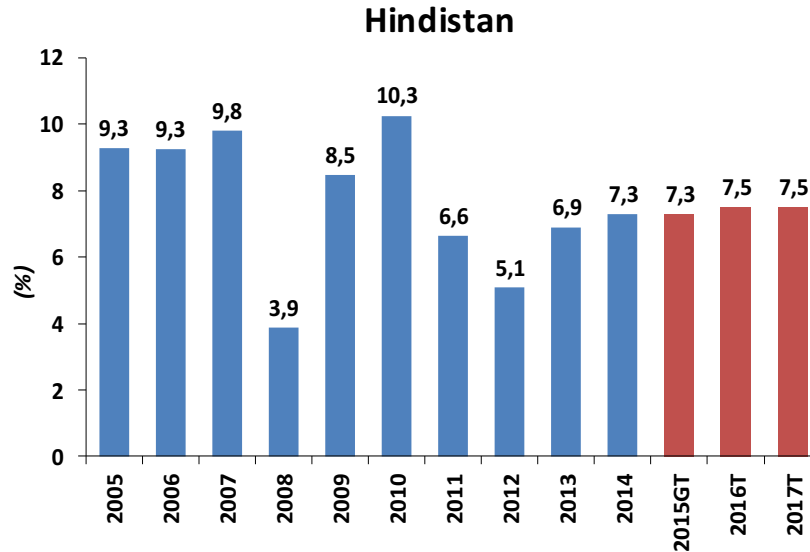
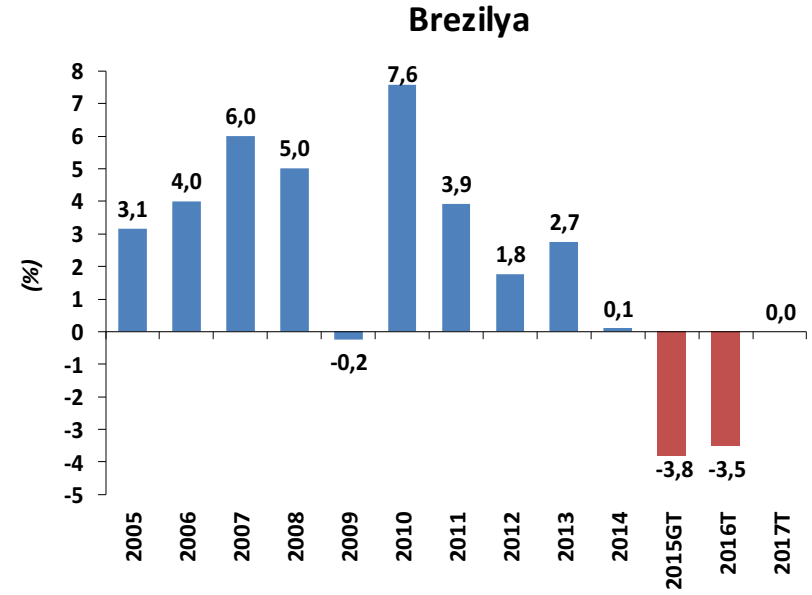
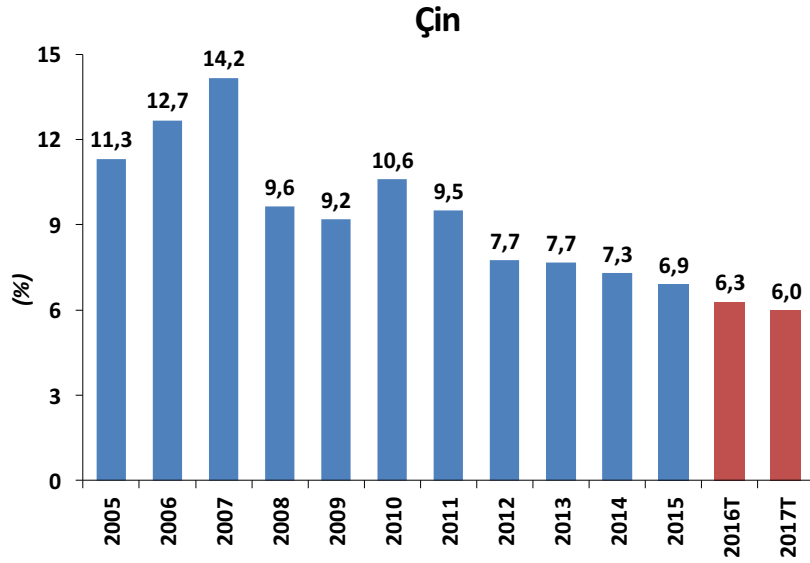

Kaynak: IMF

GT: Gerçekleşme tahmini, T: Tahmin

(*) ABD için 2015 yılı gerçekleşme değeridir

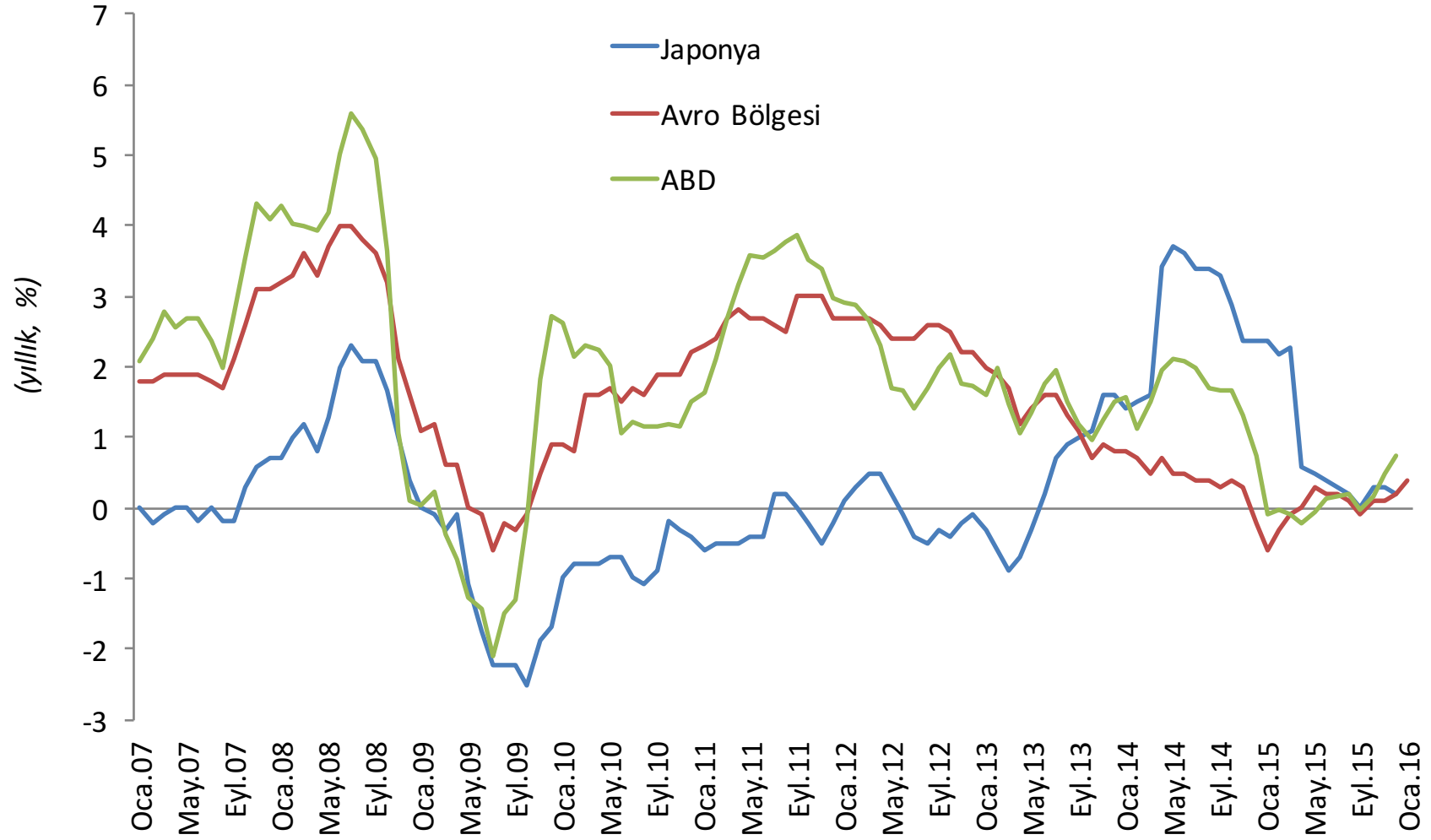
Gelişmekte Olan Ülkelerde Büyüme

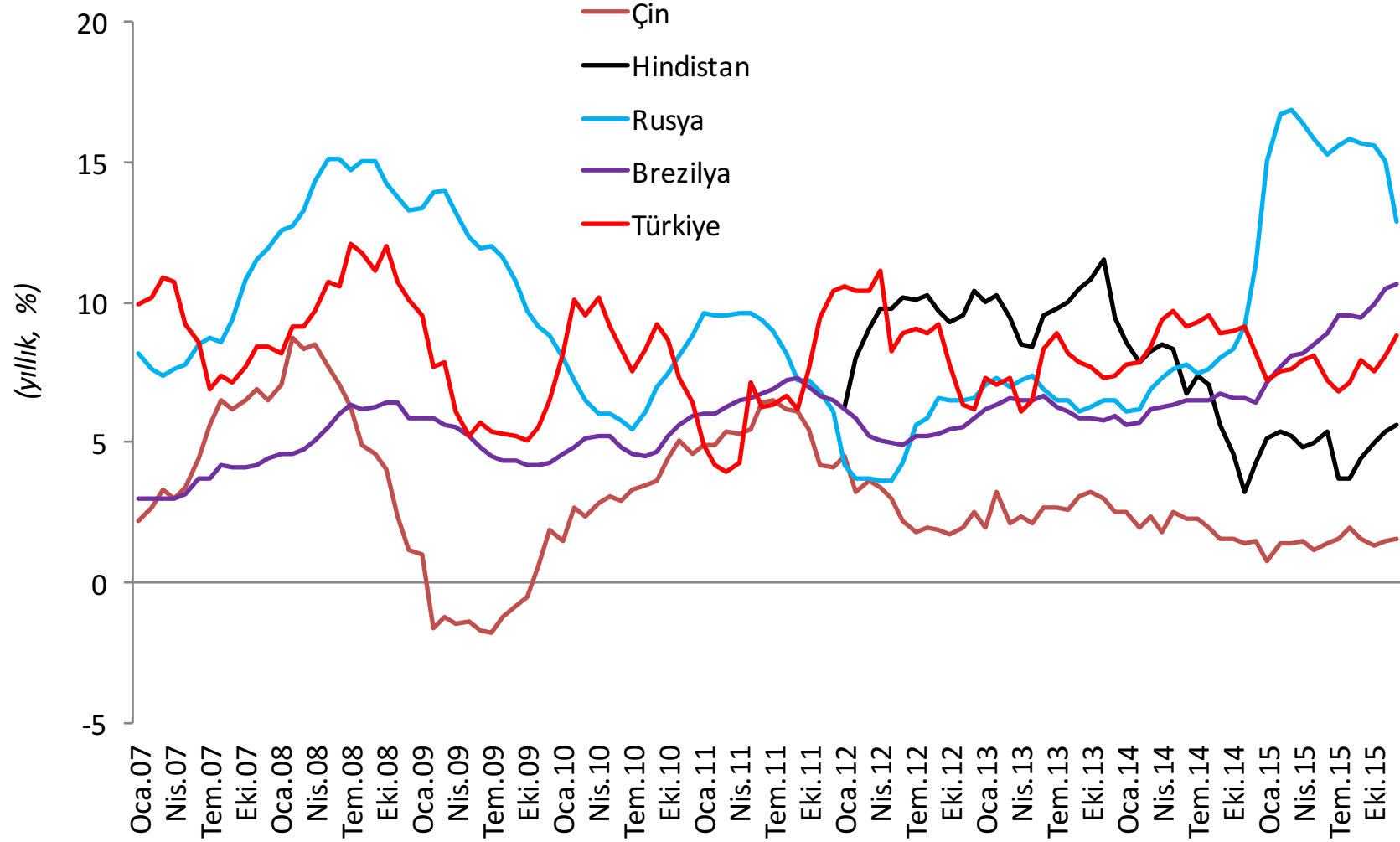
Kaynak: IMF

GT: Gerçekleşme tahmini, T: Tahmin

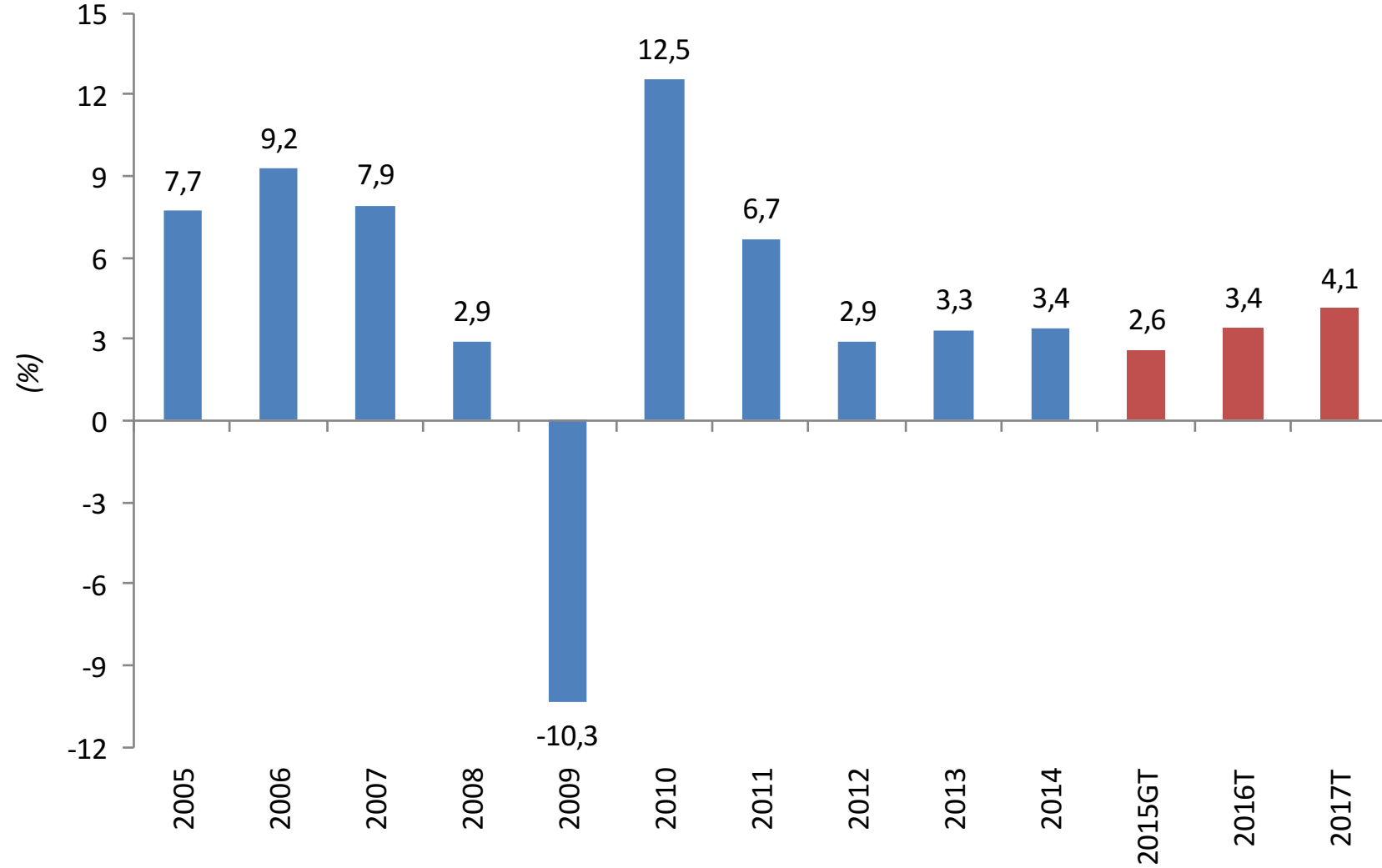
Gelişmiş Ülkelerde Enflasyon

Gelişmekte Olan Ülkelerde Enflasyon

Dünya Ticaret Hacmi Büyümesi

Kaynak: IMF

GT: Gerçekleşme tahmini, **T:** Tahmin

Küresel Ekonomik Riskler

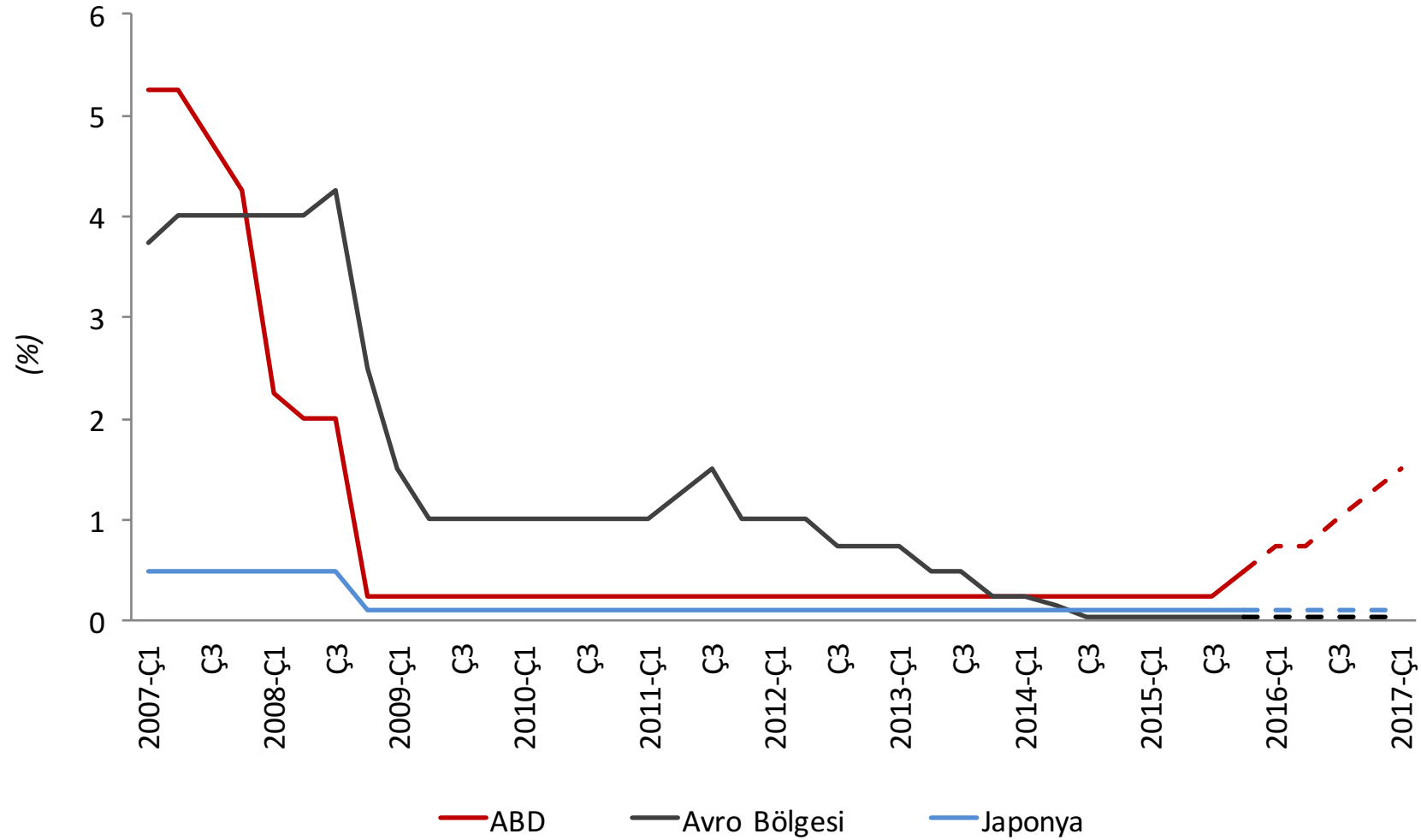
Fed Faiz Artışı

Çin Ekonomisindeki Yavaşlama

Emtia Fiyatlarındaki Düşüş

Jeopolitik Gerginlikler ve Siyasi Belirsizlikler

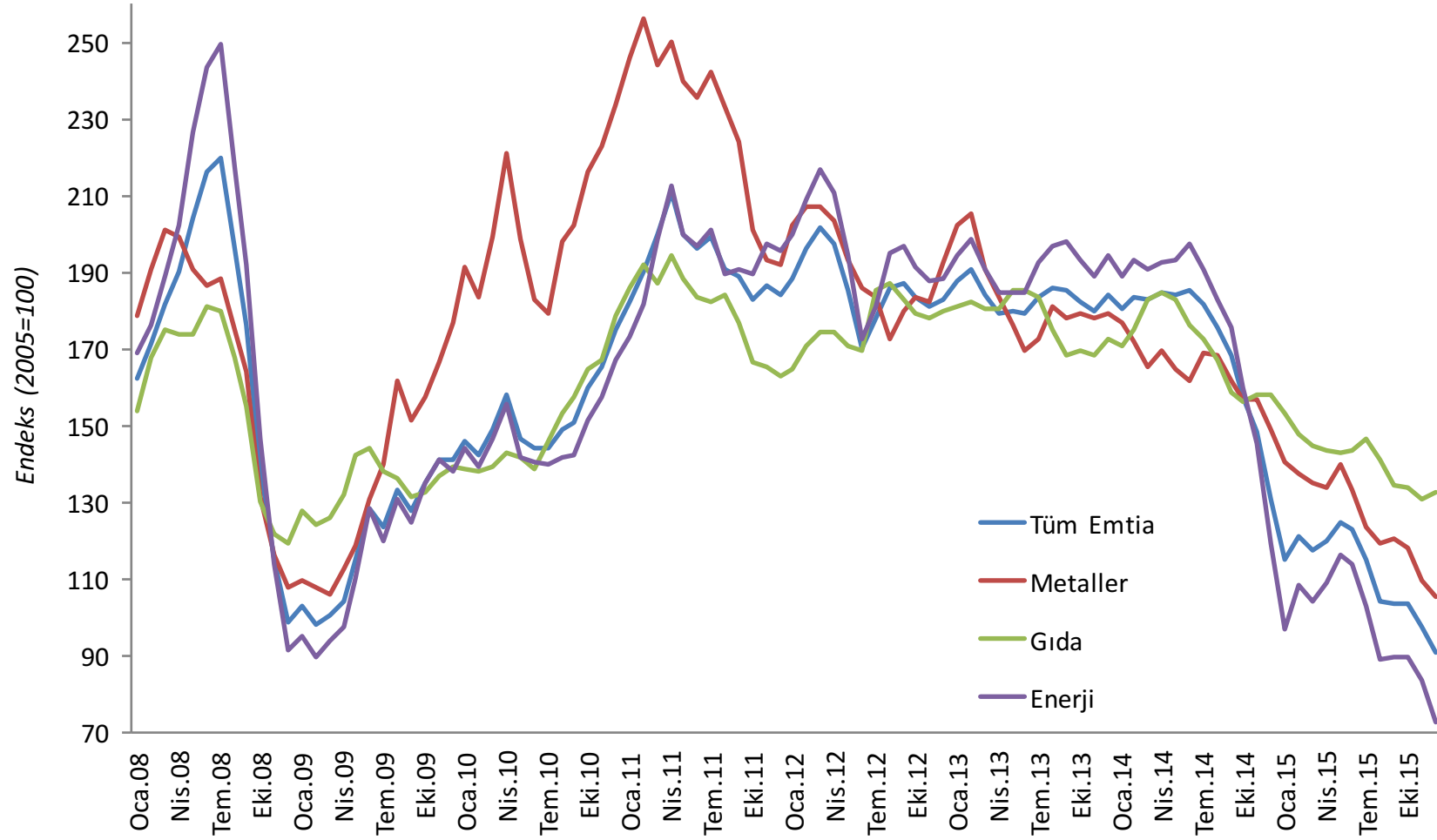
Küresel Para Politikalarında Ayrışma*

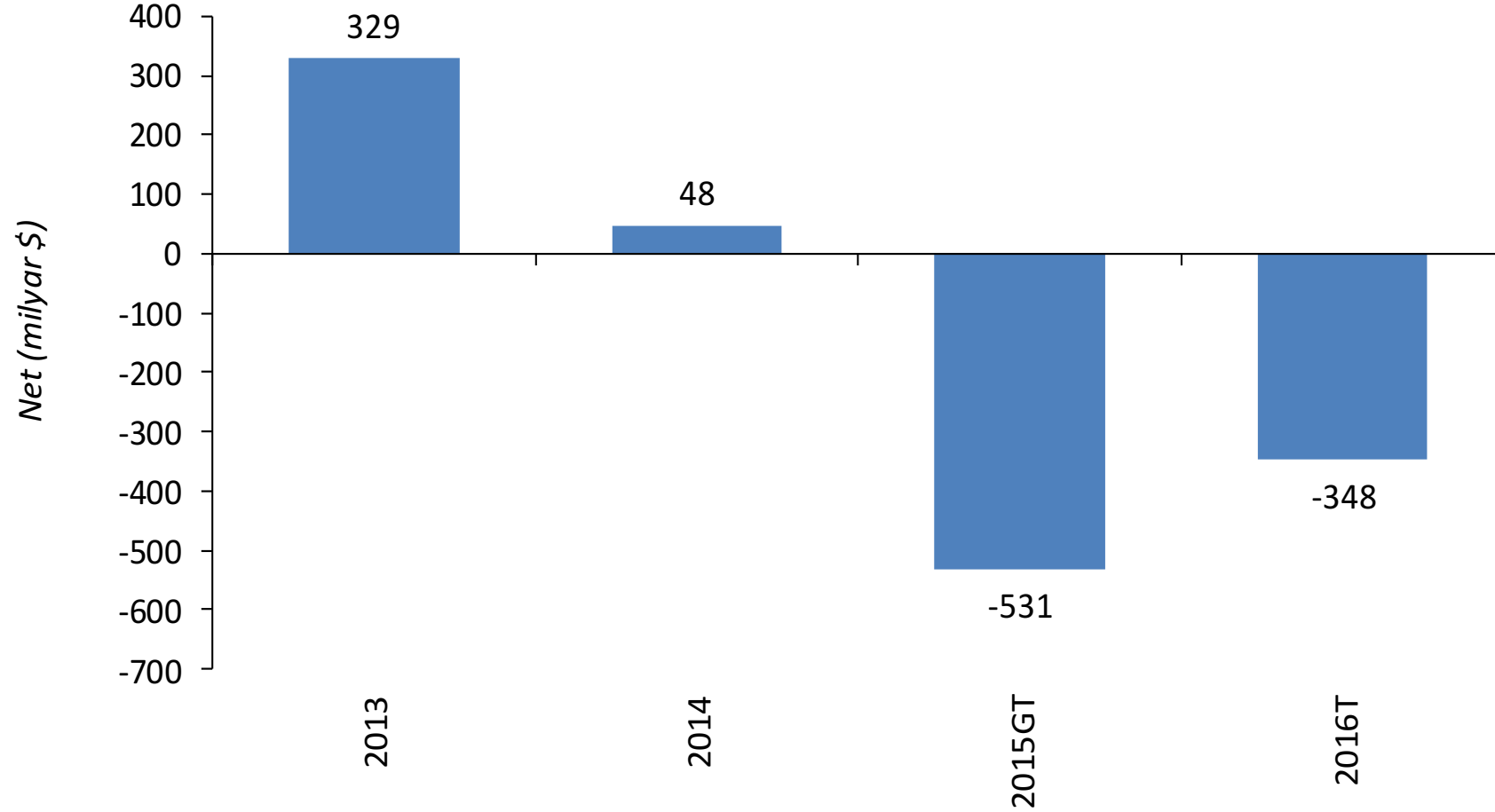
Kaynak: Bloomberg

(*) Kesikli çizgiler Bloomberg tahminidir.

Düşük Emtia Fiyatları

Gelişmekte Olan Ekonomilere Net Sermaye Akışı

Kaynak: IIF

GT: Gerçekleşme tahmini, **T:** Tahmin

Türkiye Ekonomisi

Kazanımlarımız

Güçlü büyüme
performansı

Yüksek
istihdam artışı

Gelir
dağılımında
iyileşme

Tek haneli
enflasyon

Mali disiplin

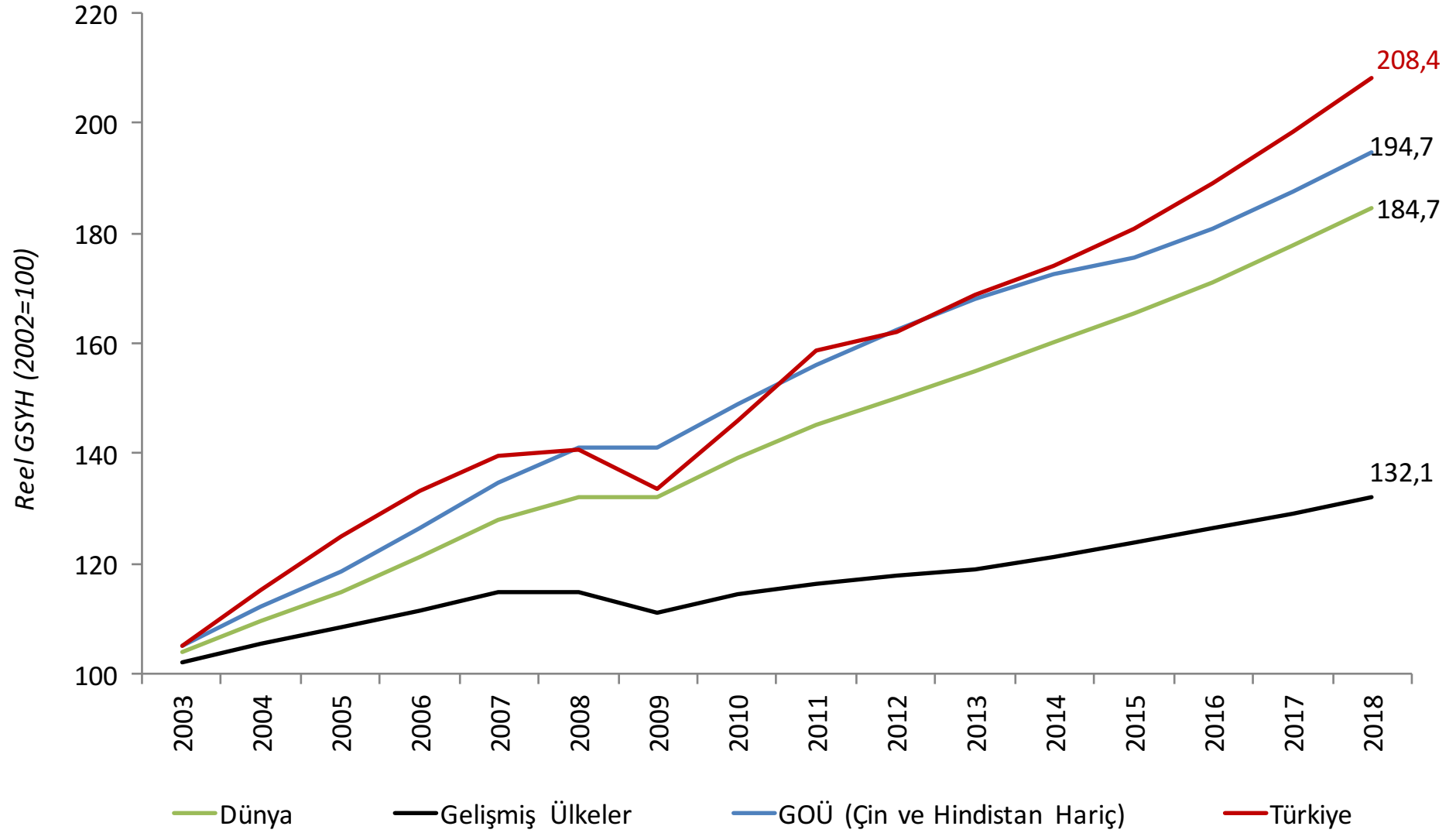
Düşük faiz

Sağlam
bankacılık
sektörü

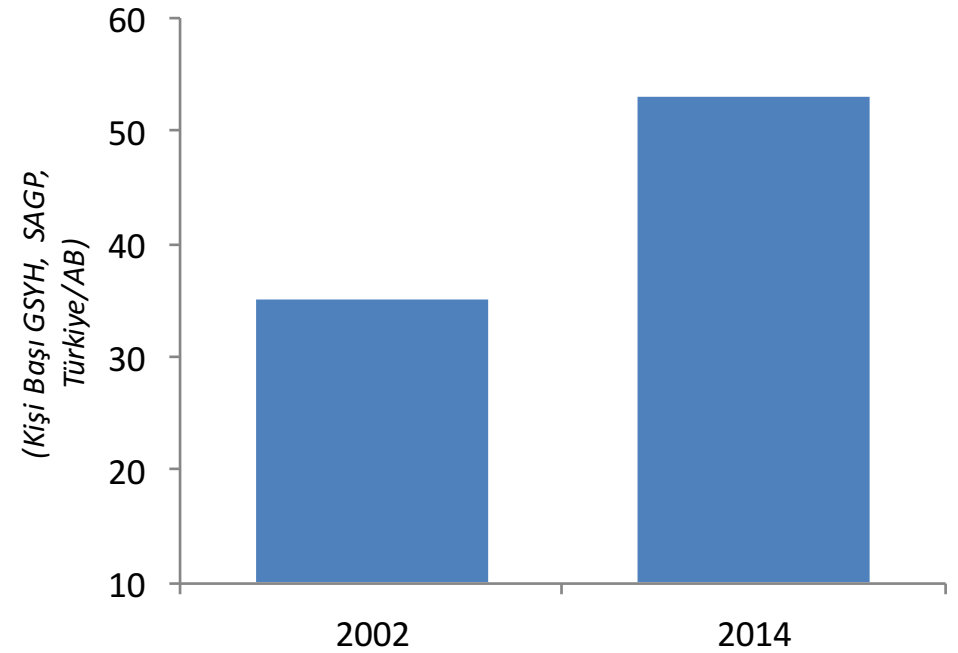
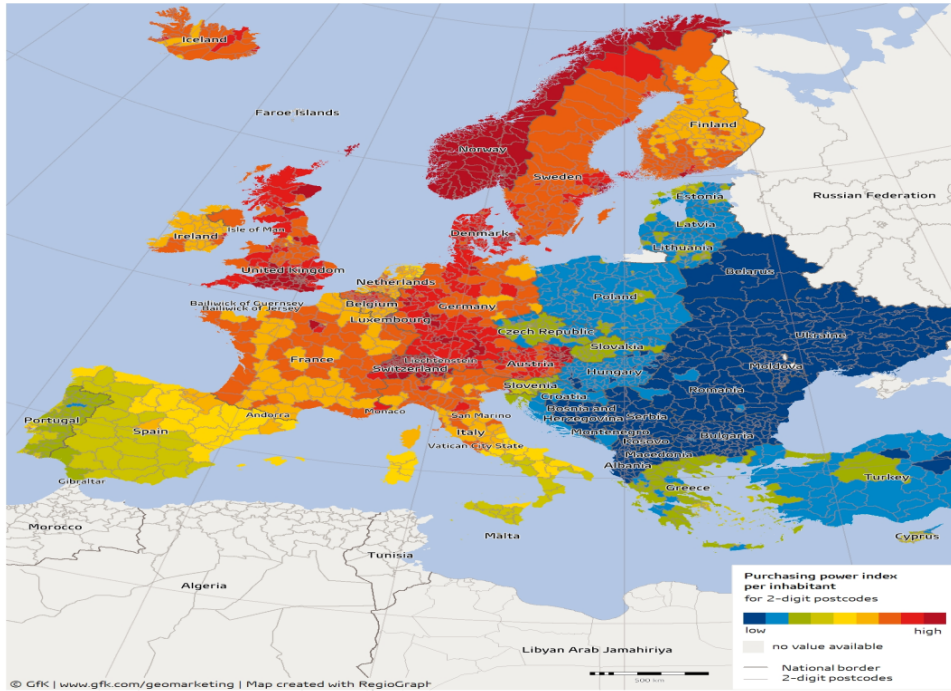
Güçlü Büyüme Performansı

Güçlü Ekonomik Büyüme

Gelişmiş Ülkelerle Arayı Kapatıyoruz

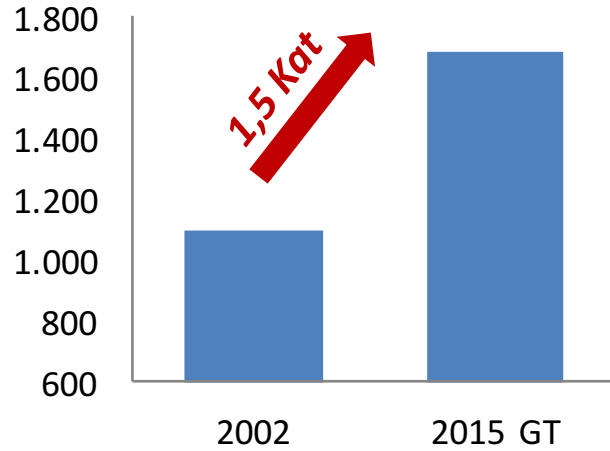
AB ile kişi başı gelir farkını yaklaşık 20 puan azalttık

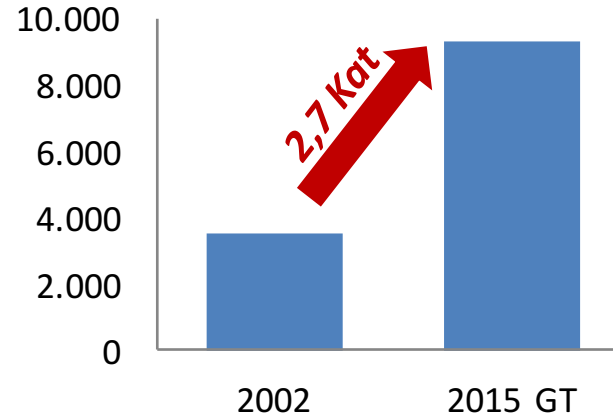
Kaynak: GFK, EUROSTAT

Artan Kişi Başı Gelir

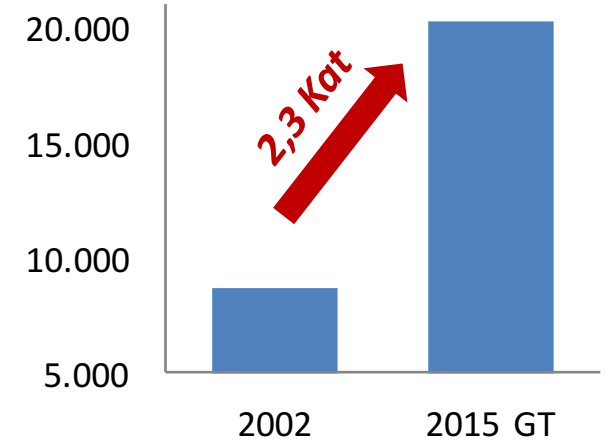
Kişi Başı GSYH (TL, Reel)

Kişi Başı GSYH (ABD \$)

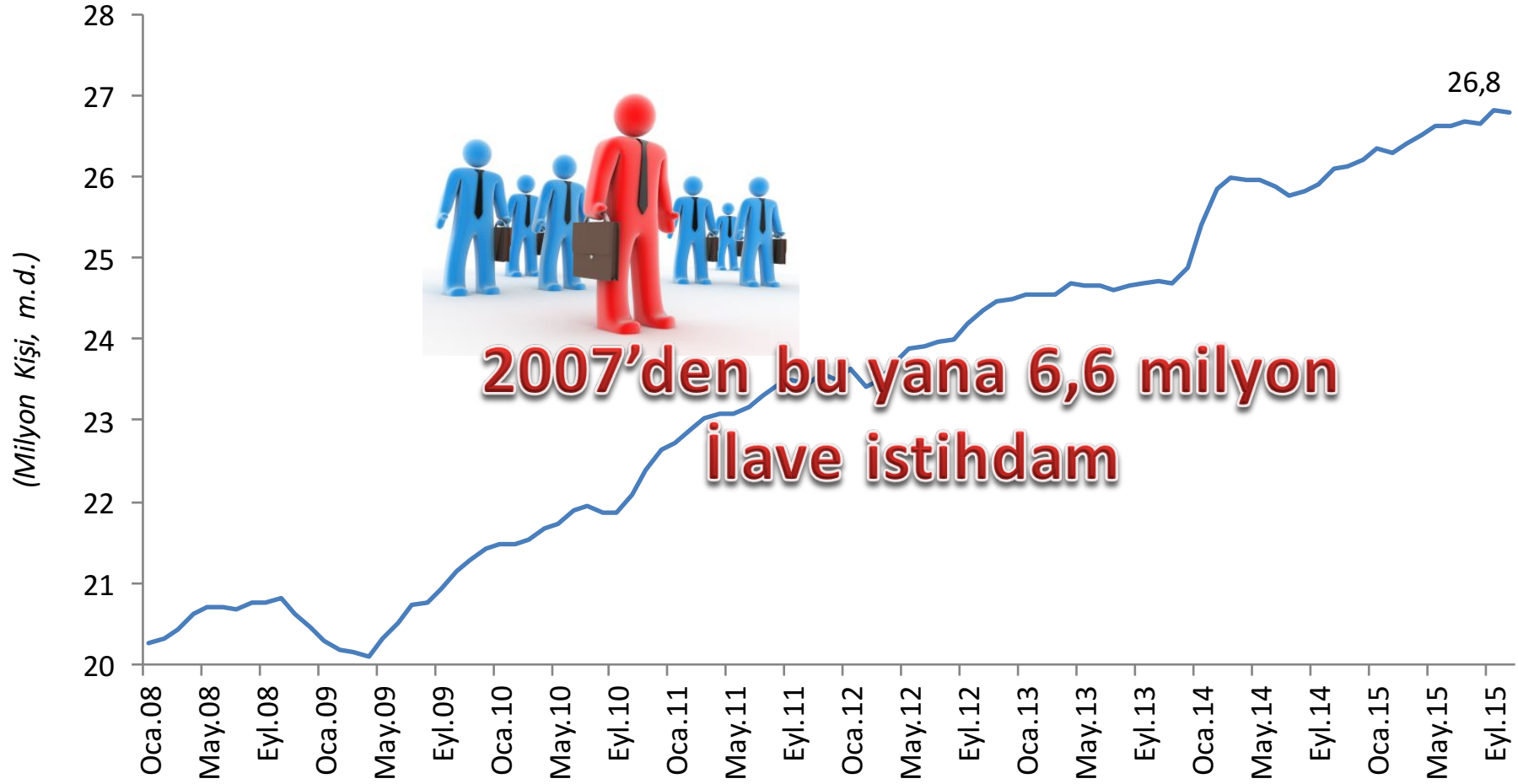
Kişi Başı GSYH (\$, SAGP)

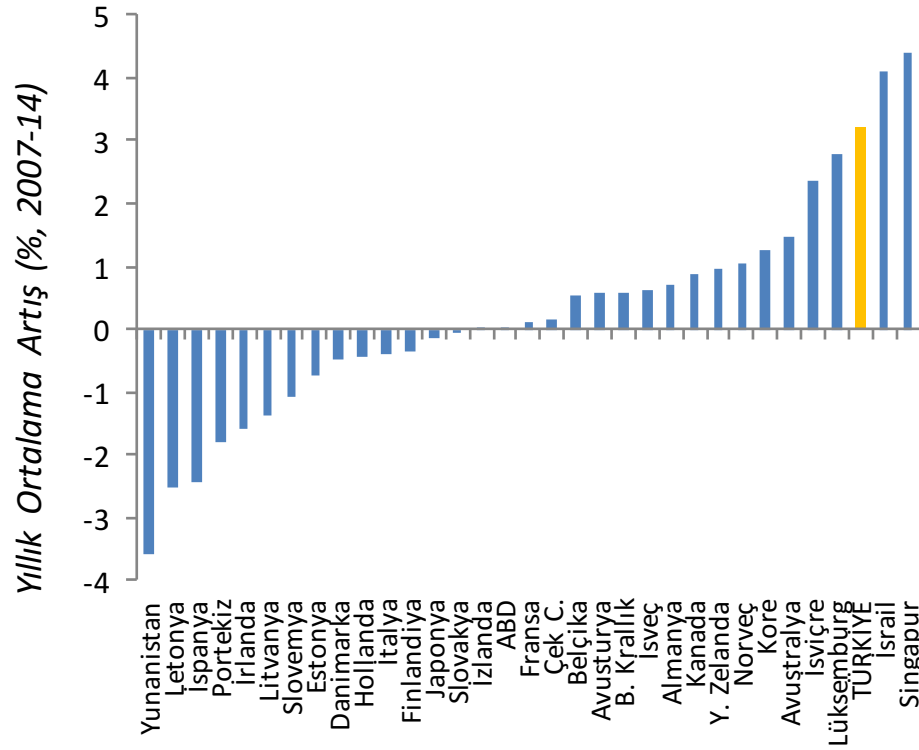
Yüksek İstihdam Artışı

Güçlü İstihdam Artışı

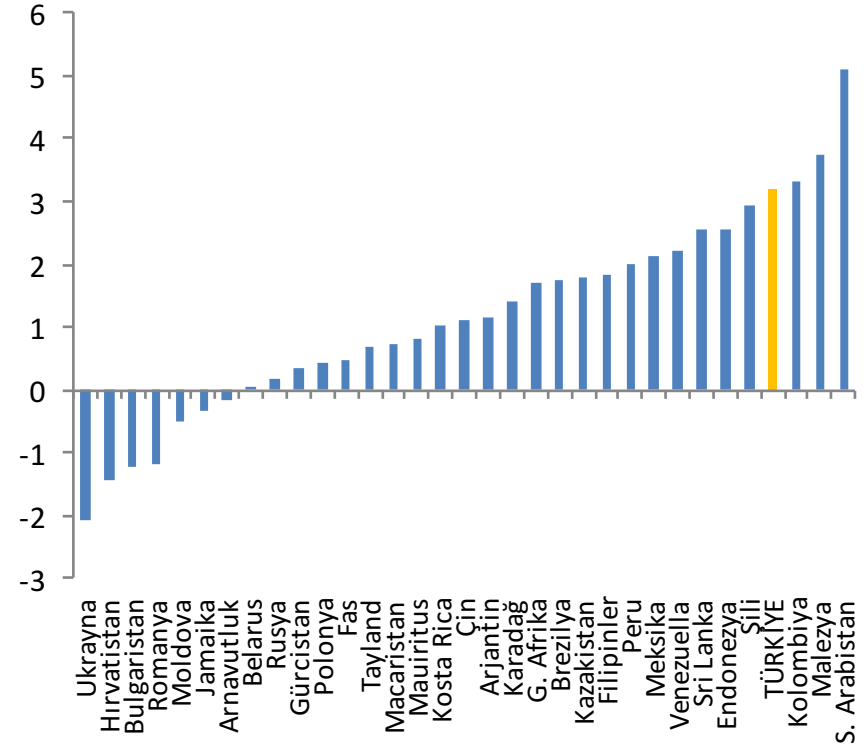

İstihdam Artışı

Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye

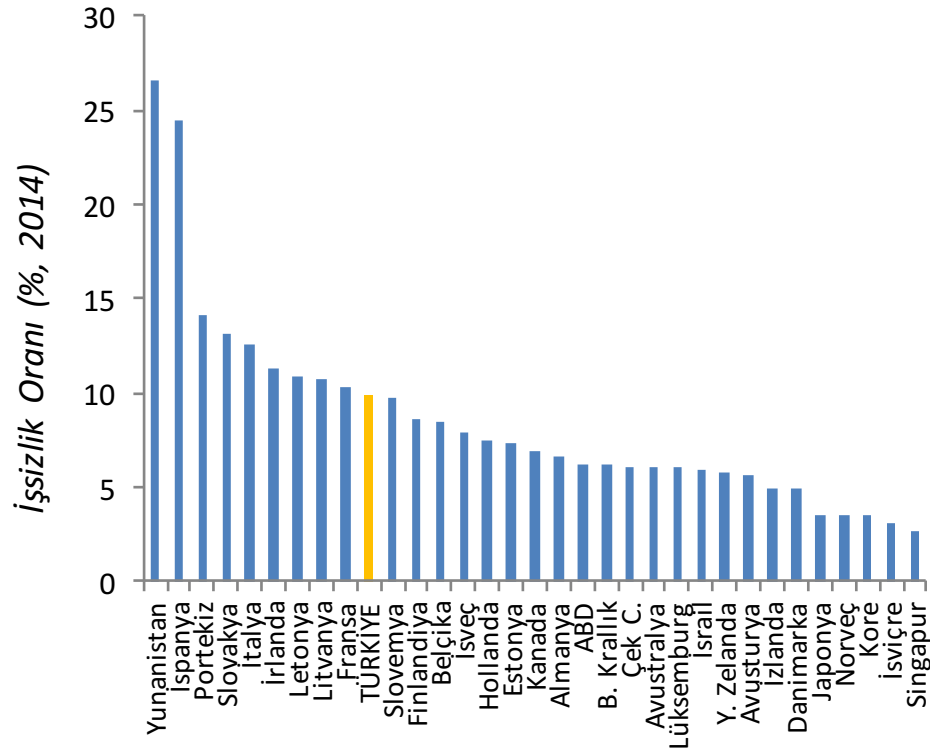

Gelişmekte Olan Ülkeler ve Türkiye

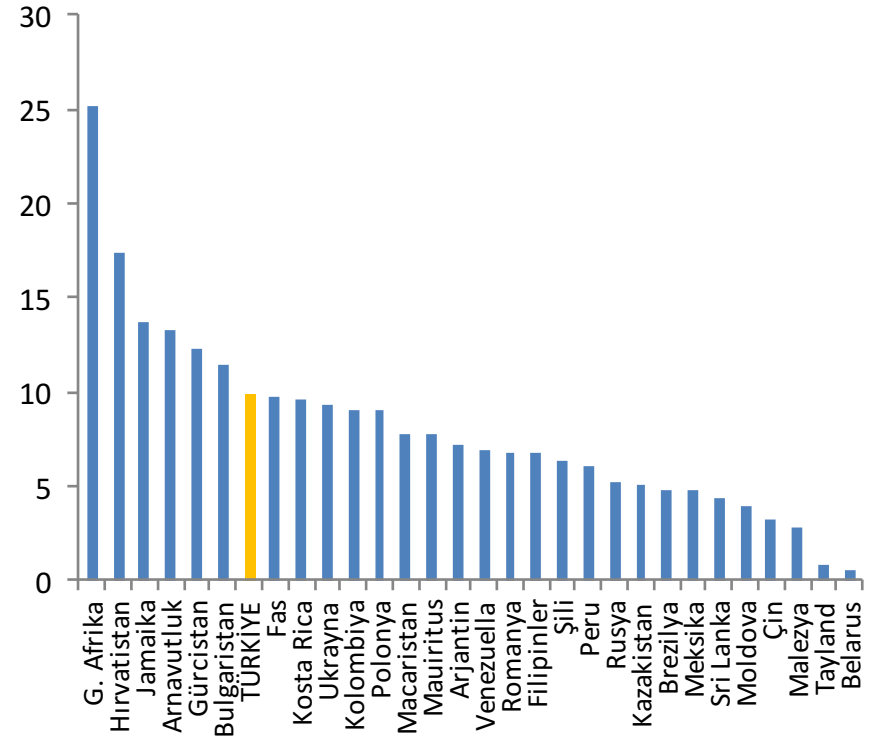

Ama İşsizlik Oranı Yüksek

Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye

Gelişmekte Olan Ülkeler ve Türkiye

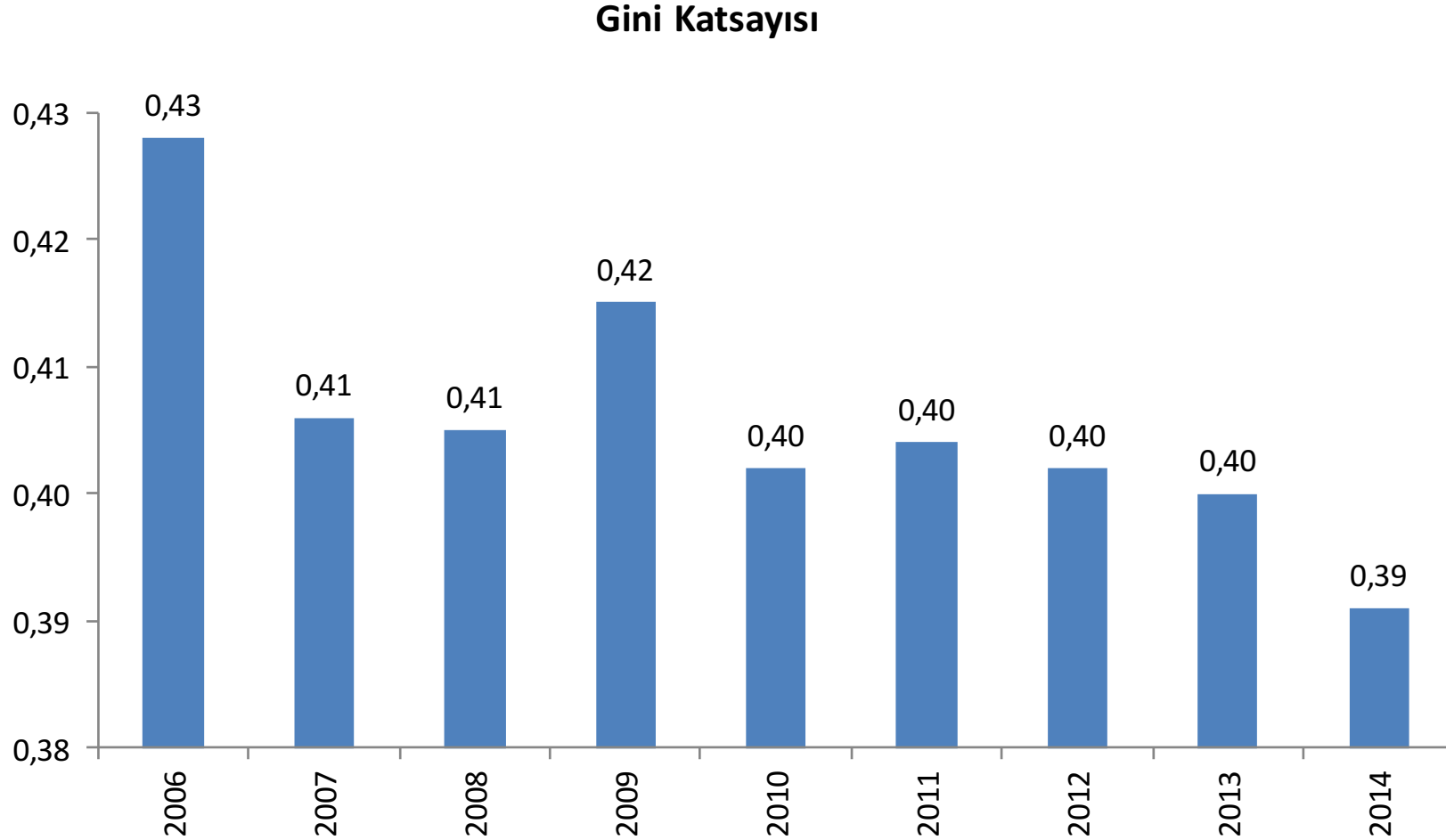

Gelir Dağılımında İyileşme

Yoksulluğu Azalttık

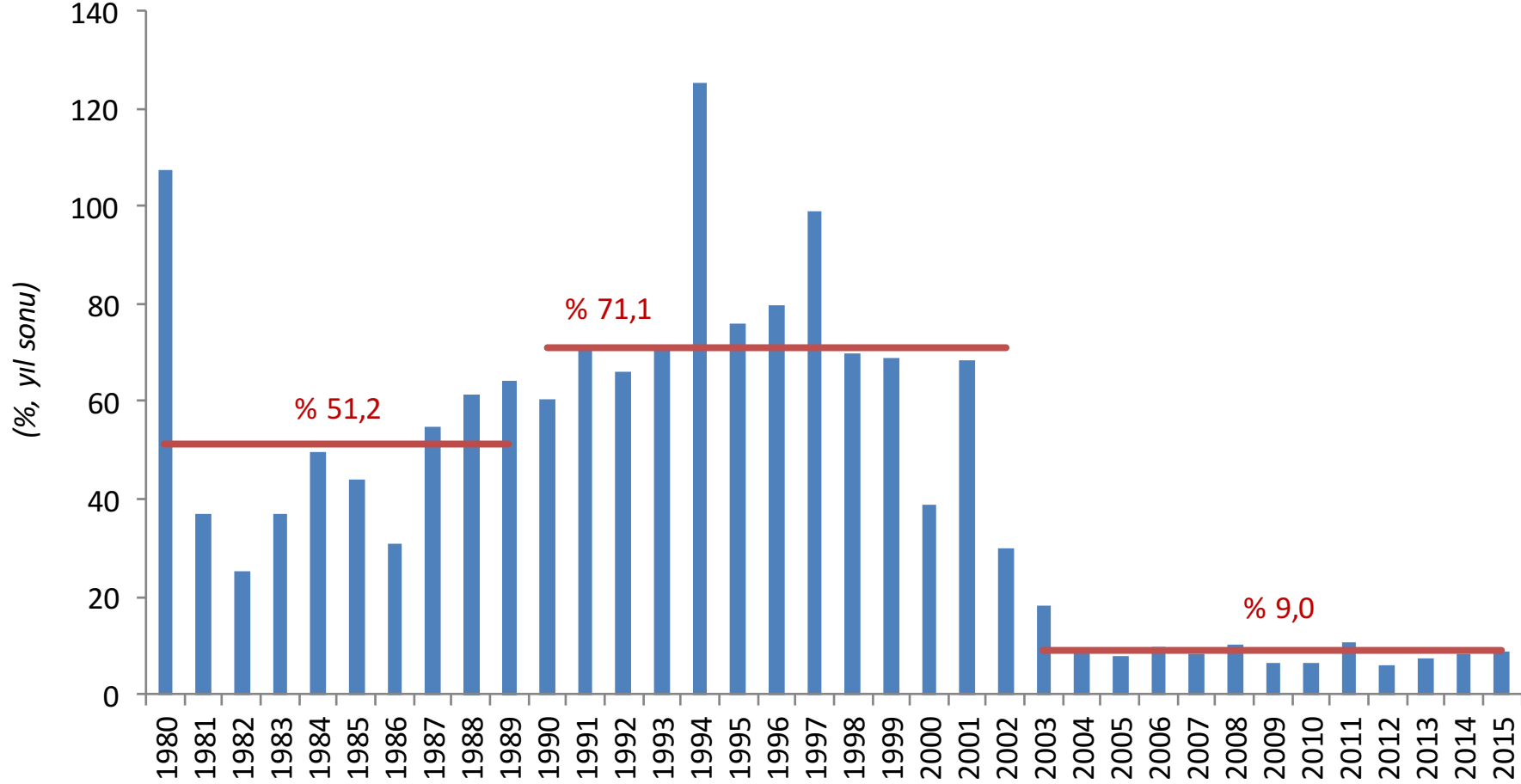
Gelir Dağılımını İyileştirdik

Tek Haneli Enflasyon

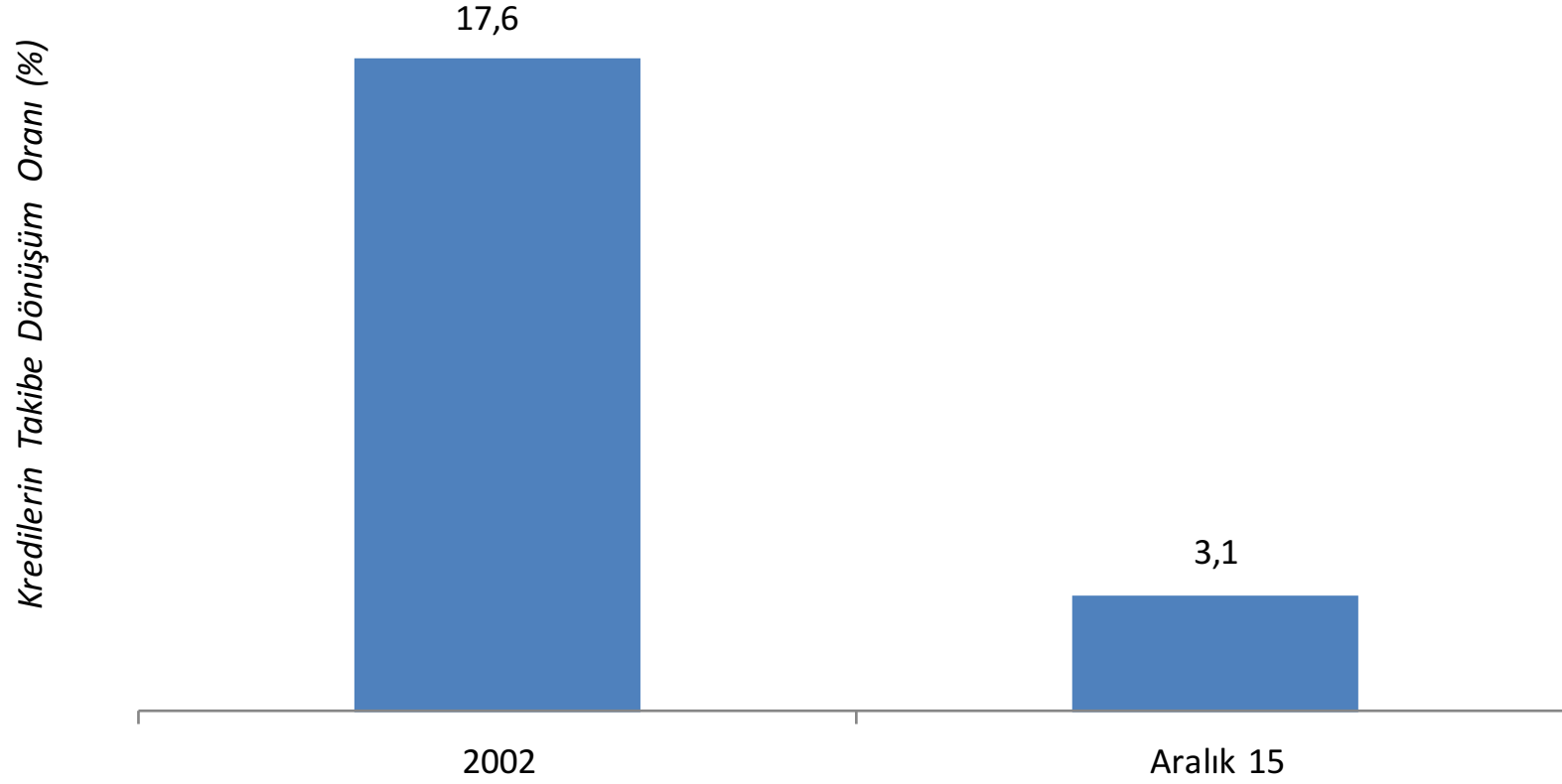
Enflasyonu Tek Haneye Düşürdük

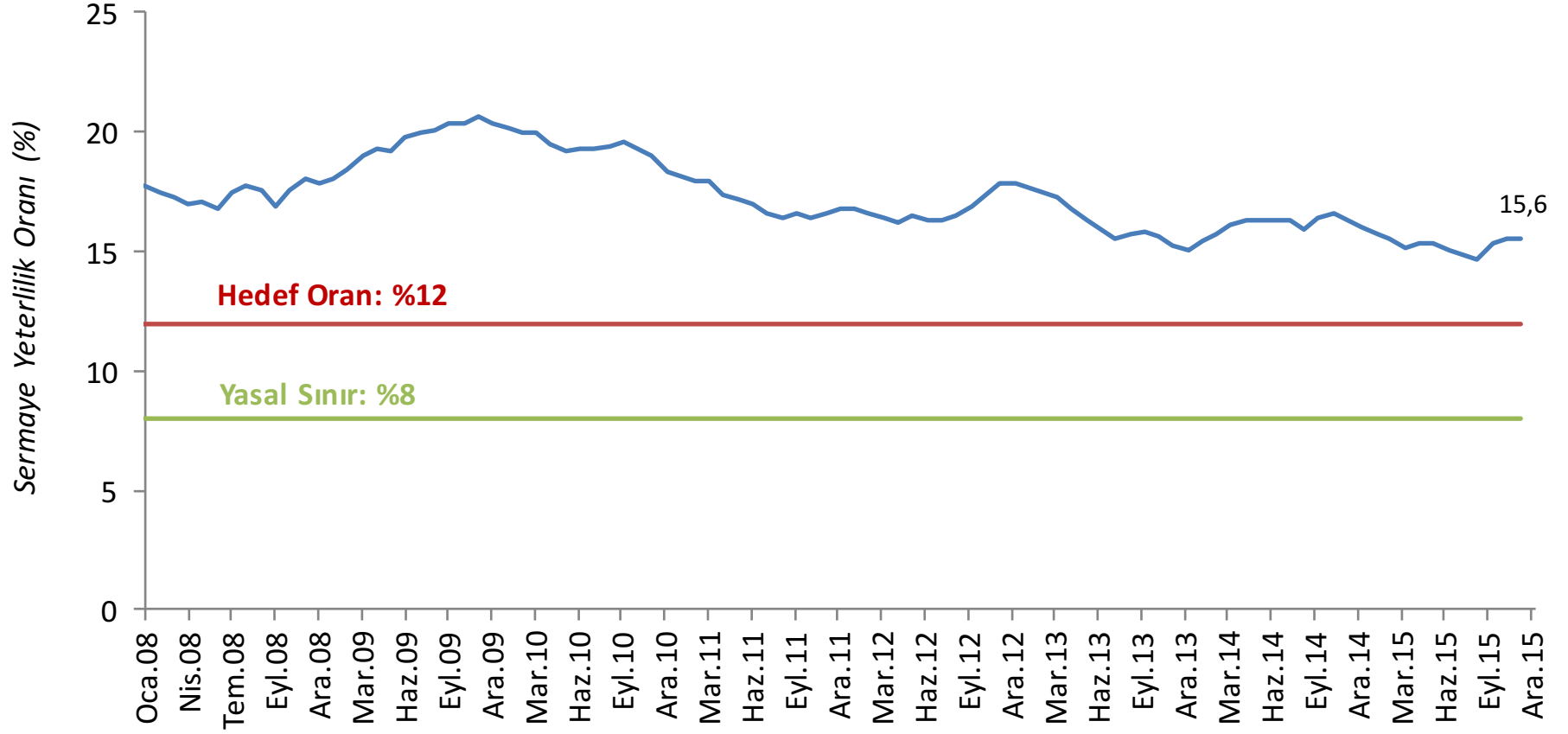

Sağlam Bankacılık Sektörü

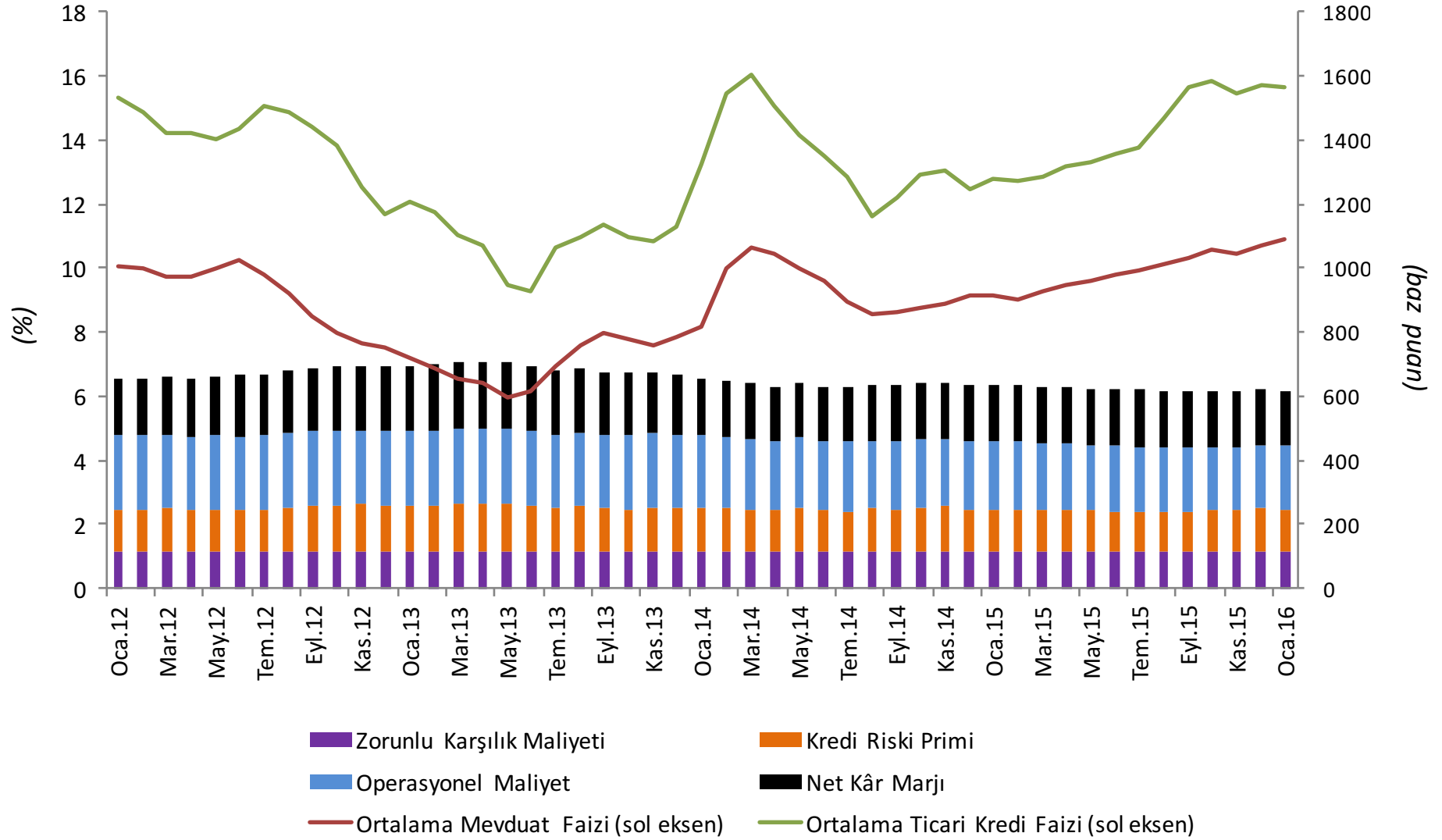
Aktif Kalitesi Yüksek

Sermaye Yapısı Güçlü

Ticari Kredi Faiz Oranı ve Marjlar

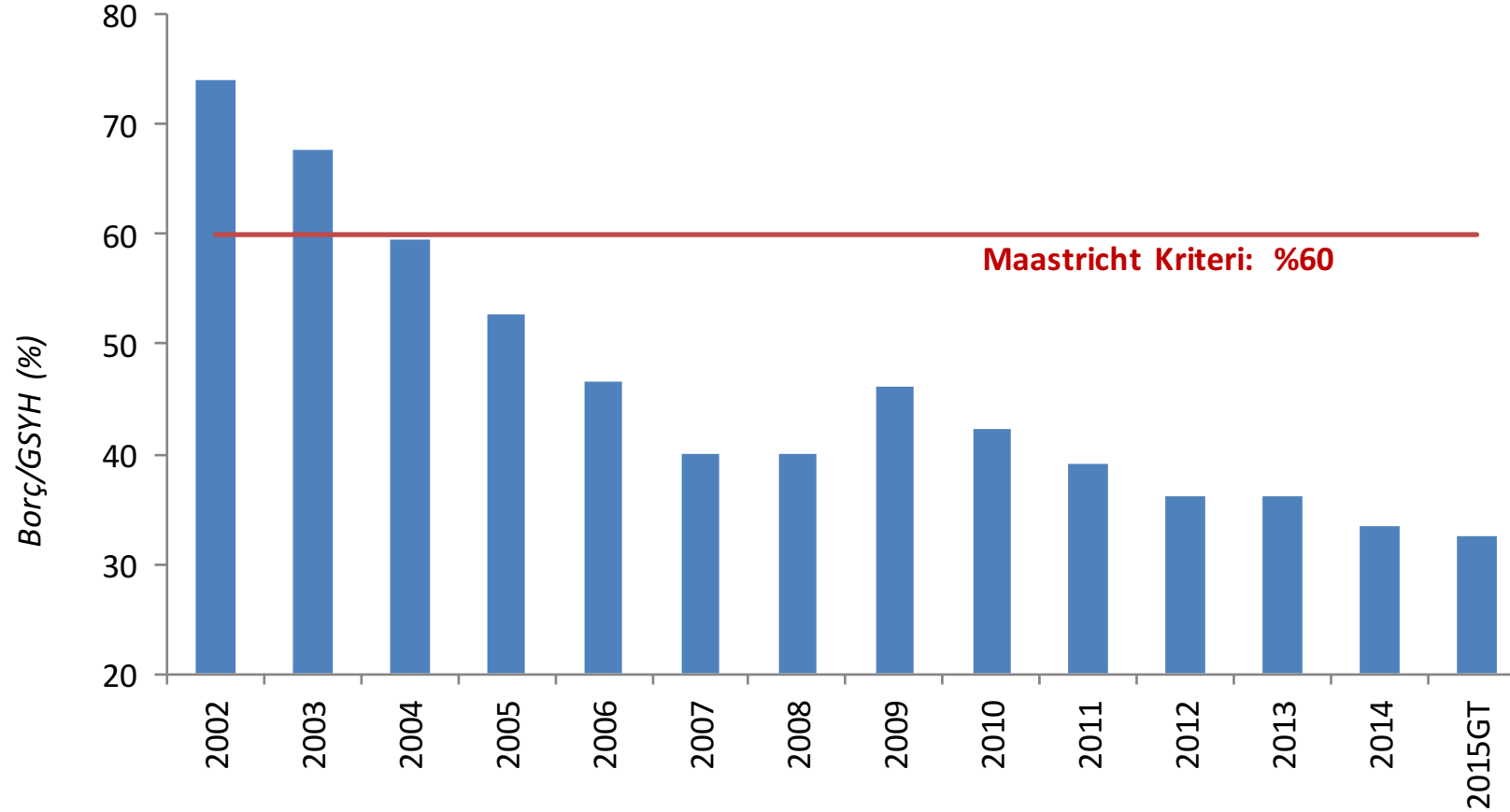

Kaynak: BDDK, TCMB ve Hazine Müsteşarlığı Hesaplamaları

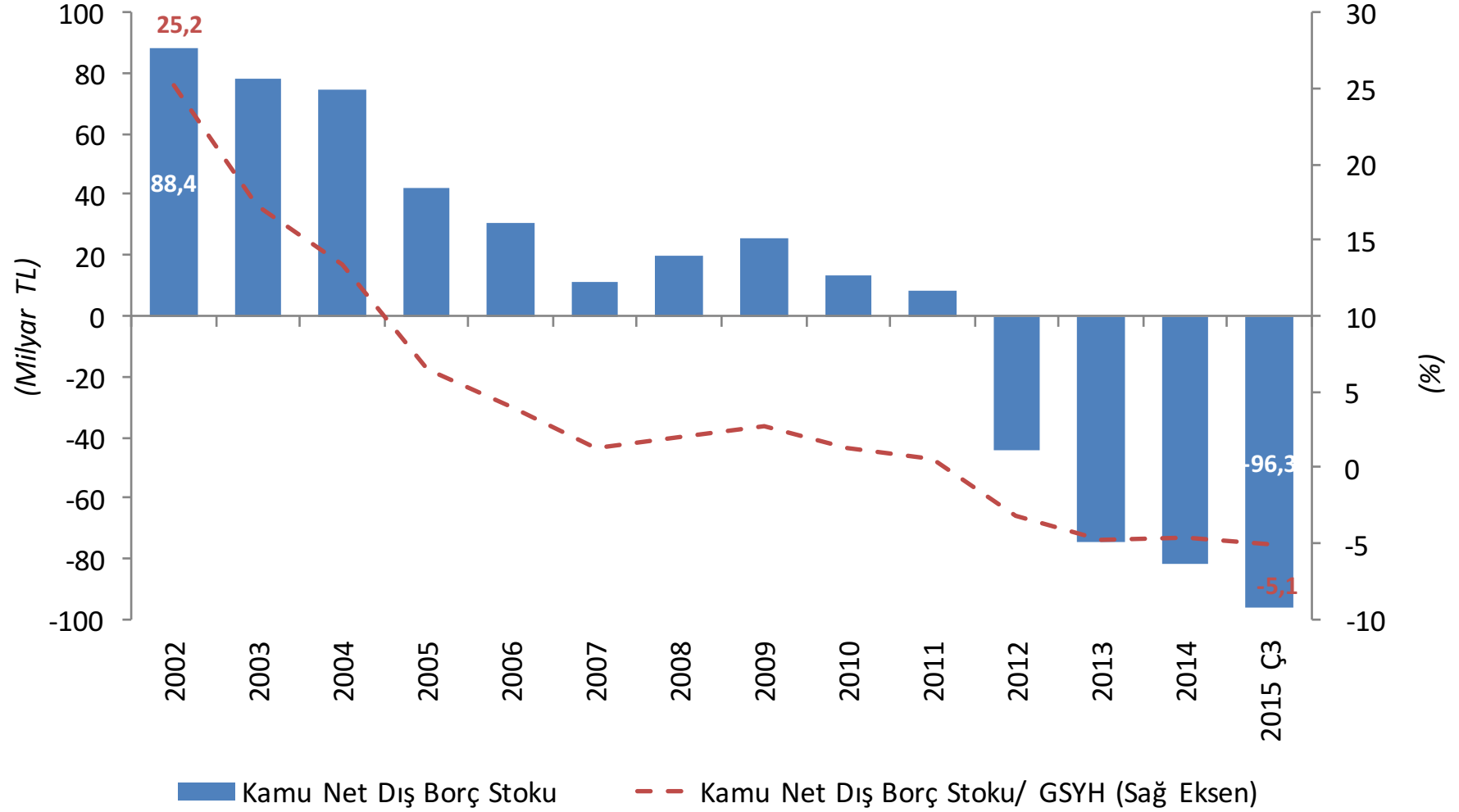
Mali Disiplin

Kamu Borçlarını Azalttık

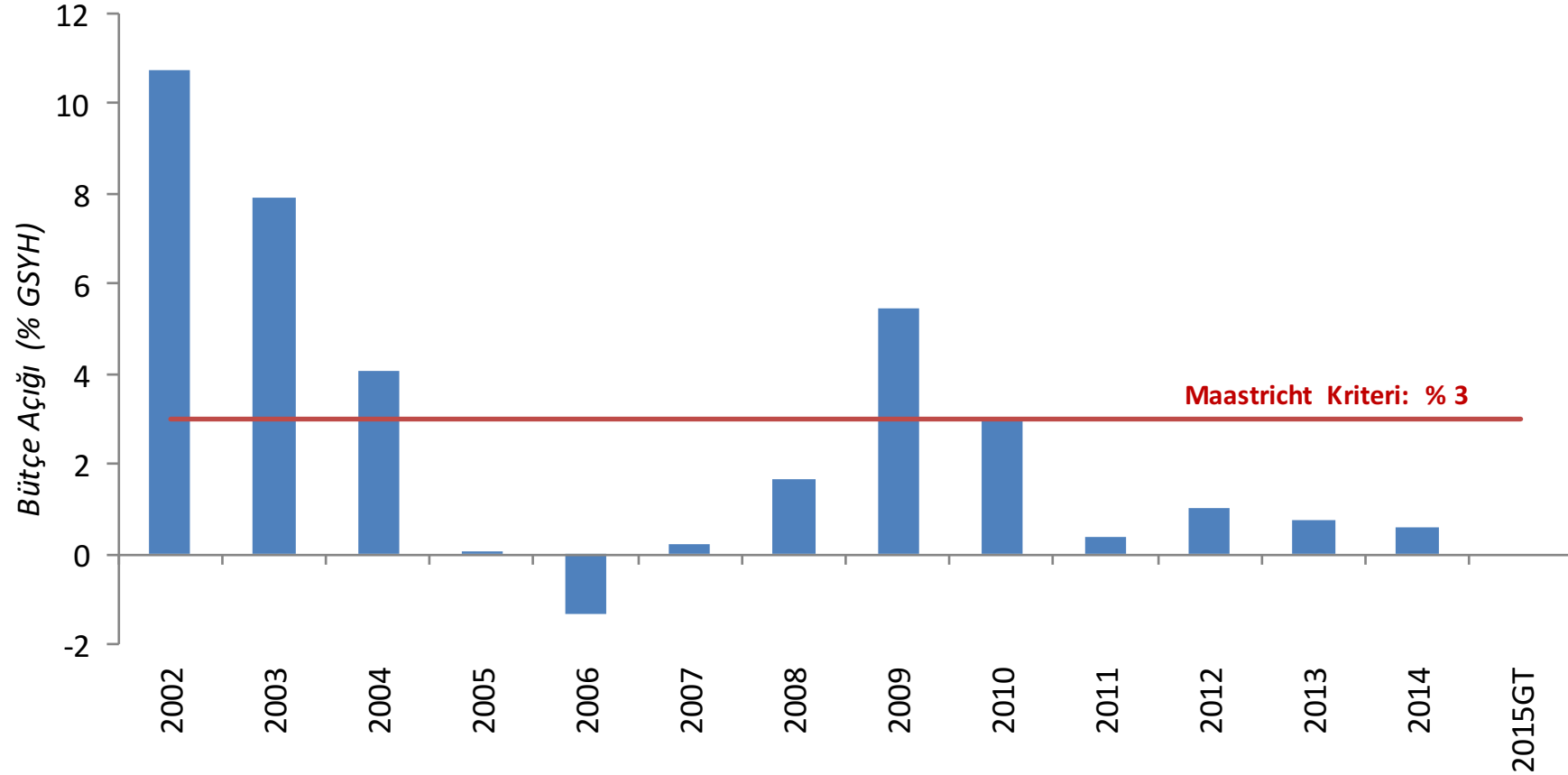
2004'ten beri Maastricht Kriterini sağladık

Hazine Dünyadan Alacaklı

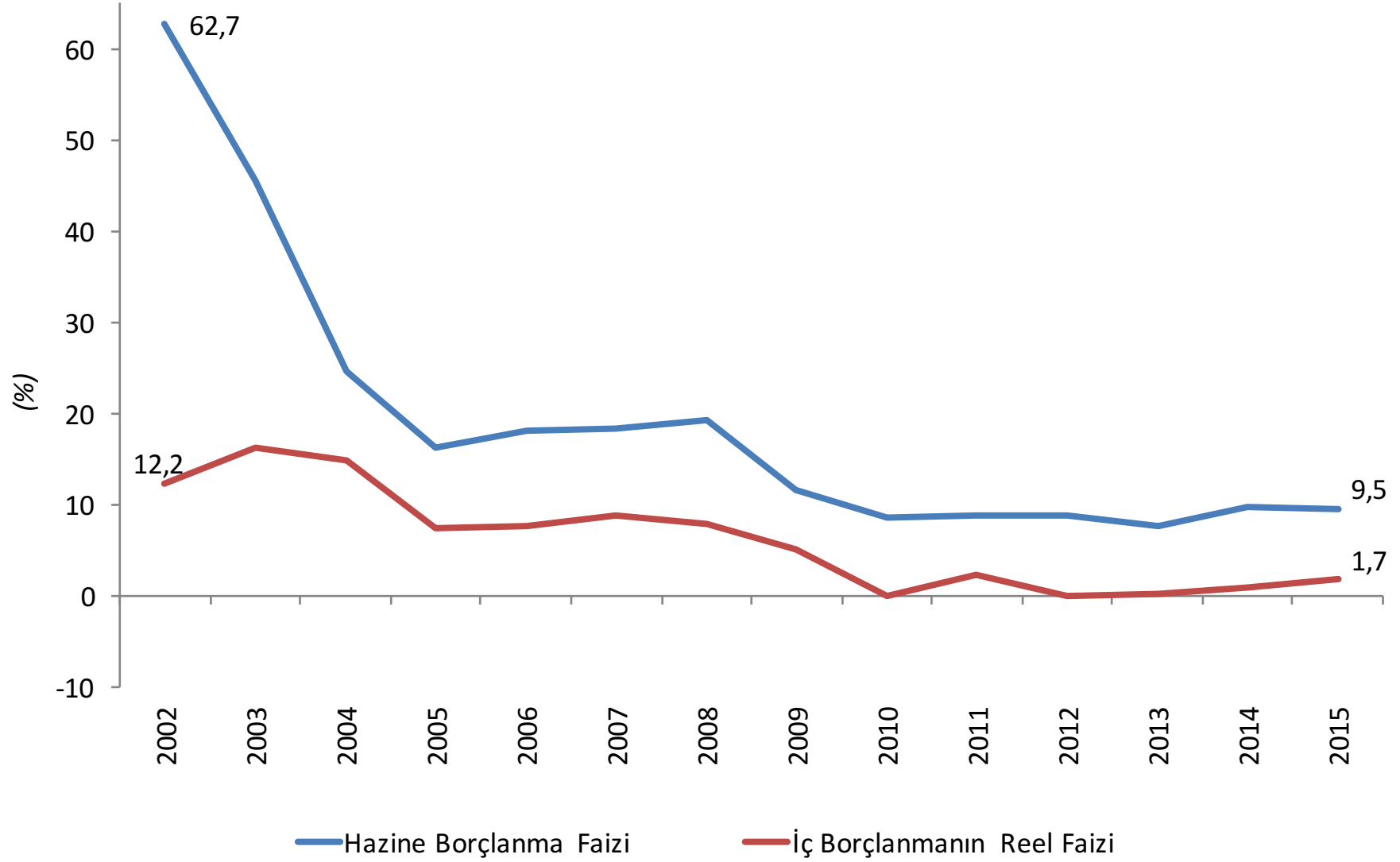
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Kamunun İki Yakasını Bir Araya Getirdik

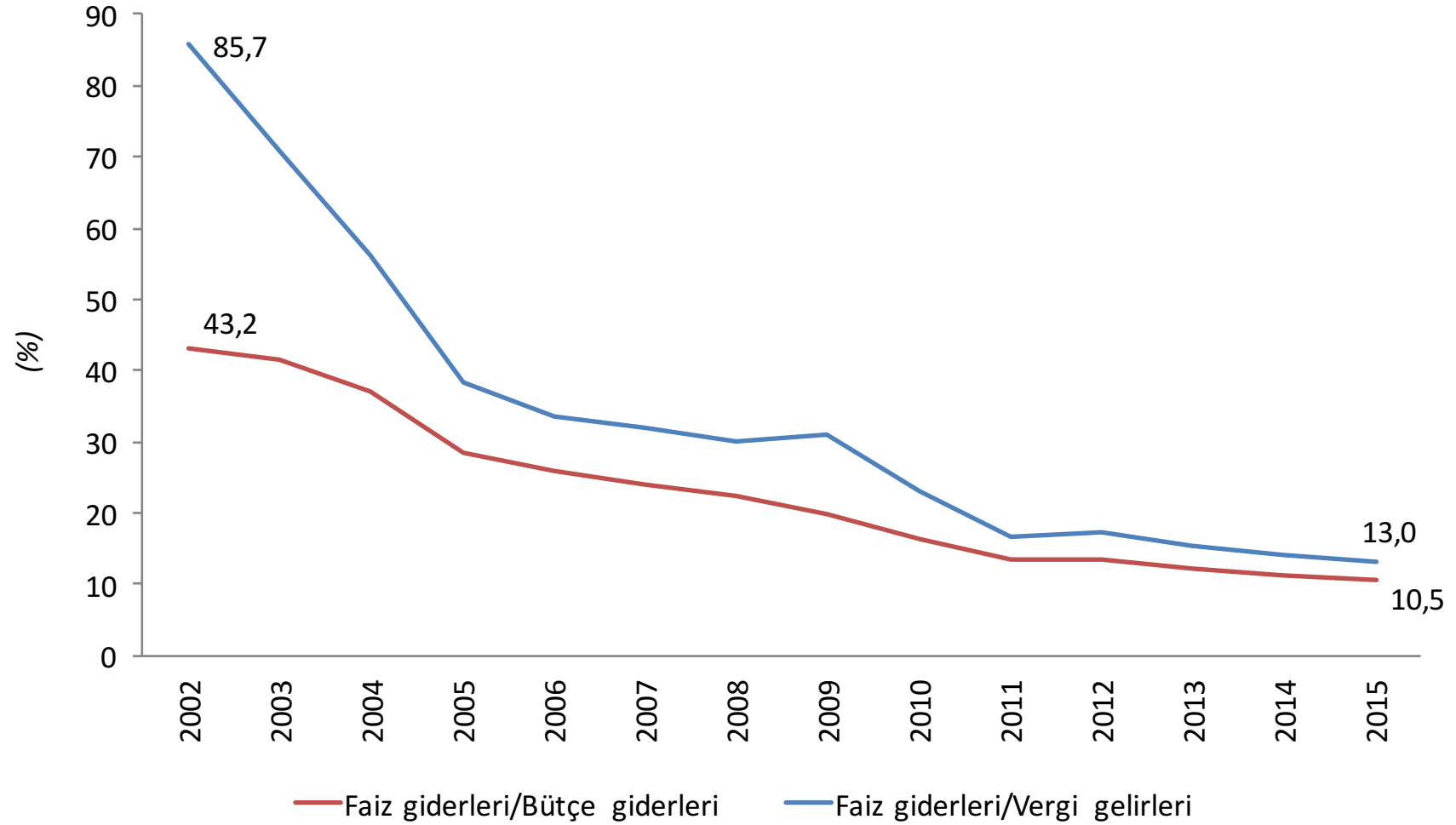

2009 yılı hariç Maastricht Kriterini sağladık

Faizleri Düşürdük

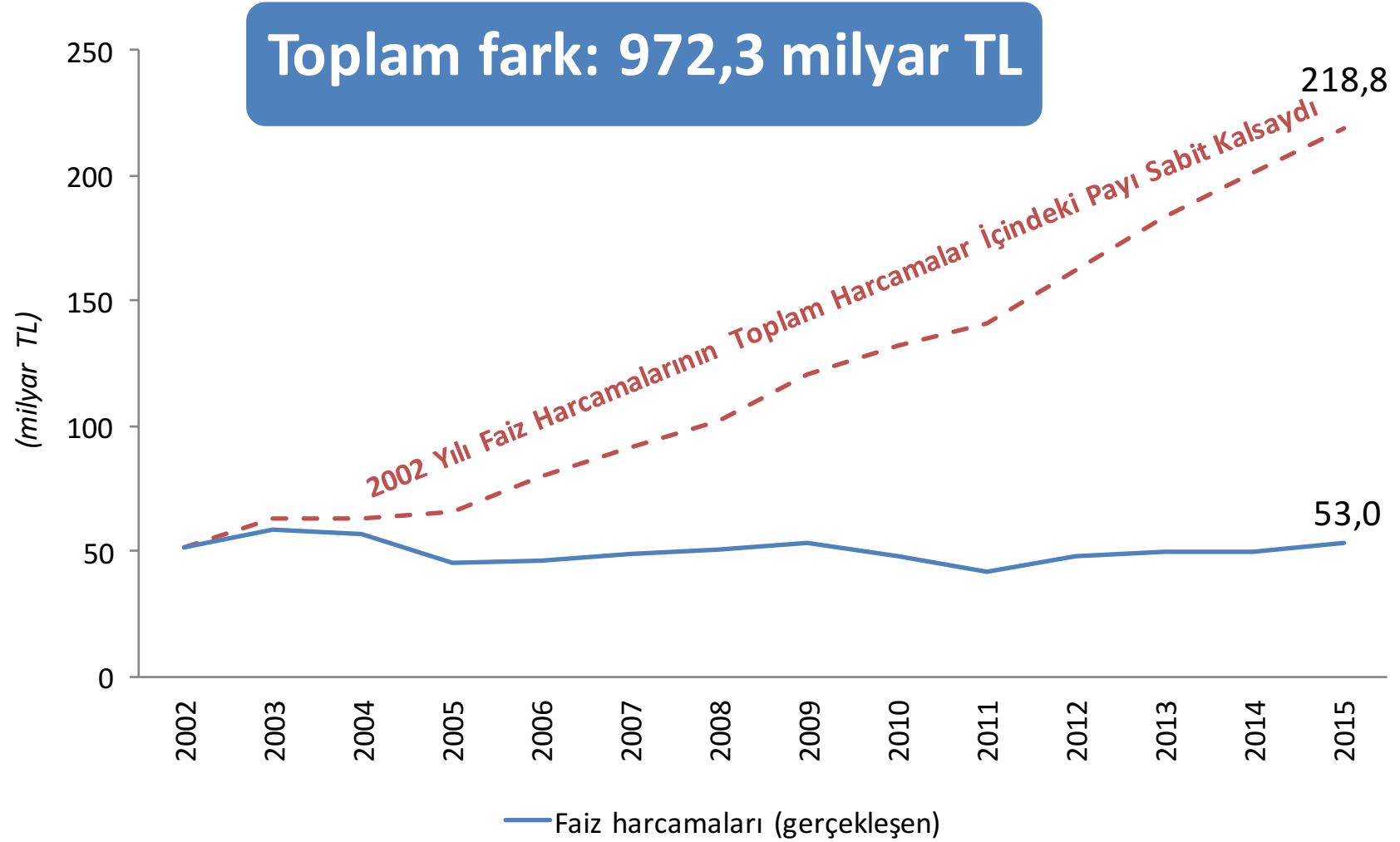

Bütçeden Faize Giden Payı Azalttık

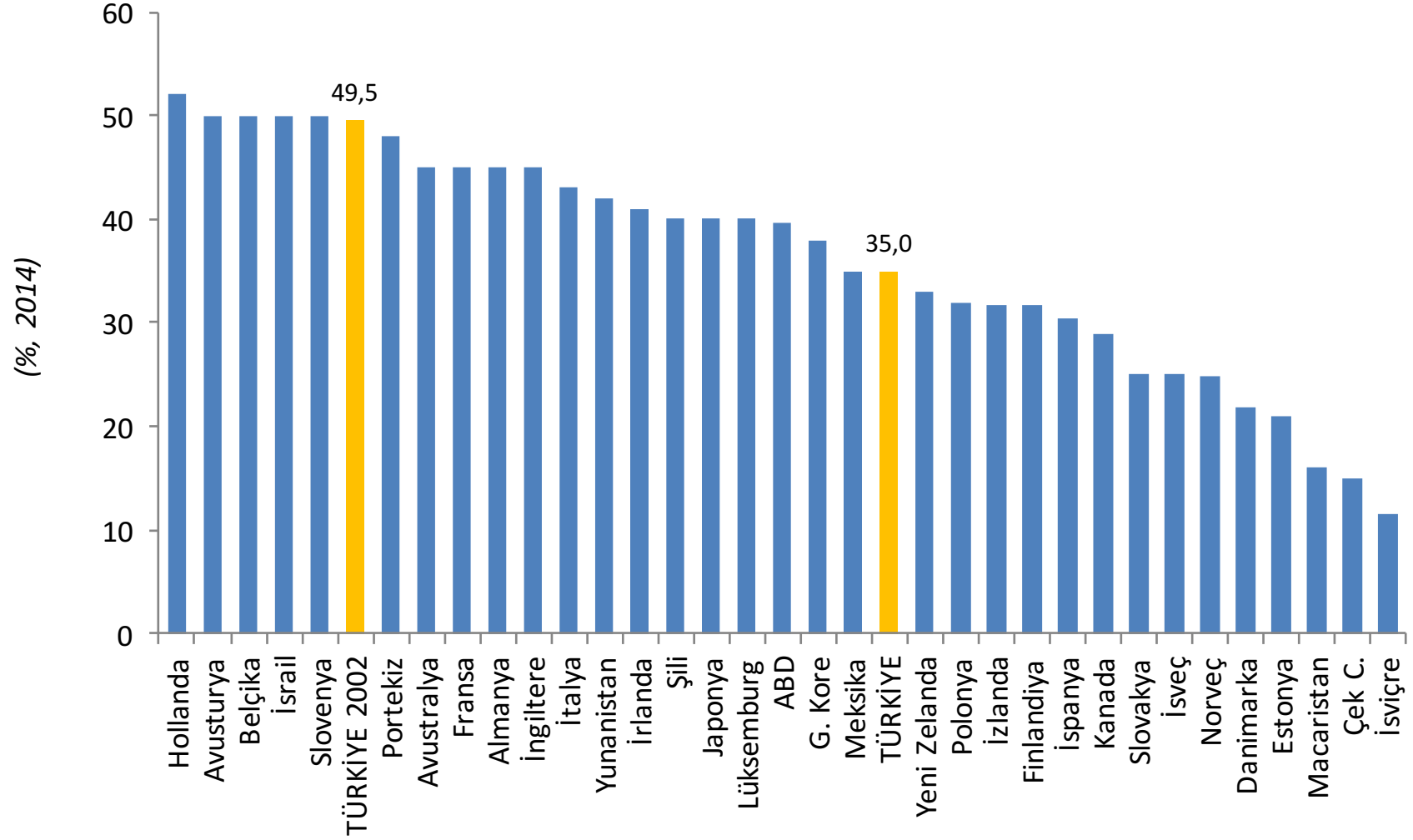
Kaynak: Maliye Bakanlığı

Faizin Bütçe İçindeki Payı Değişmeseydi

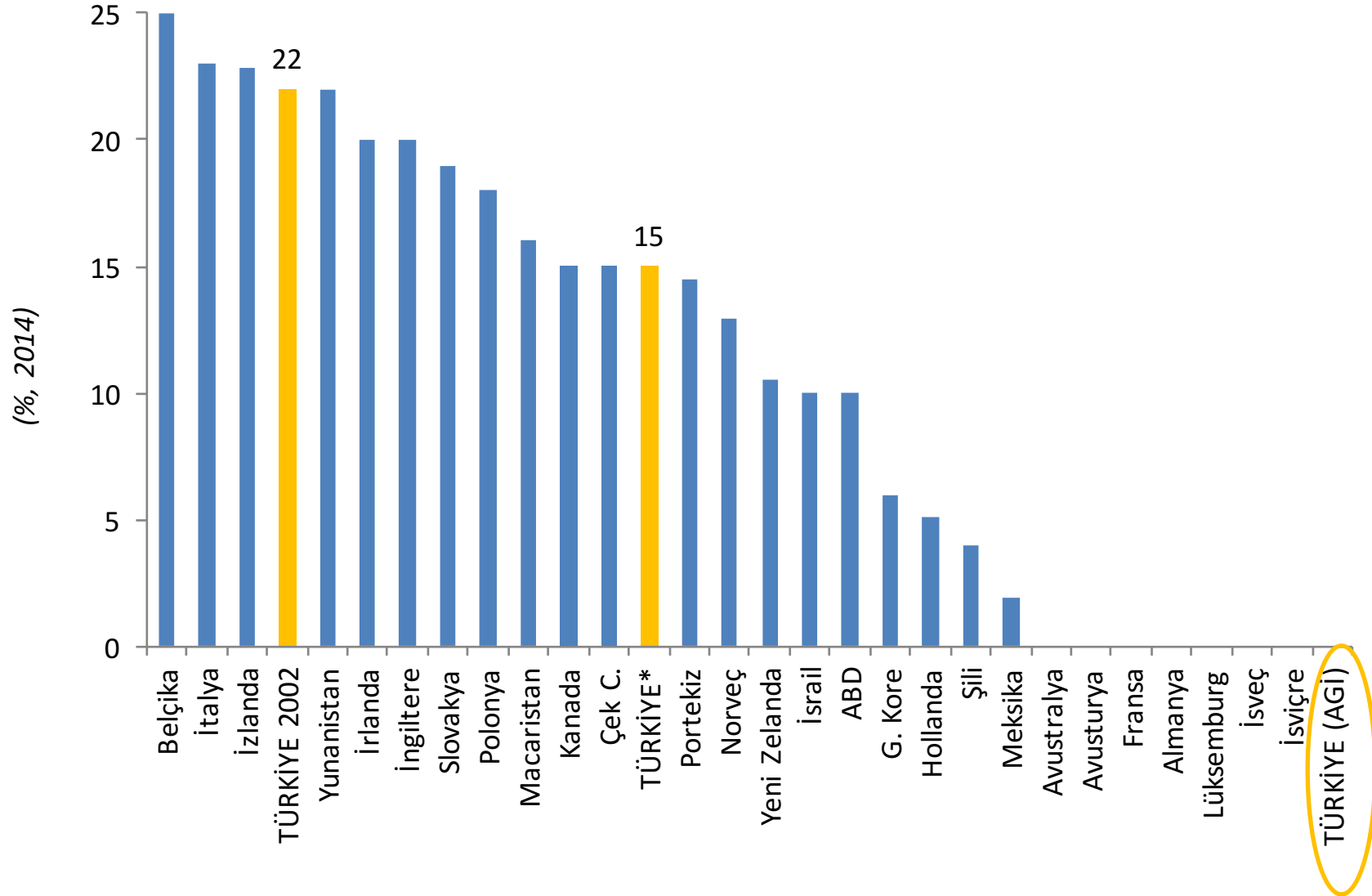

Kaynak: Maliye Bakanlığı

Vergi Oranlarını İndirdik: Gelir Vergisi Oranları (Üst Dilim)

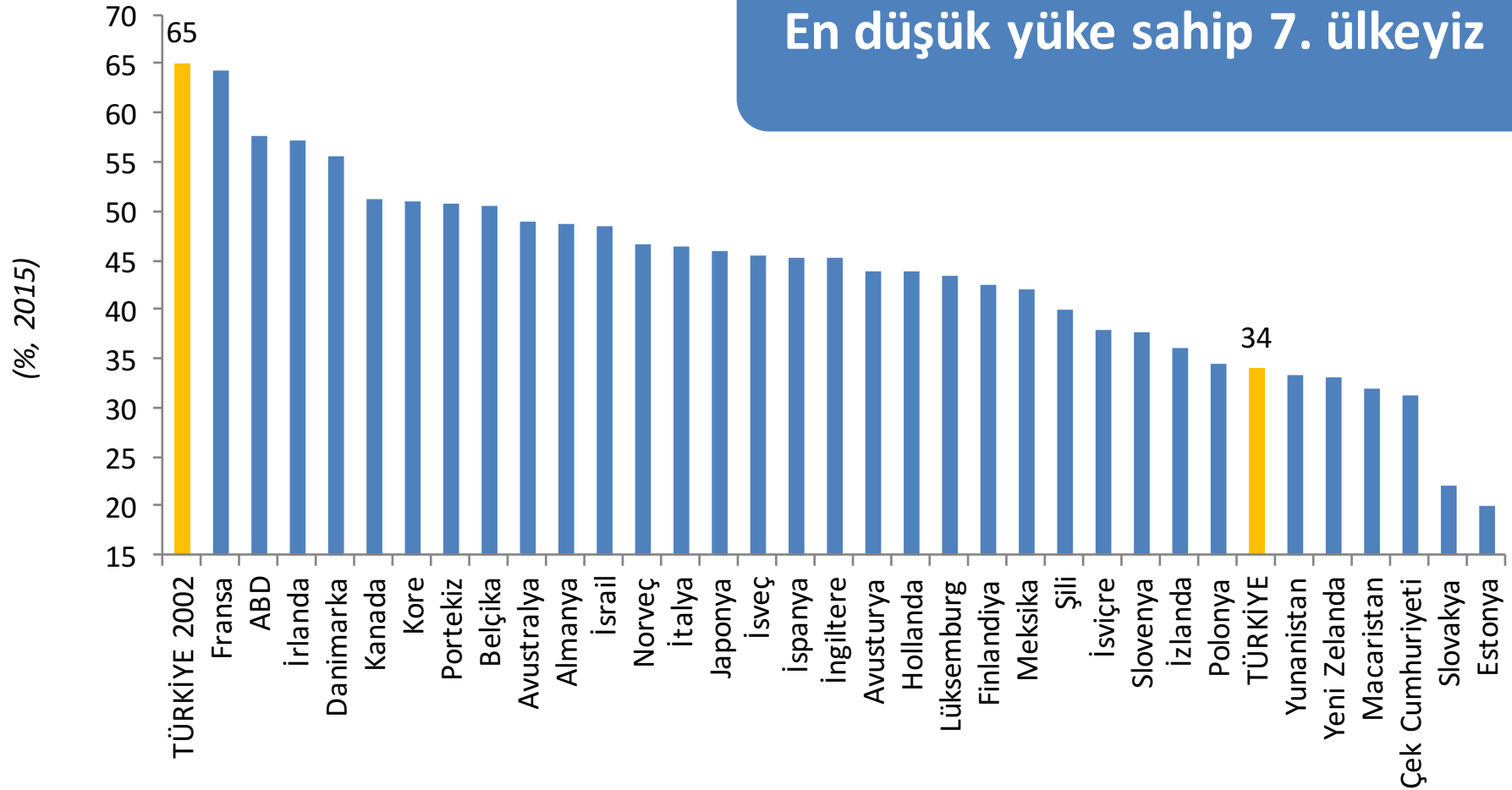
Gelir Vergisi Oranları (Alt Dilim)

Kaynak: OECD

(*) Asgari geçim indirimi dahildir

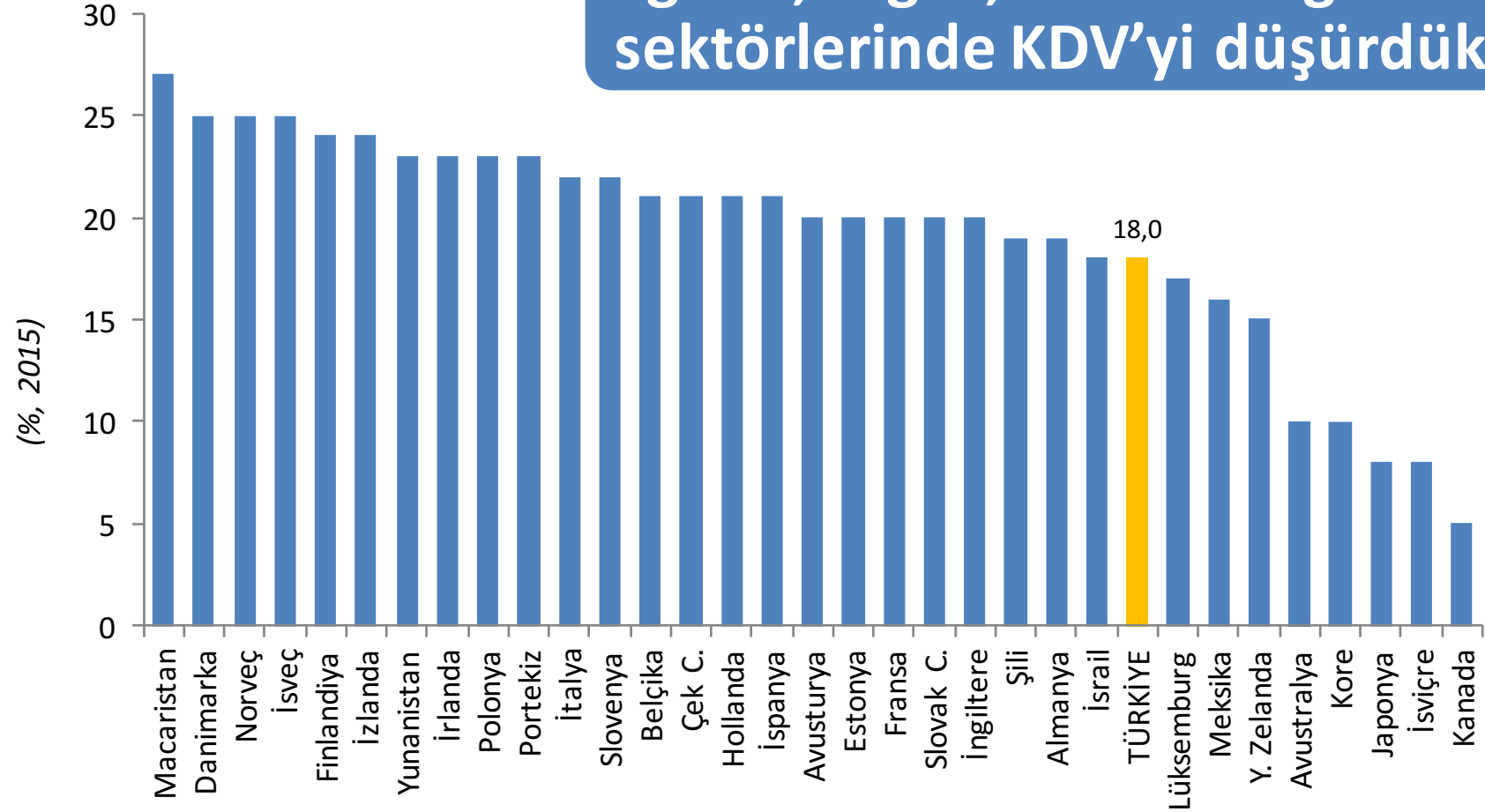
Kurum Kazançları Üzerindeki Vergi Yüğü

Kaynak: OECD

KDV Oranları

Eğitim, sağlık, turizm ve gıda sektörlerinde KDV'yi düşürdük

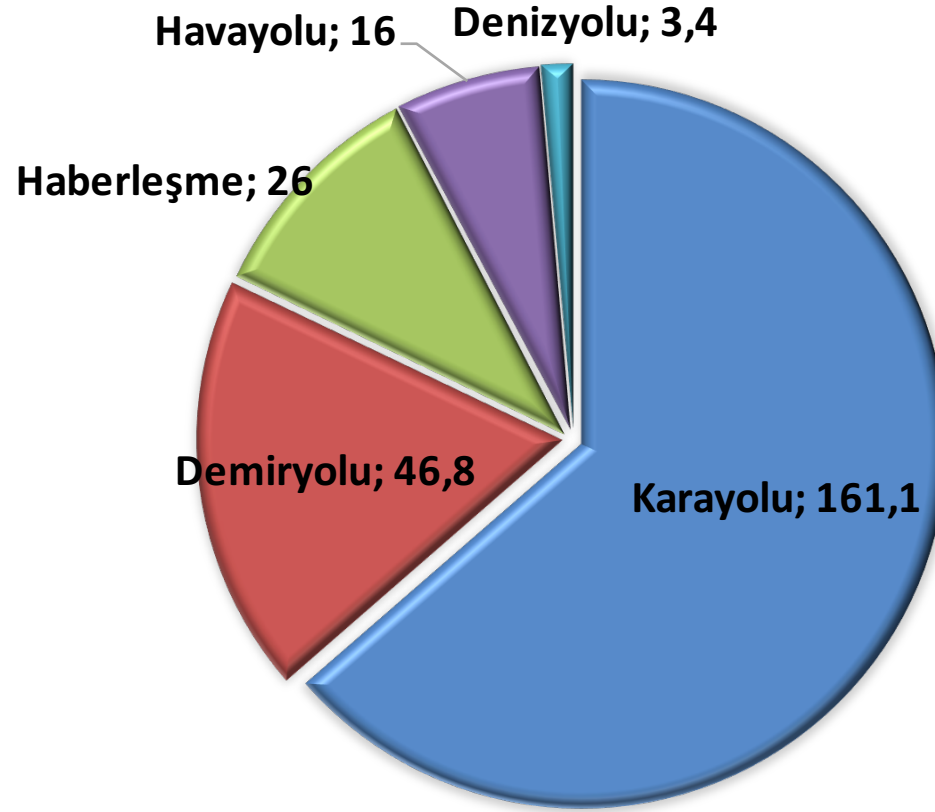
Faiz Bütçeleri Yerine Yatırım ve Hizmet Bütçeleri Yaptık

Altyapı

Eğitim

Sağlık

Altyapı Yatırımları (Milyar TL)

**2003-2015 Arasında
253,3 milyar TL Yatırım***

Kaynak: Ulaştırma Bakanlığı

(*) 2015 İtibarıyla

Bölünmüş Yol Ağı

Ocak 2003

1.714 Km

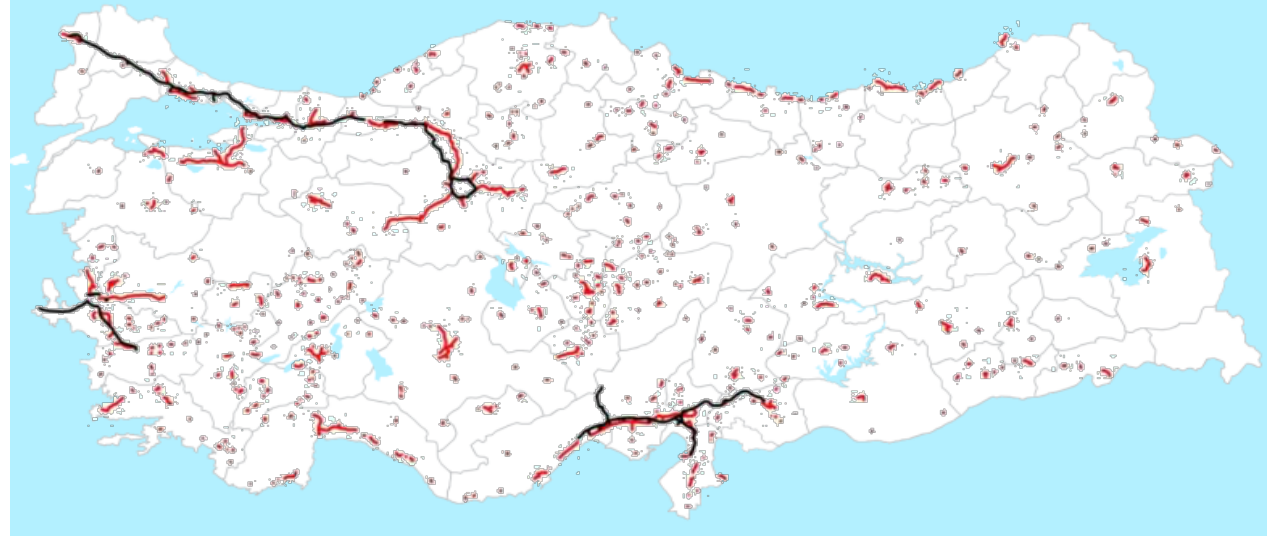
Otoyol Toplamı

4.387 Km

Bölünmüş Devlet ve
İl Yolları Toplamı

6.101 Km

Toplam

Aralık 2015

2.289 Km

Otoyol Toplamı

21.991 Km

Bölünmüş Devlet ve İl
Yolları Toplamı

24.280 Km

Toplam

Yüksek Hızlı Tren Projelerimiz

Mevcut Yüksek Hızlı Tren Hattı

: 1.213 km

Yapım ve İhale Aşamasındaki Yüksek Hızlı Tren Hattı: 1.520 km

Proje aşamasındaki Yüksek Hızlı Tren Hattı

: 1.560 km

Havaalanları

**2002 yılında 26 olan
Havaalanı sayısı 2015 yılı
itibarıyla 55'e yükselmiştir.**

Eğitim Harcamaları

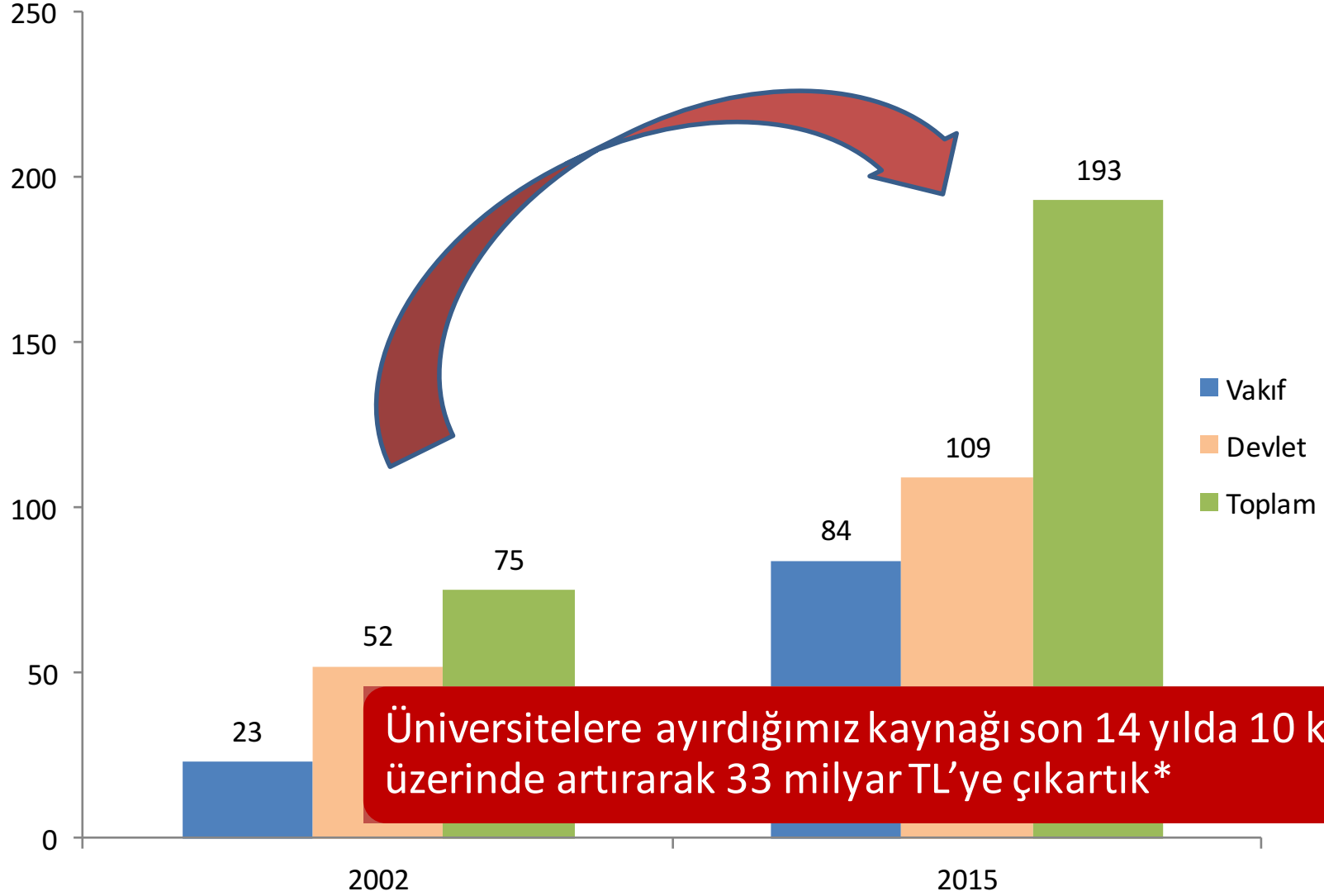
Eğitim Yatırımları

Hükümetlerimiz döneminde

- 250.000 civarında derslik açtık
- 510.000'den fazla öğretmen atadık
- 2 milyar adetin üzerinde ücretsiz kitap dağıttık

Üniversite Sayıları

Bu Devirde Öğrenci Olmak Varmış

2012 yılında öğrenim harçlarını kaldırdık

Burs ve öğrenim kredisini 400 TL'ye çıkardık

Yurtta kalanların yemek yardımını 270 TL'ye çıkardık

Yurt kapasitesini 188 bin'den 450 bin'in üzerine taşıdık

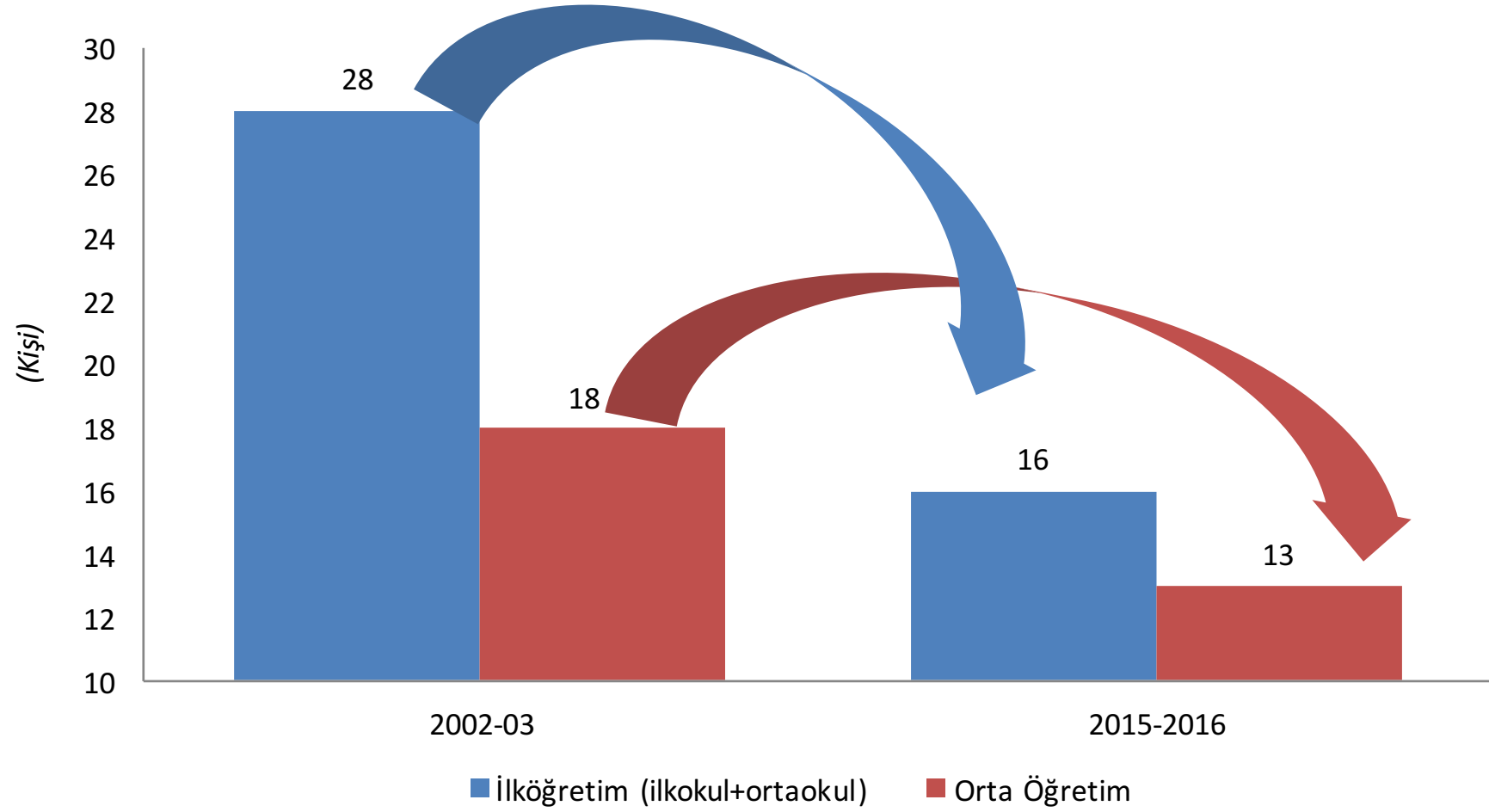
Özel okullarda öğrenim görecektik öğrencilerimize eğitim öğretim desteği uygulamasını 2014 yılında başlattık

Organize sanayi bölgelerinde açılan özel mesleki ve teknik eğitim okullarına eğitim ve öğretim desteği uygulamasını 2013 yılında başlattık

İlköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine verilen burs tutarını son 13 yılda yaklaşık 13 kat artırdık

Yükseköğretim öğrencilerine verilen burs ve kredi tutarlarını yaklaşık 9 kat artırdık

Öğretmen Başına Öğrenci

Kızların Eğitimi

Haydi kızlar okula!

Baba beni okula gönder

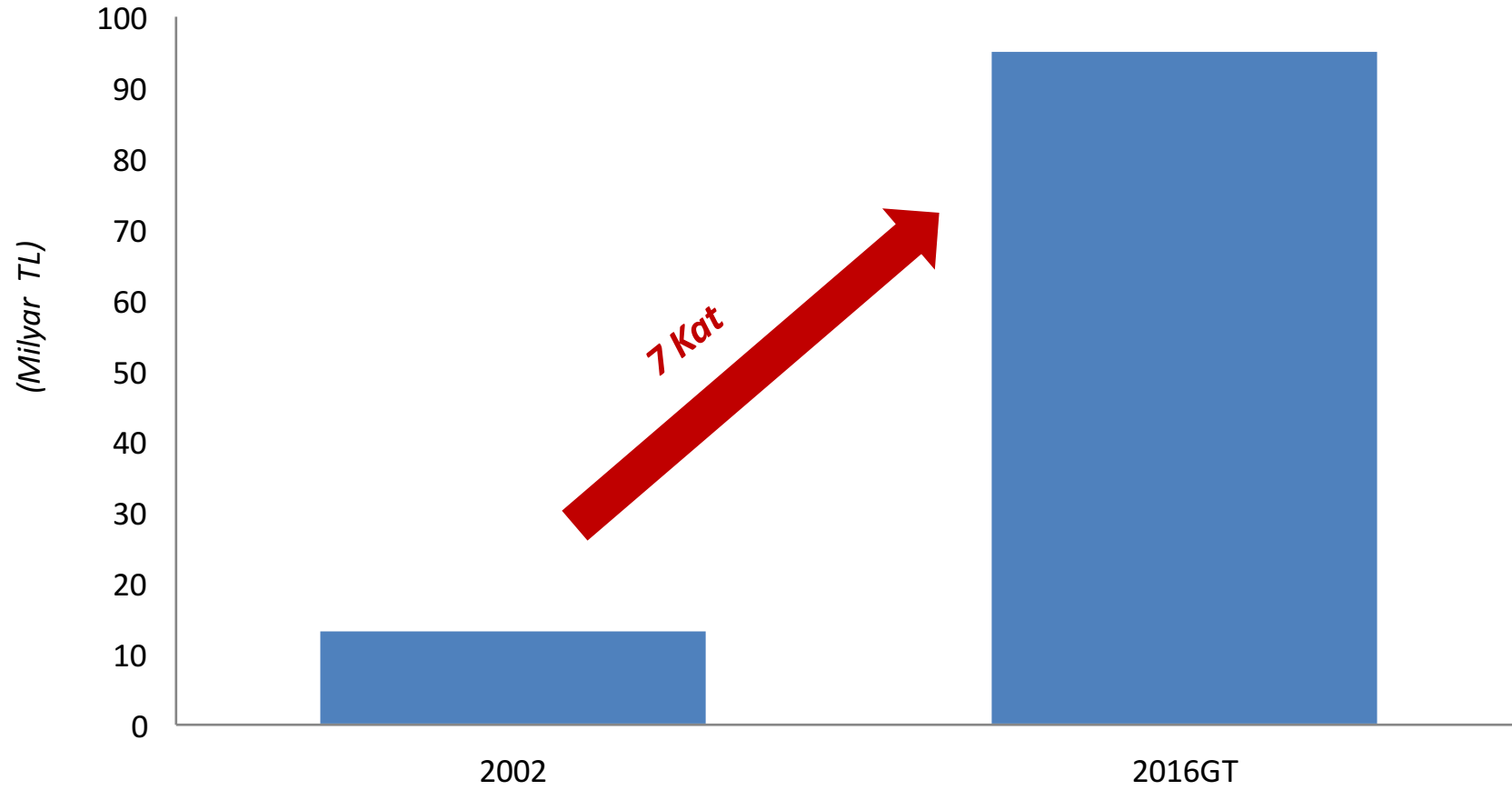
2002

**100 erkek
öğrenciye karşılık
91,1 kız öğrenci**

2015

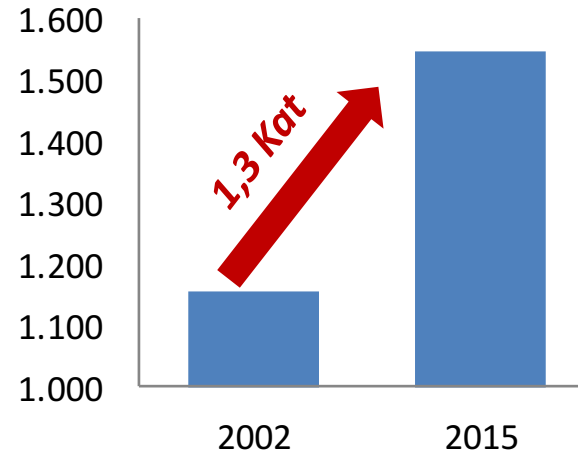
**100 erkek
öğrenciye karşılık
101,8 kız öğrenci**

Toplam Sağlık Harcaması

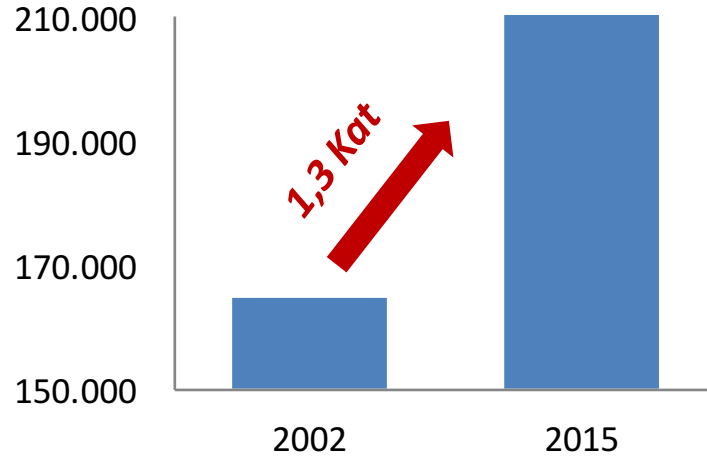

Sağlık Alanında İyileşme*

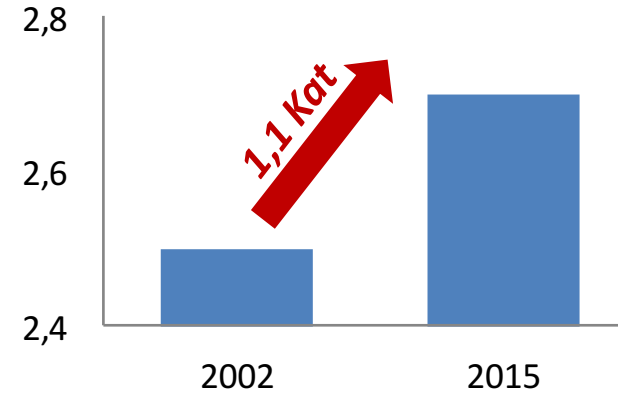
Hastane Sayısı

Yatak Sayısı

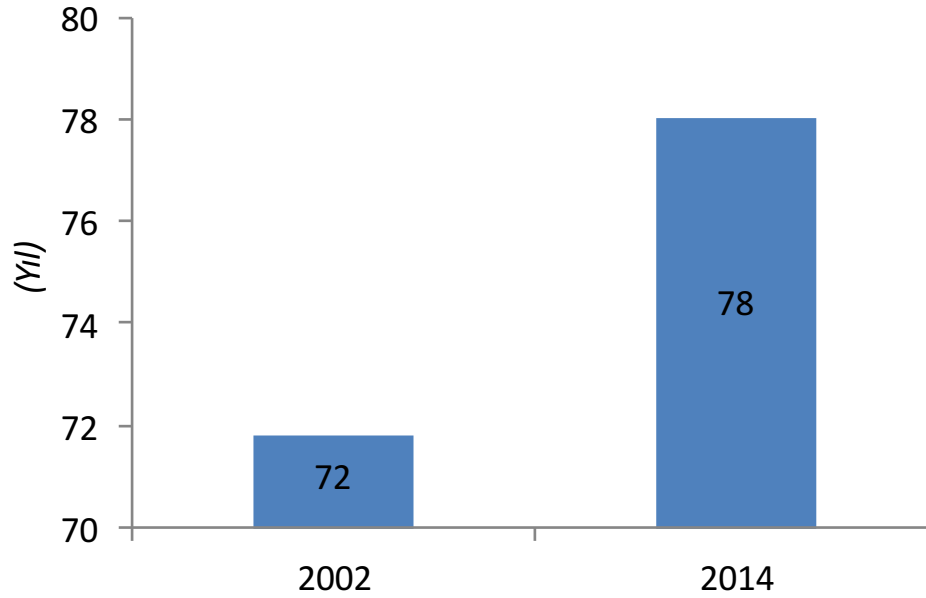

Bin Kişi Başına Düşen
Yatak Sayısı

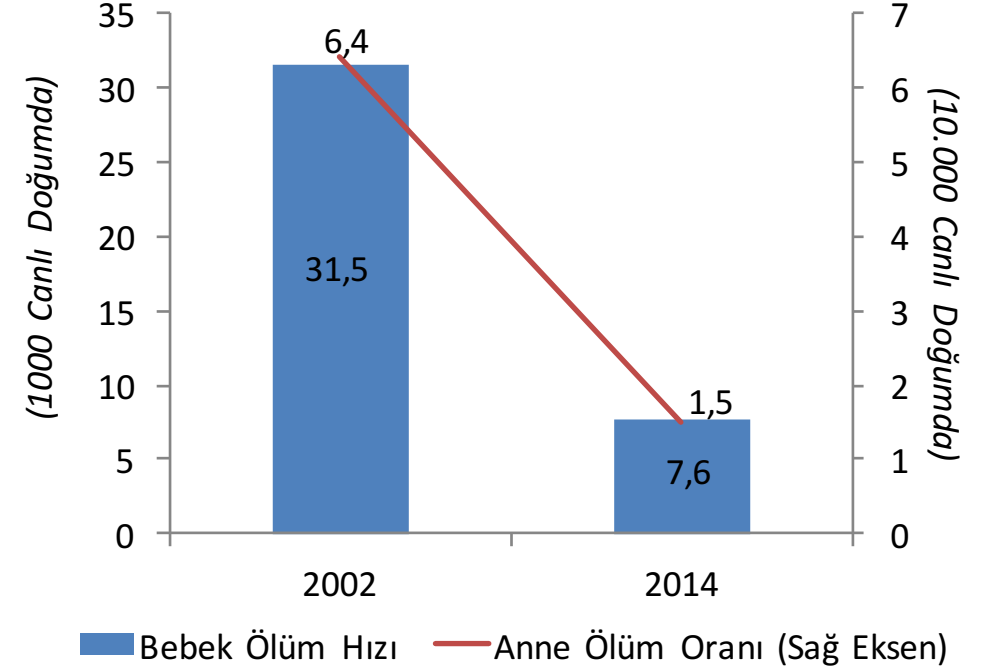

Sağlık Alanında İyileşme

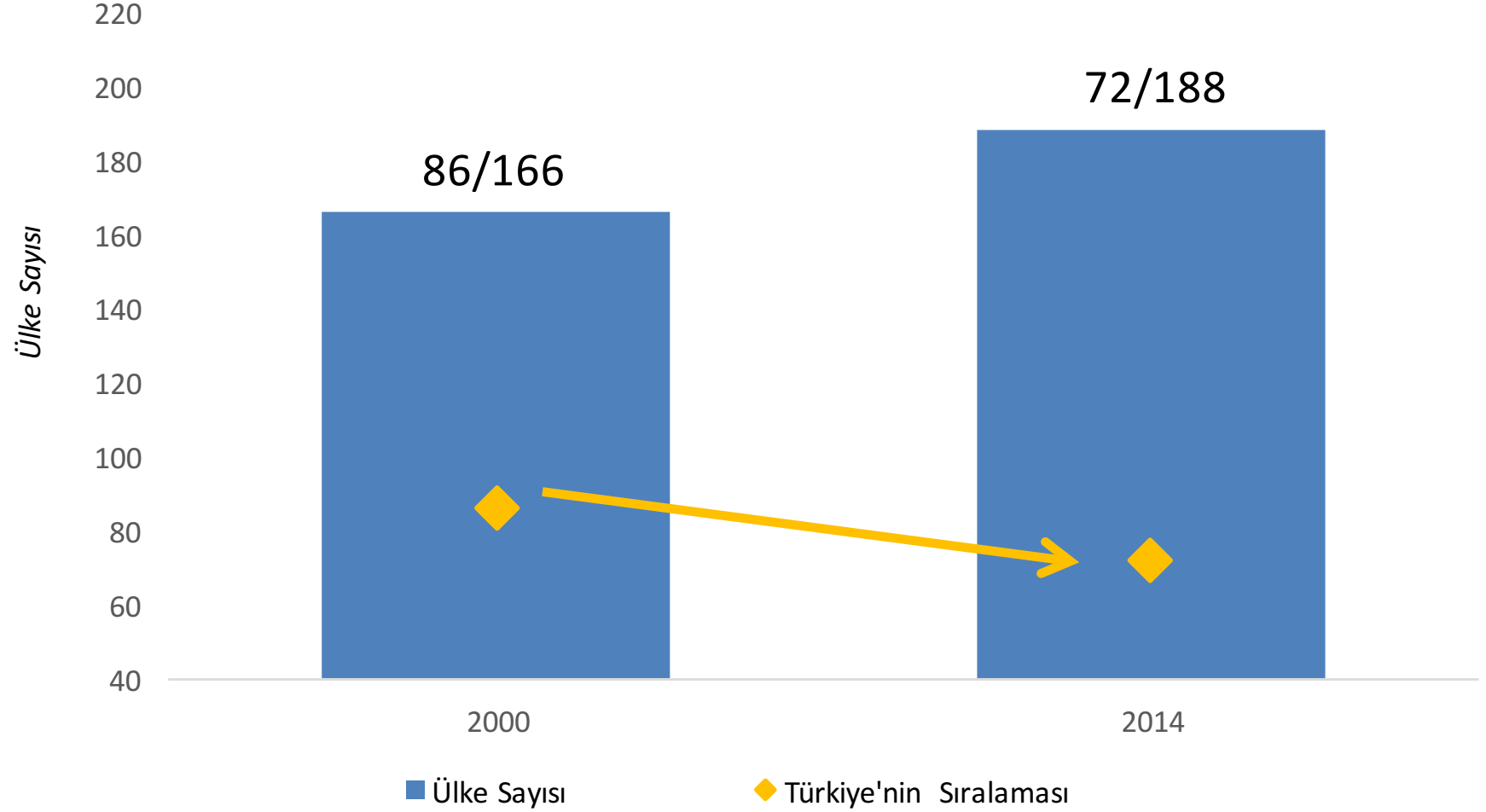
Doğumda Beklenen Ortalama Yaşam Süresi

Bebek ve Anne Ölümleri

İnsani Gelişmişlik

Temel Makro Sorun Alanları

Temel Makro Sorun Alanları

Enflasyon

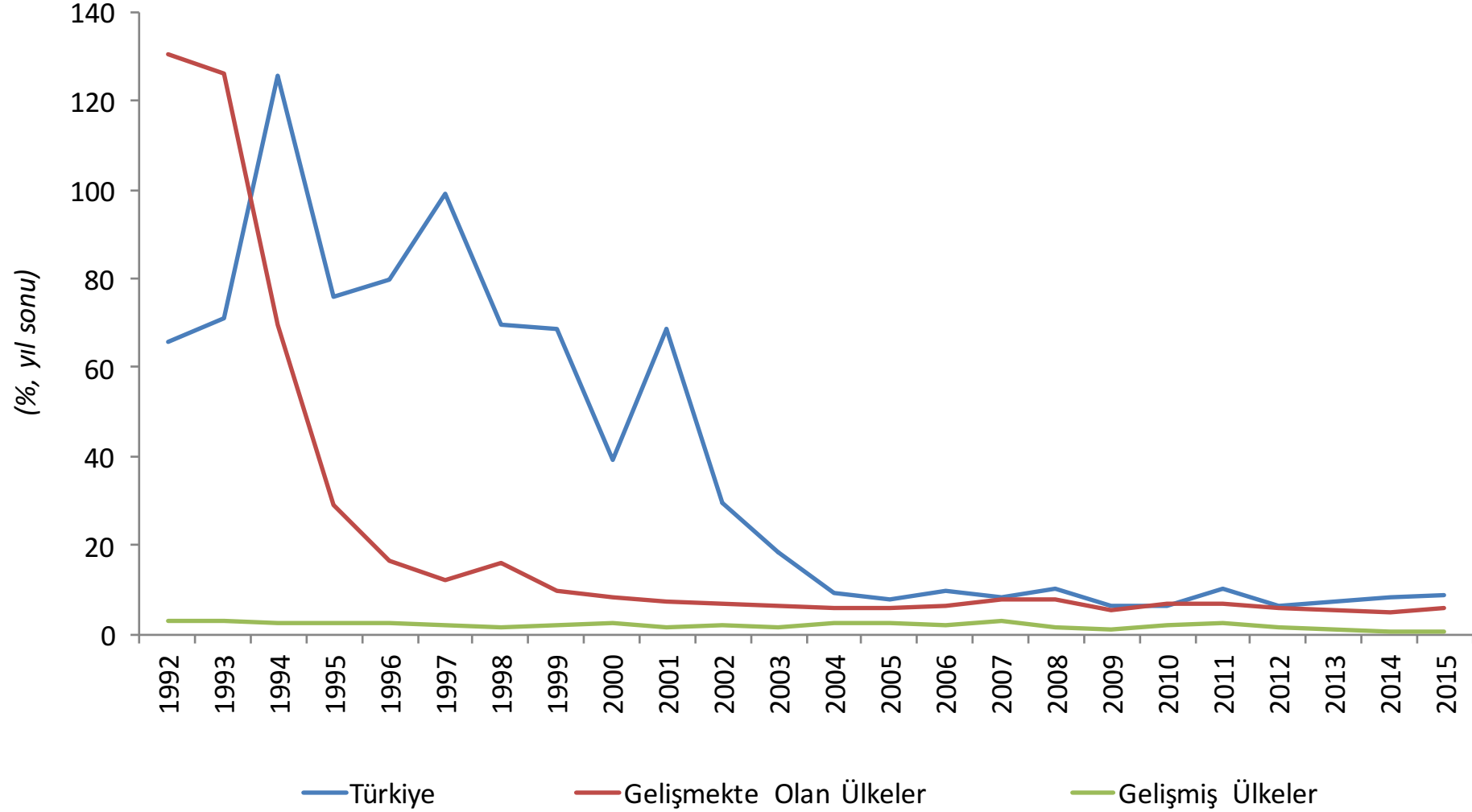
İşsizlik

Cari açık

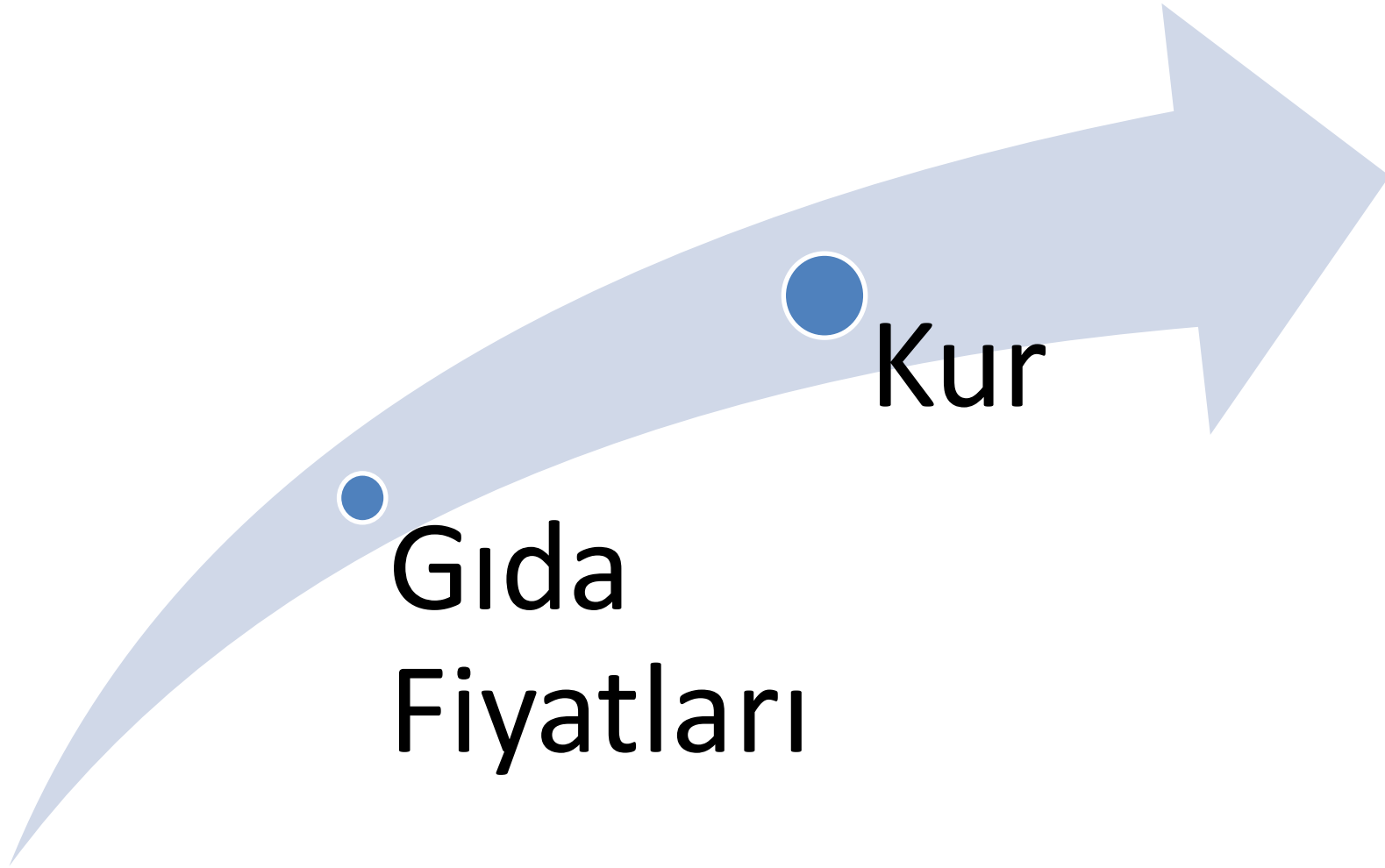

Enflasyon

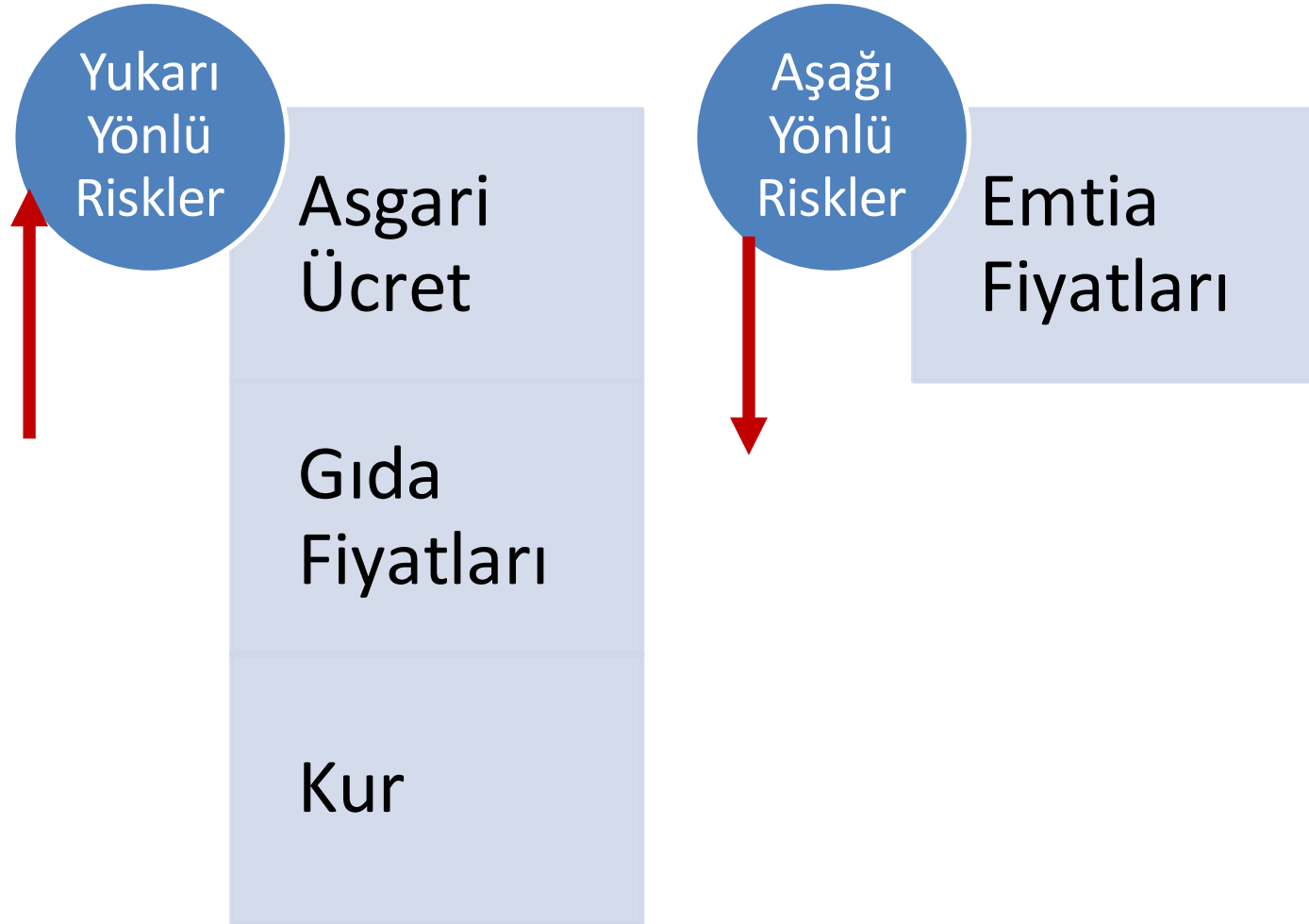
Enflasyon Azaldı; Ancak Halen Yüksek

2015 Yılında Enflasyon Neden Hedefin Üzerinde Gerçekleşti?

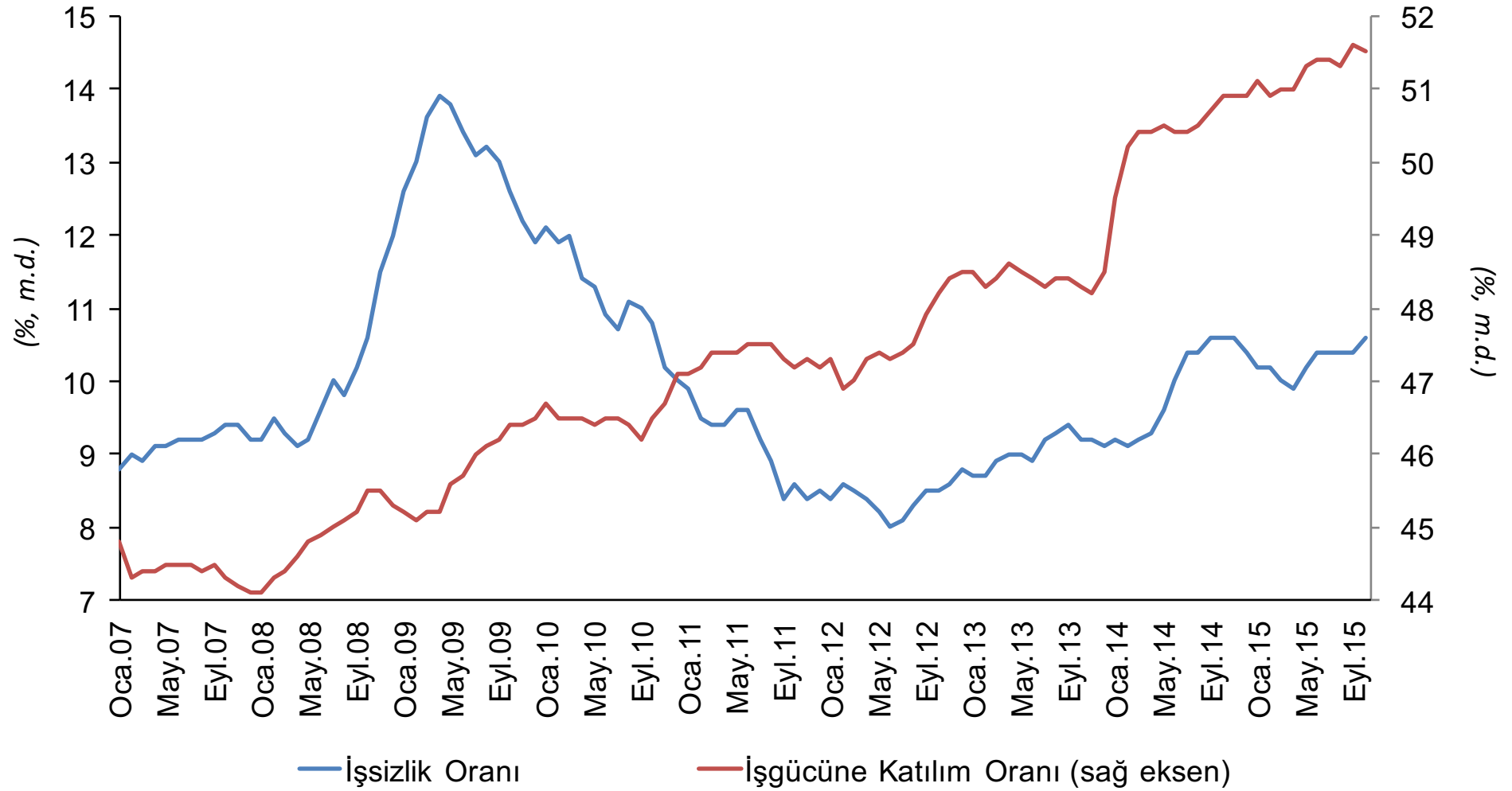
2016 Yılında Enflasyon Görünümü

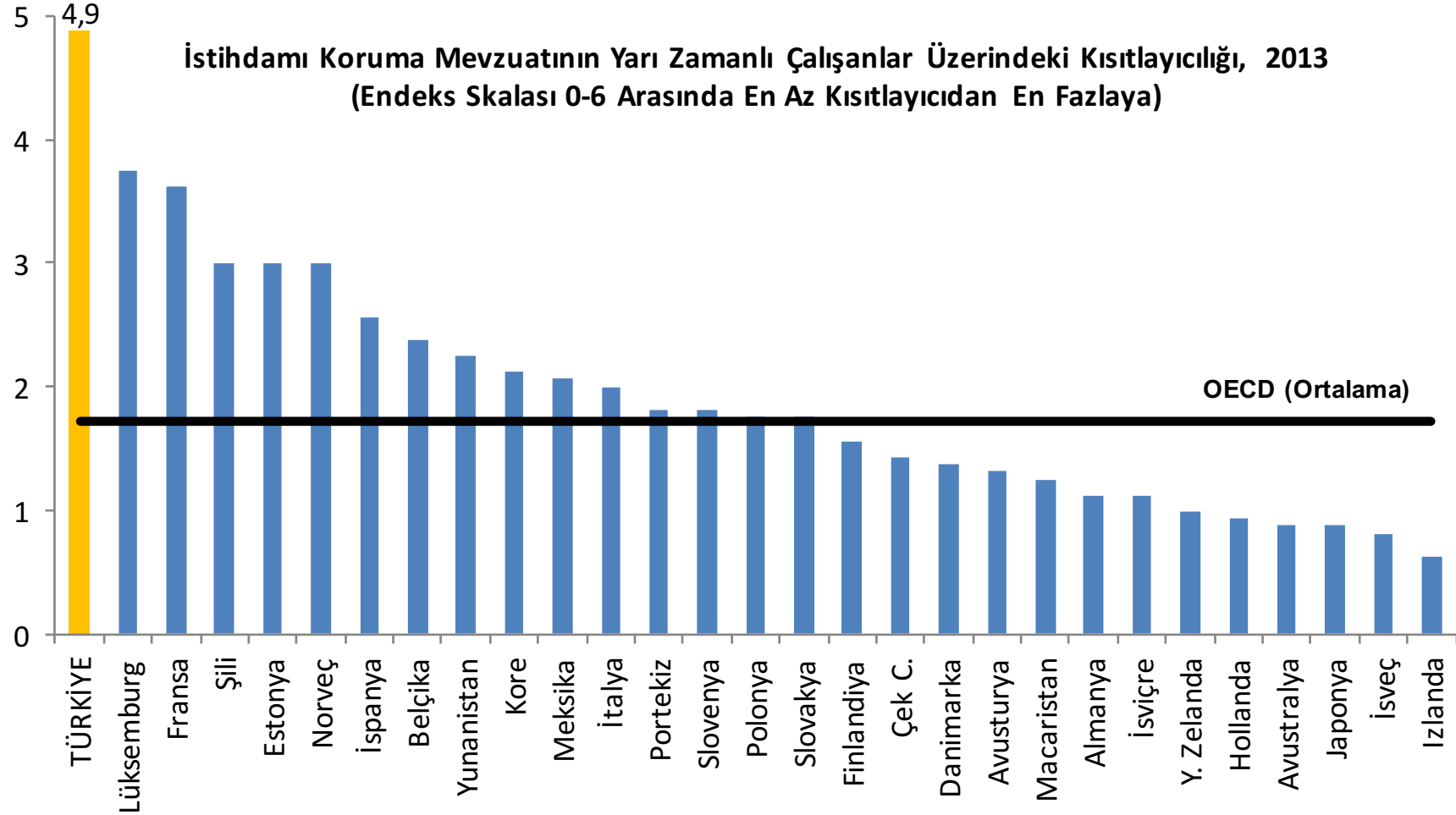

İşsizlik

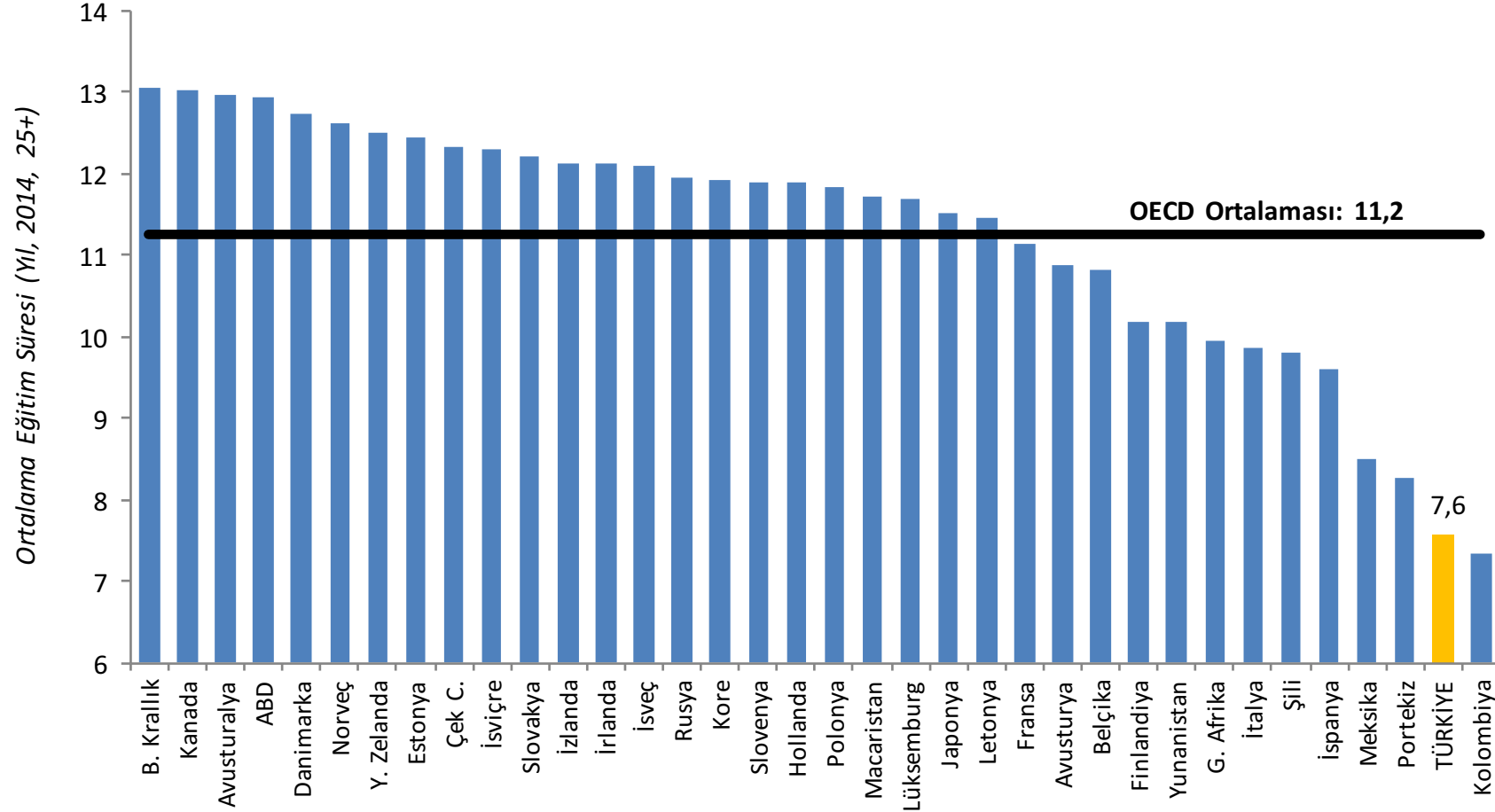
İstihdam Artışına Rağmen Yüksek İşsizlik

İşsizliğin Nedenleri: İstihdam Piyasasındaki Katılıklar

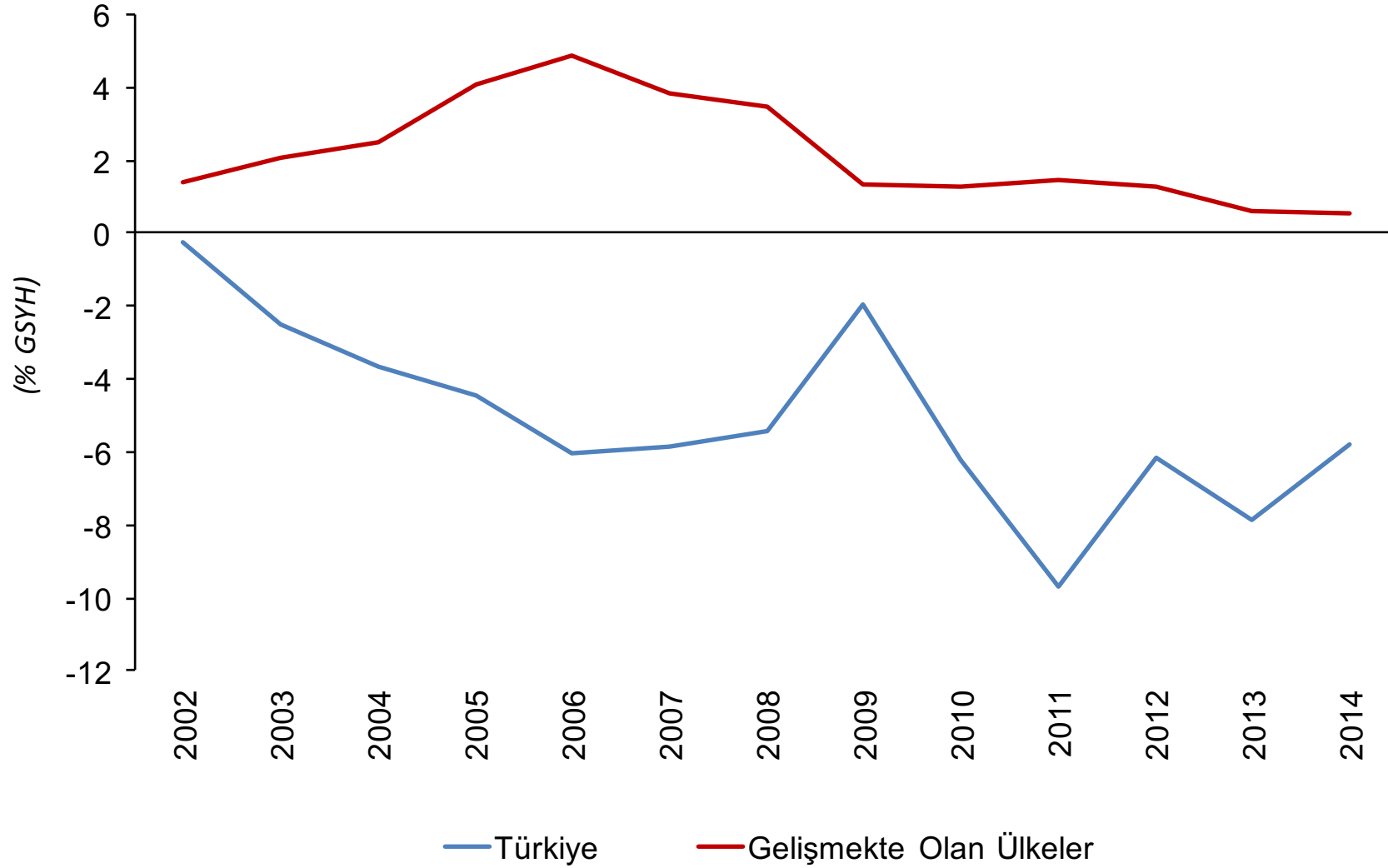
İşsizliğin Nedenleri: İşgücünün Niteliği

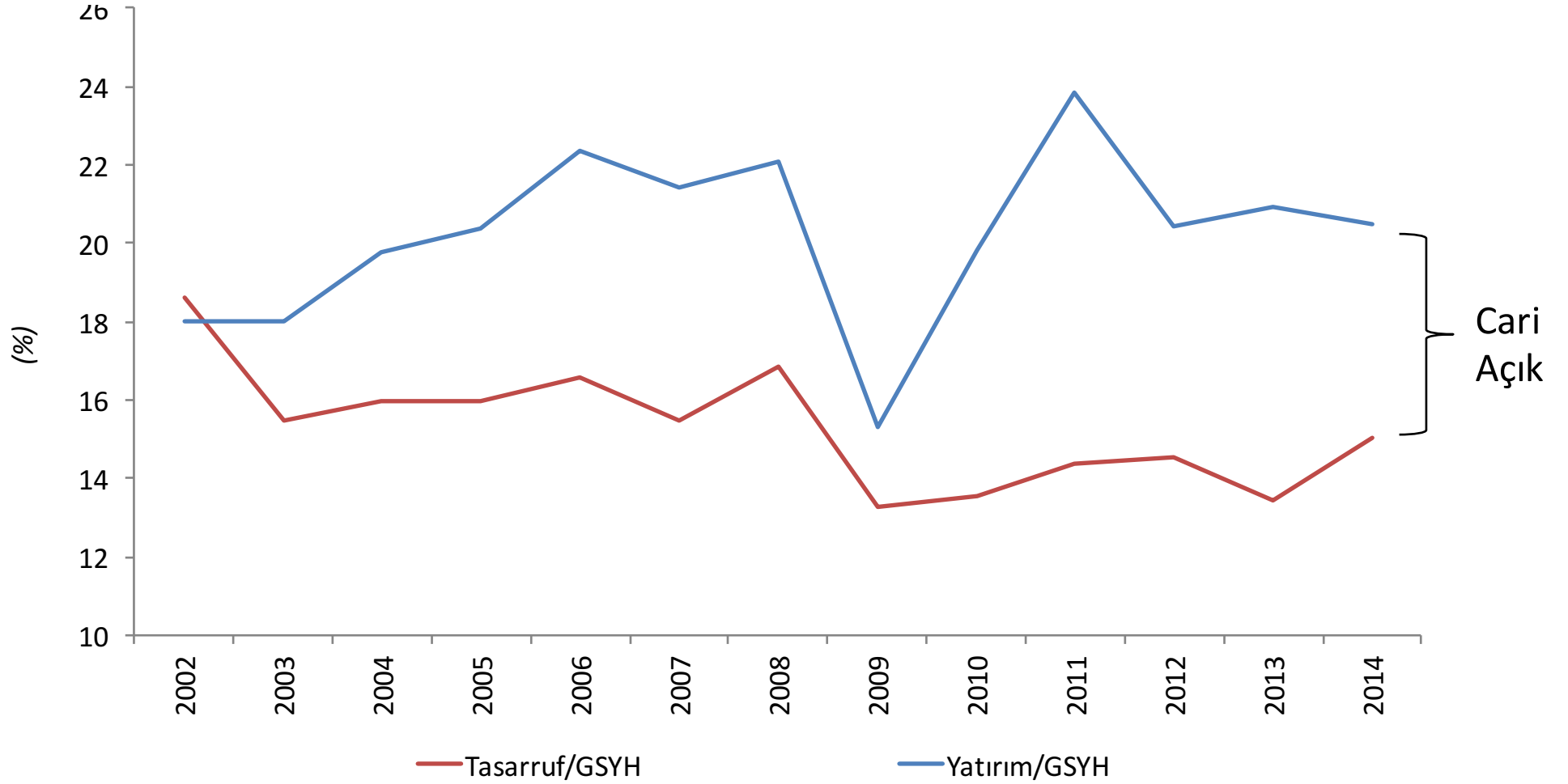

Cari Açık

Türkiye’de Cari İşlemler Açığı Yüksek

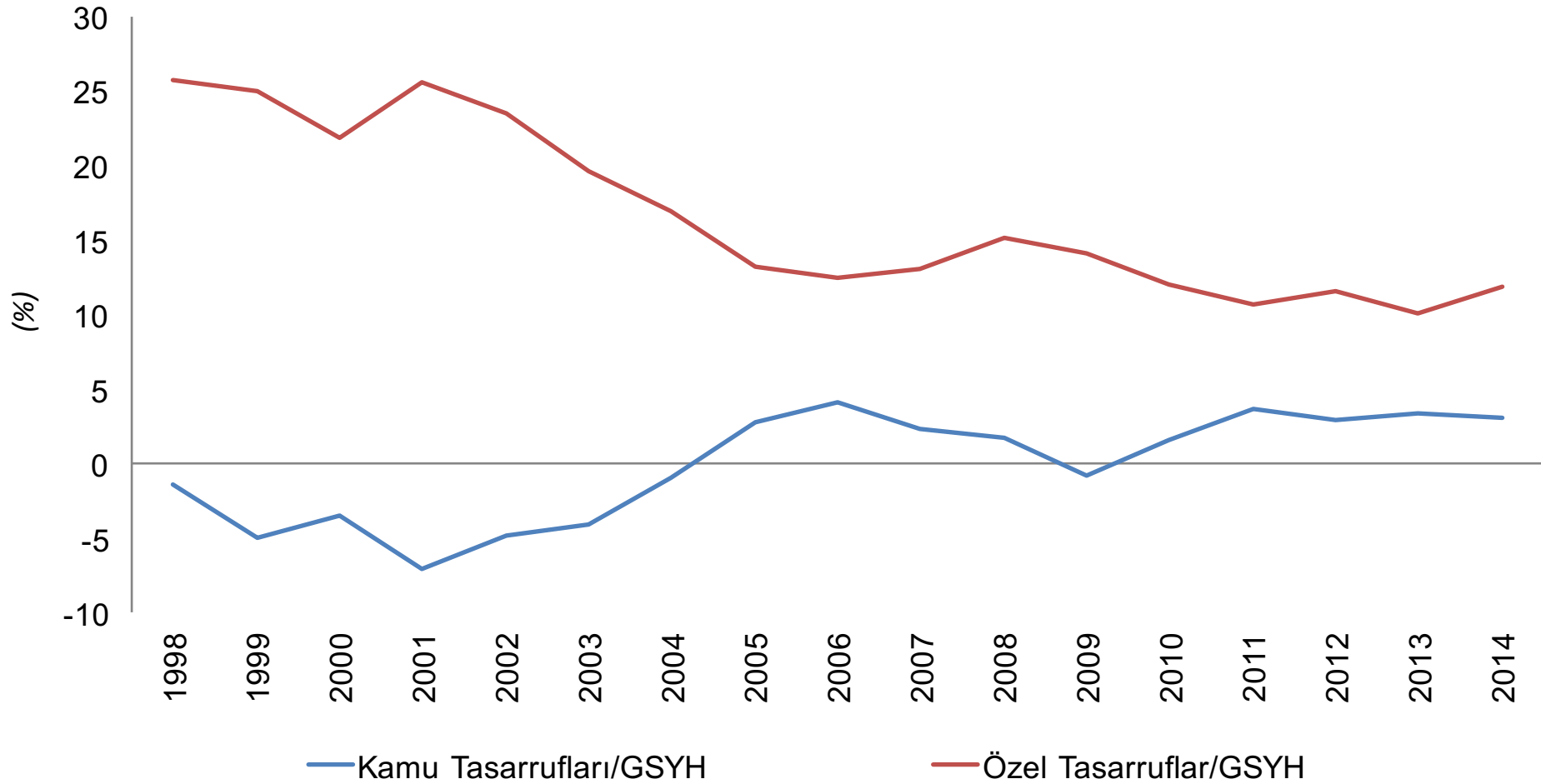

Cari Açık: Yatırım - Tasarruf Açığı

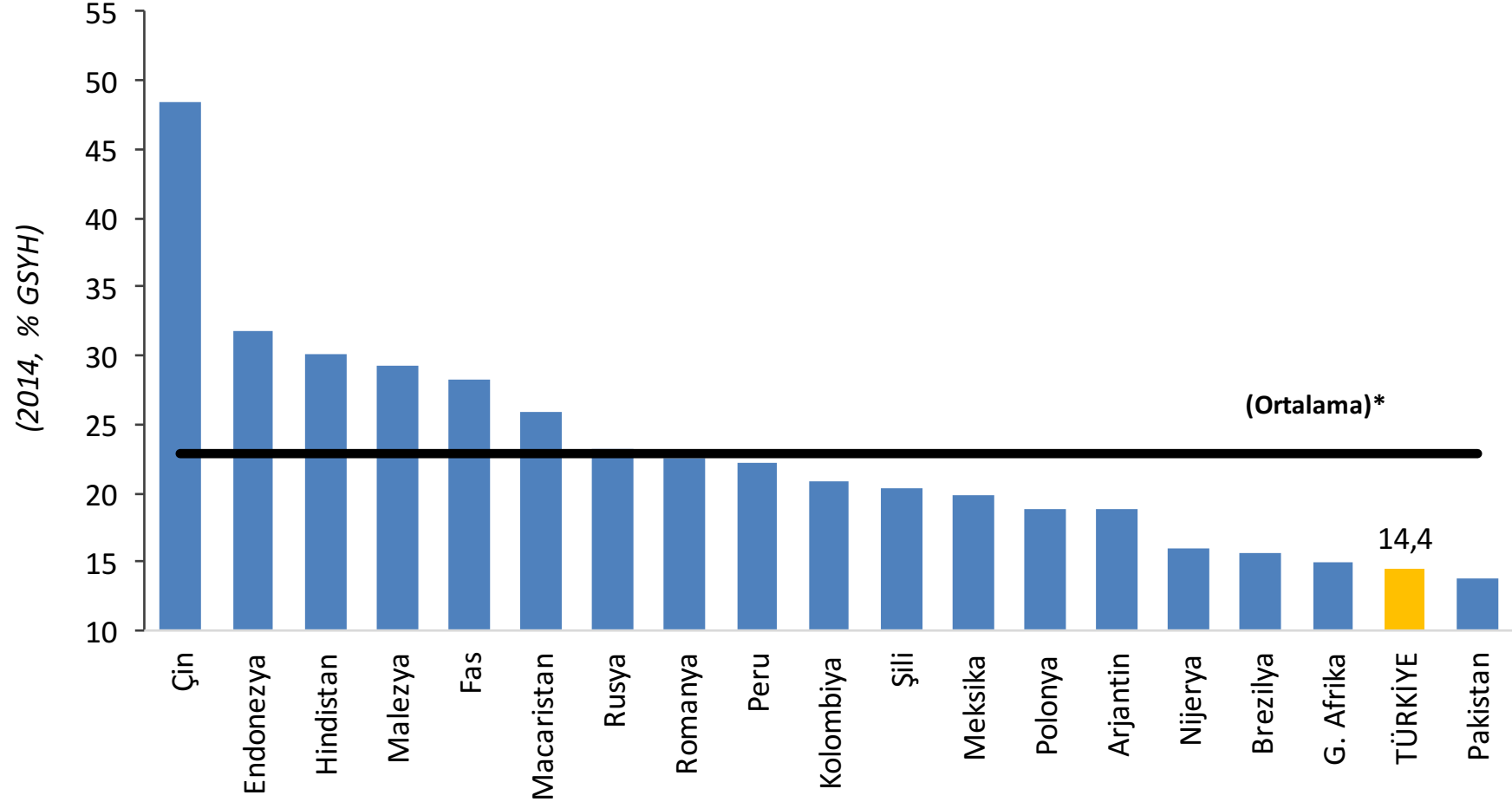

Kaynak: IMF, Kalkınma Bakanlığı

Kamu Tasarrufları Artarken Özel Sektör Tasarrufları Azaldı

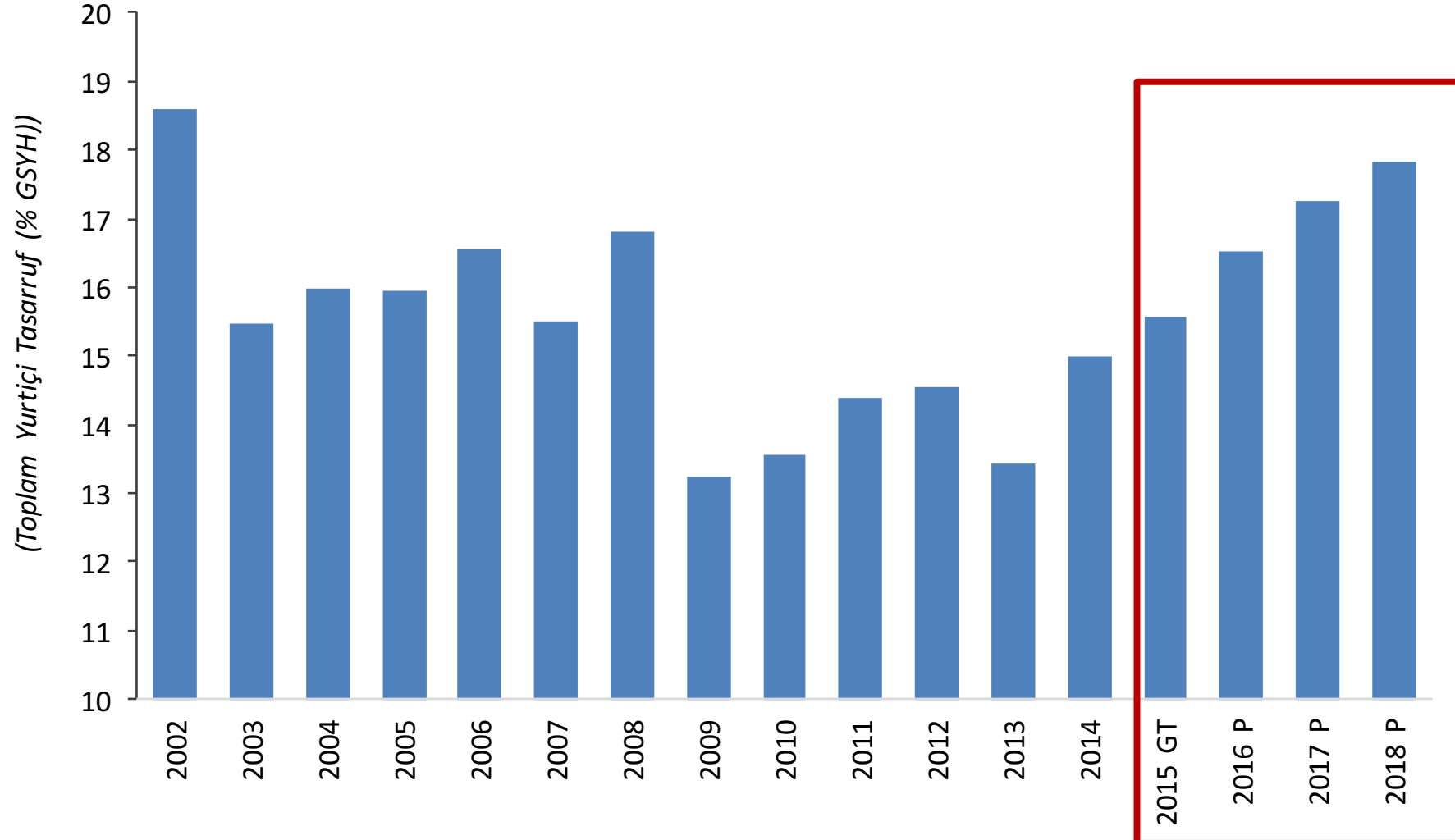
Gelişmekte Olan Ülkelerde Tasarruf Oranları

Kaynak: IMF

(*) Grafikte yer alan ülkelerin ortalamasını yansıtmaktadır

Türkiye’de Tasarruf Oranları Artıyor

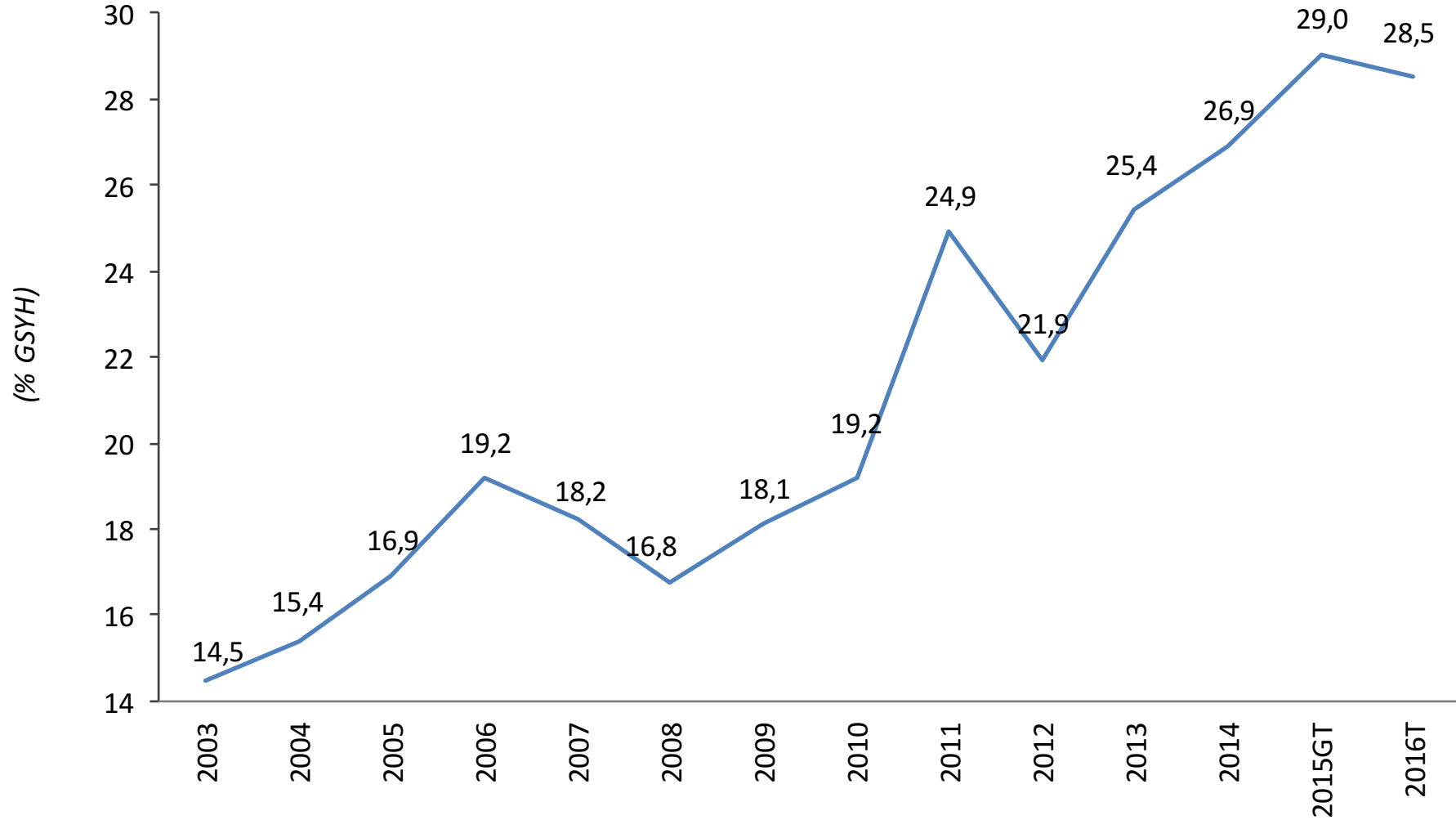

GT: Gerçekleşme Tahmini

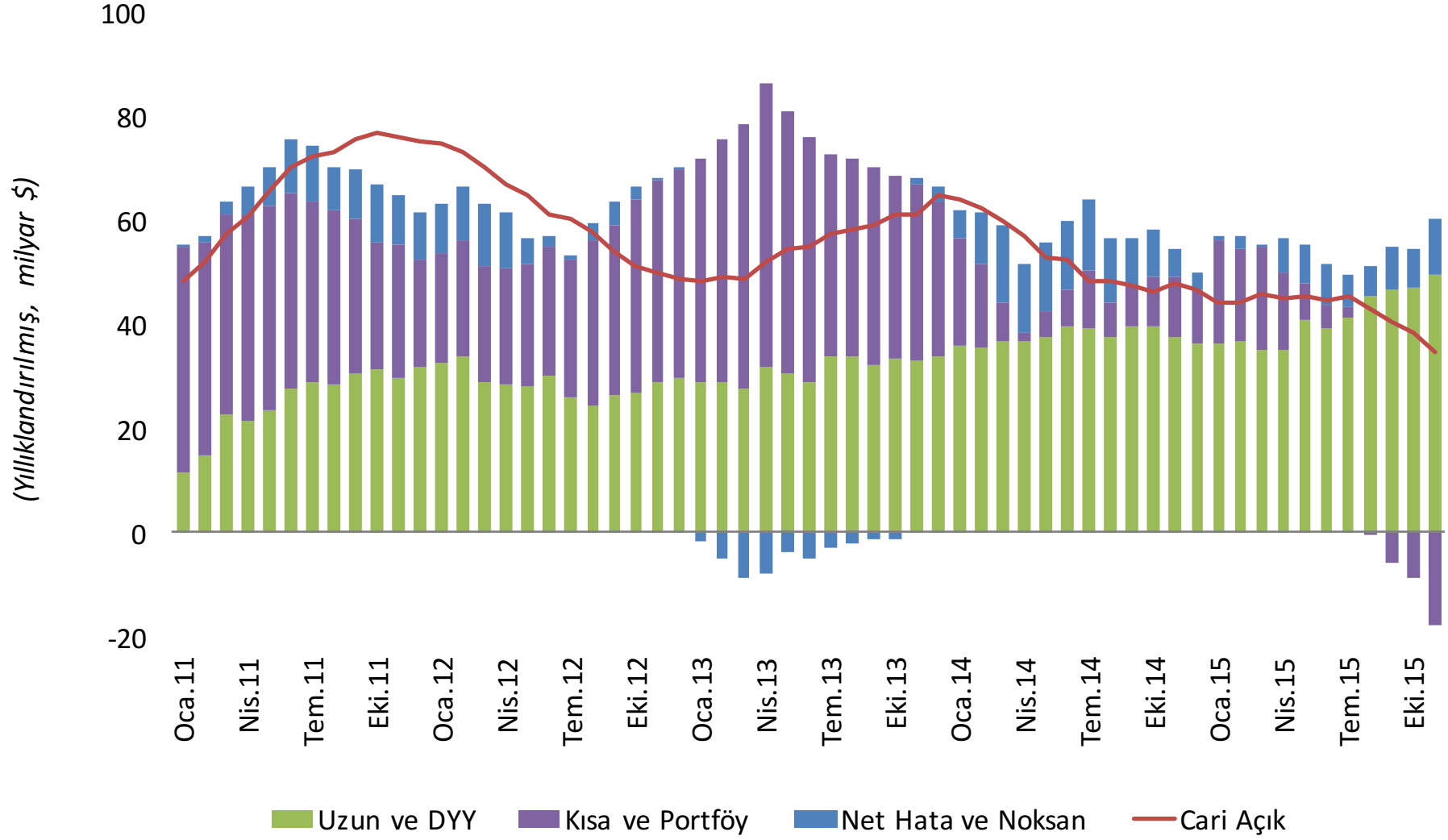
P: Program

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı, TÜİK

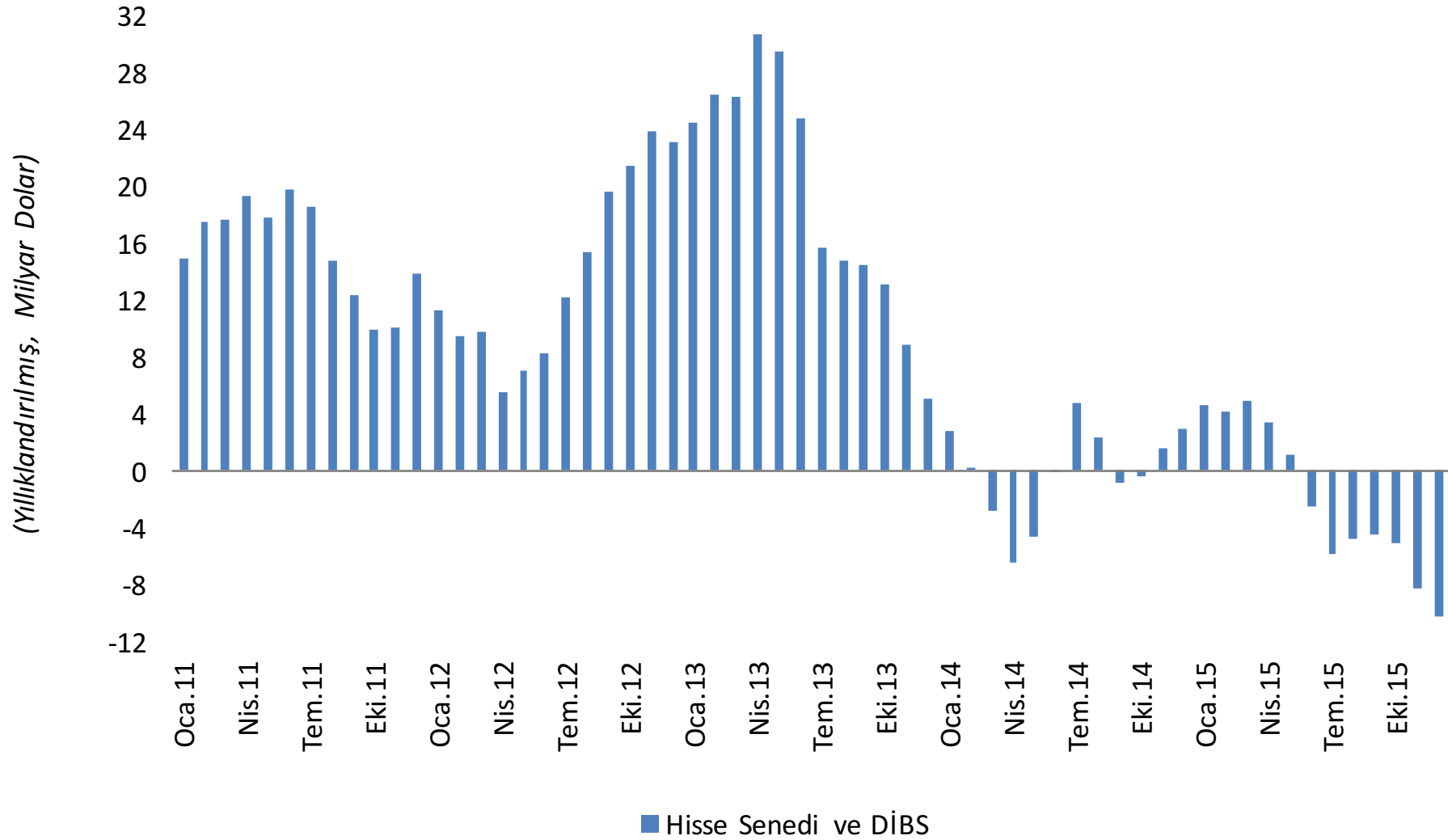
Brüt Dış Finansman İhtiyacı

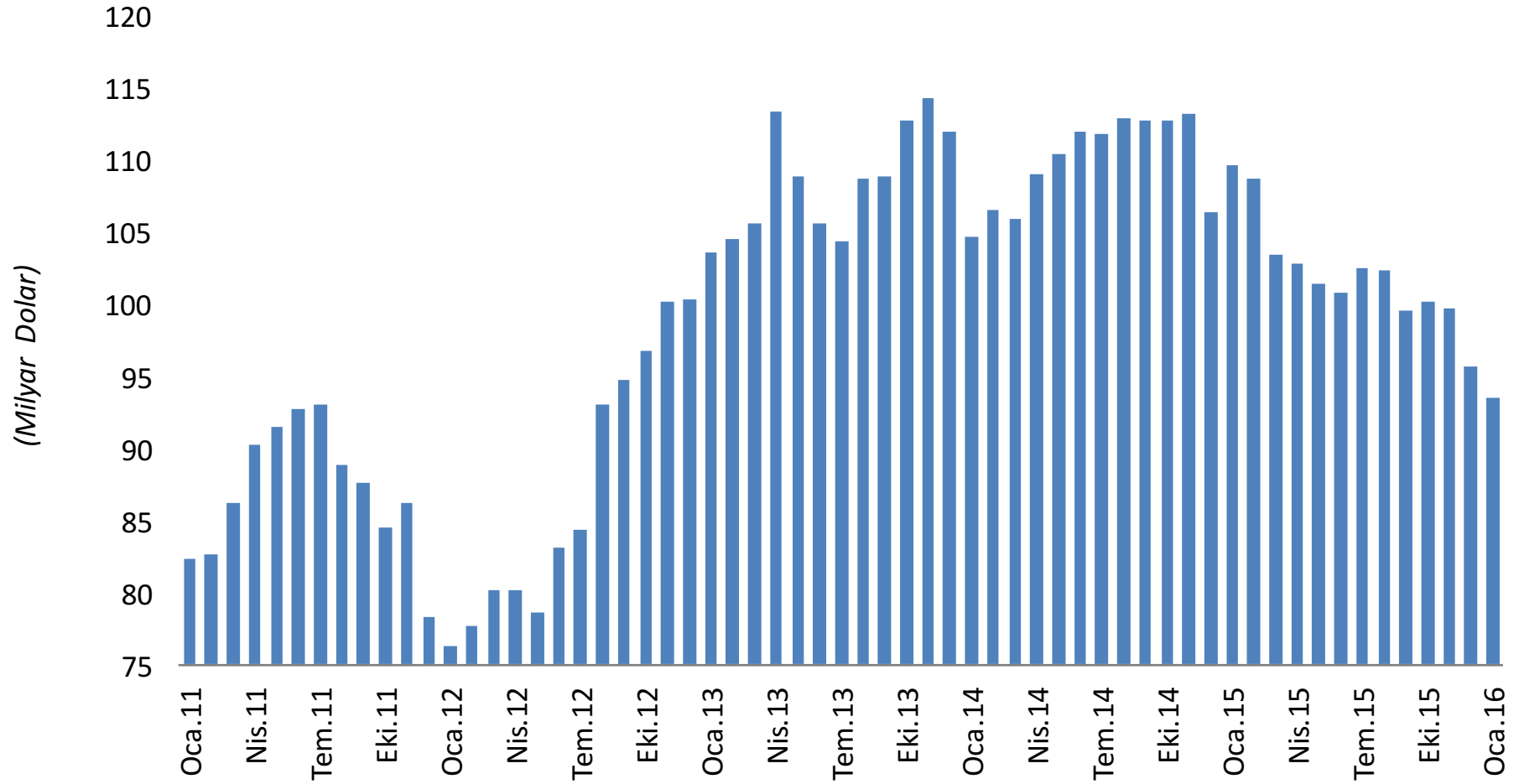
Cari Açığın Finansmanı

Yurtdışı Yerleşiklerin Portföy Yatırımları

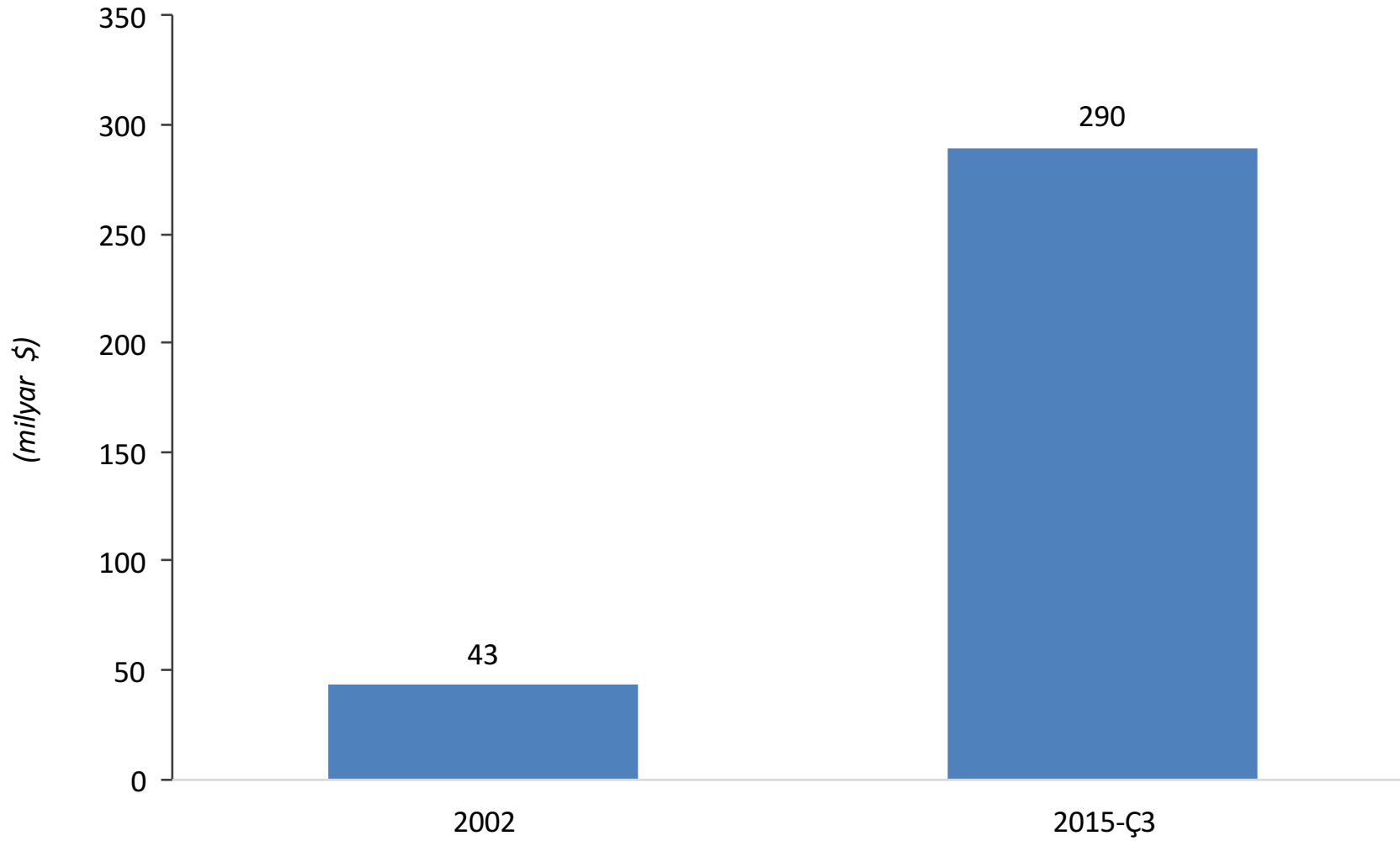
TCMB Brüt Döviz Rezervleri*

Kaynak: TCMB

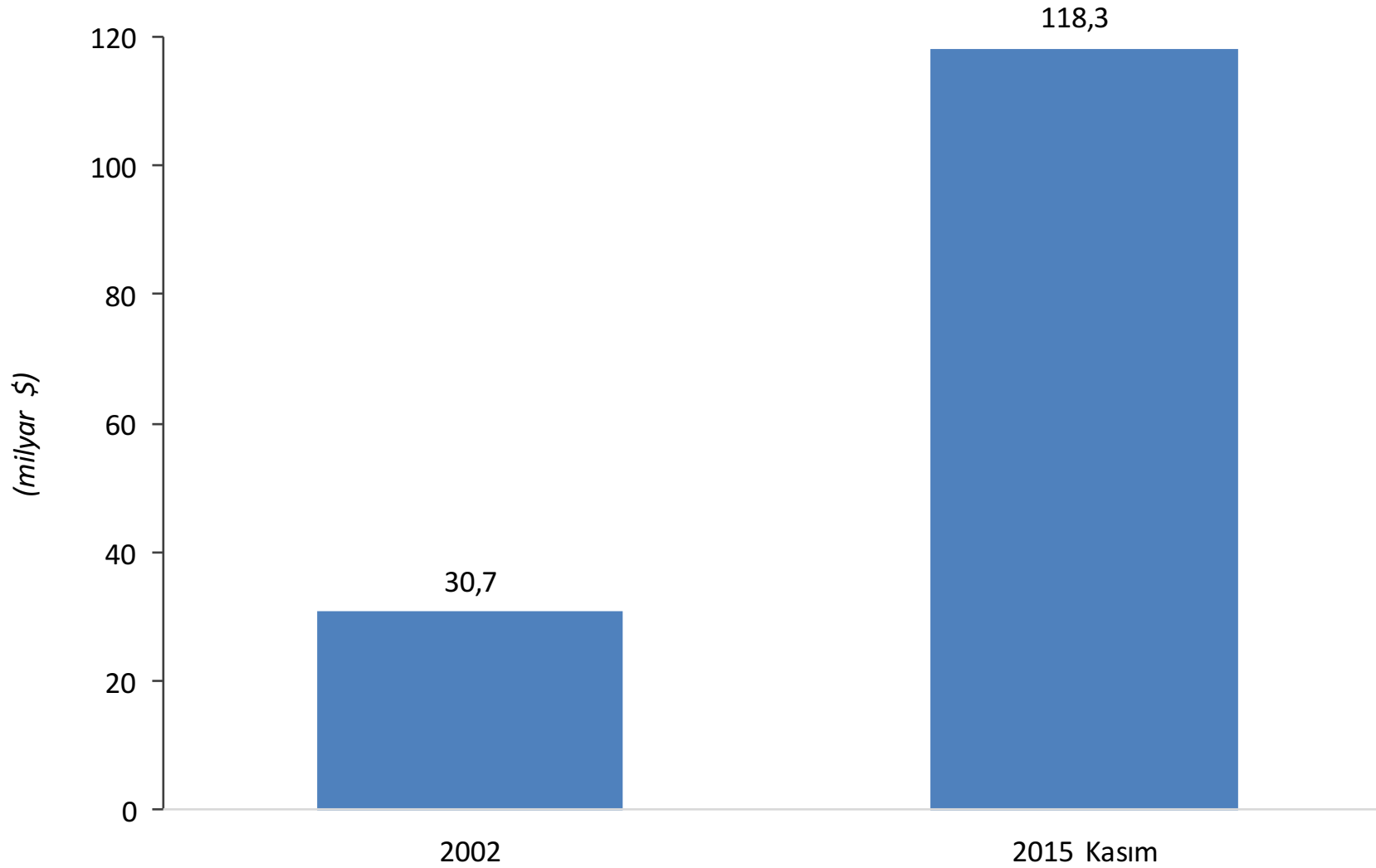
(*) 3 Şubat itibarıyla

Özel Sektörün Dış Borç Stoku

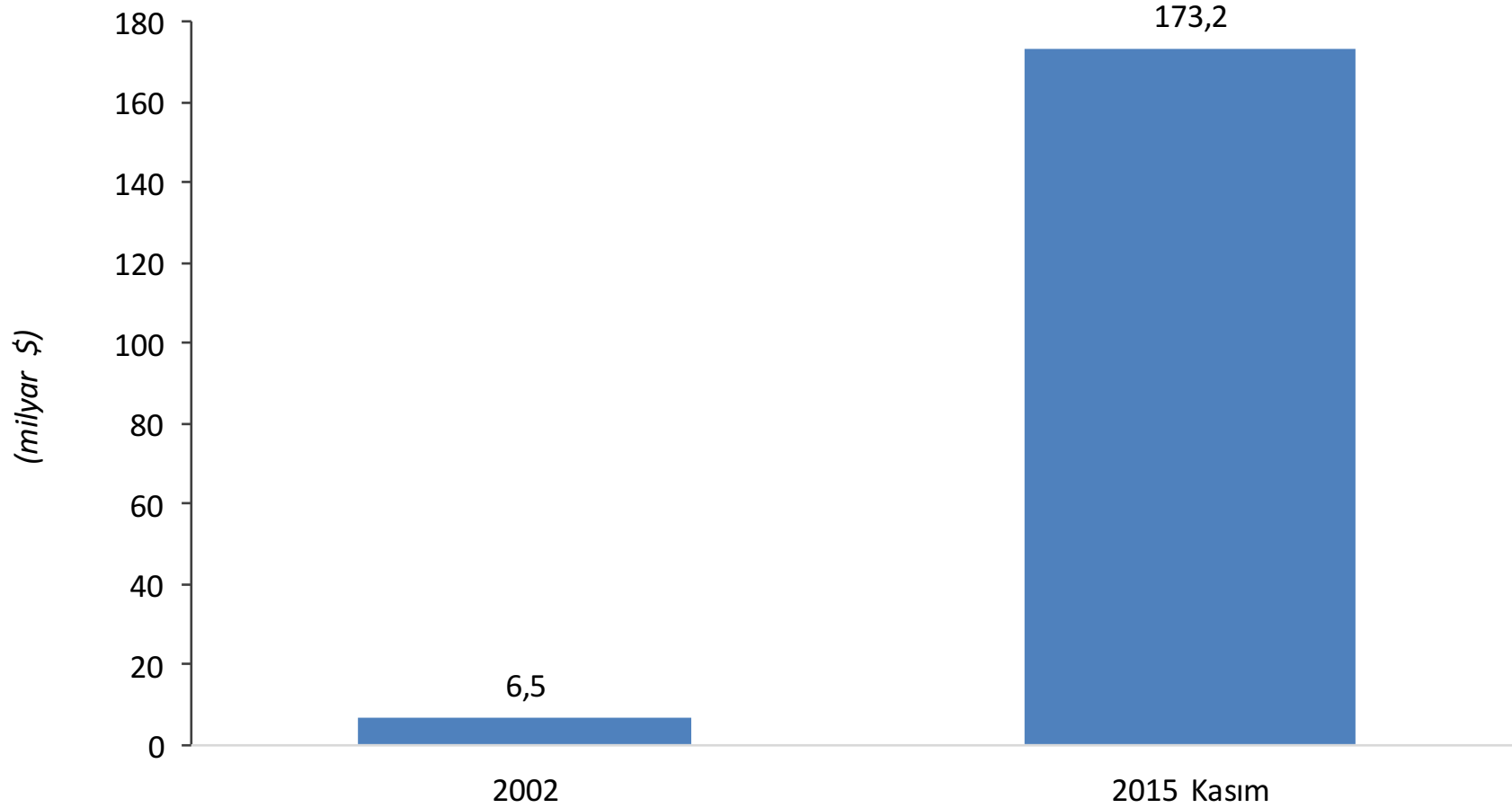
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Firmaların* Dış Borç Stoku

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TCMB
(*) Finansal Kesim Dışındaki Firmalar

Firmaların Net Döviz Pozisyon Açığı

Kaynak: TCMB

Şirketlerin Özsermaye ile Finansmanını Destekliyoruz

Nakdi sermaye artırımını yapan şirketler artırılan sermayenin bir kısmını kurum kazancından indirebiliyor.

Şirketlerin borç yerine öz kaynak kullanımını özendiriyoruz.

Aynı varlıklar nakde dönüştürülerek şirketlerin sermaye yapısı güçlendiriliyor.

Yeni şirket kurma ve halka arz özendiriliyor.

Orta Vadeli Program (2016-18)

Orta Vadeli Programın Temel Amaçları

İstikrarlı ve kapsayıcı niteliğiyle büyümeyi artırmak

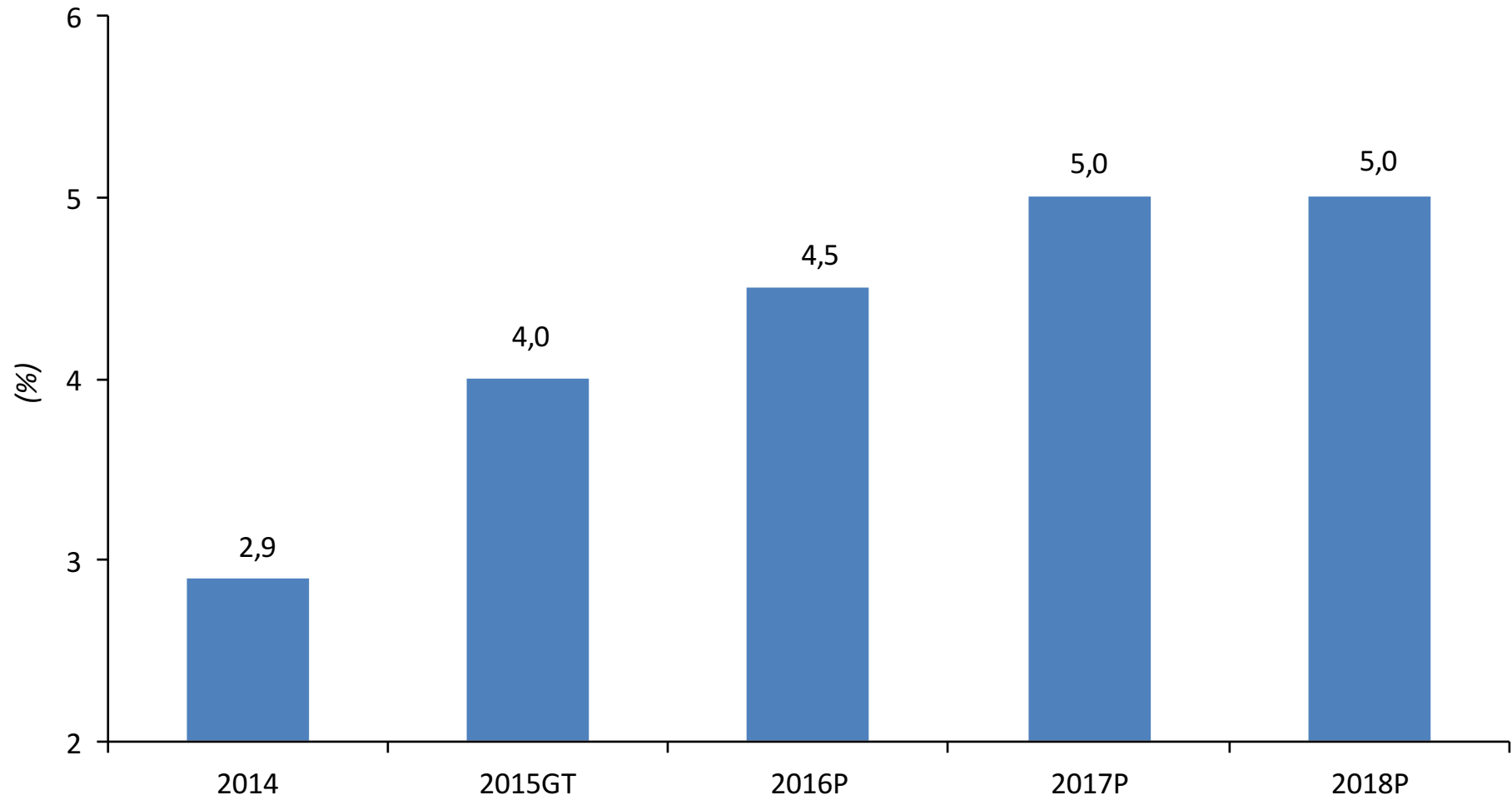
Enflasyonu düşürmek

Cari açıdaki azalma eğilimini korumak

Ekonominin rekabet gücünü, istihdam ve verimlilik seviyesini artırmak

Mali disiplinin kalitesini artırmak ve kamu maliyesini güçlendirmek

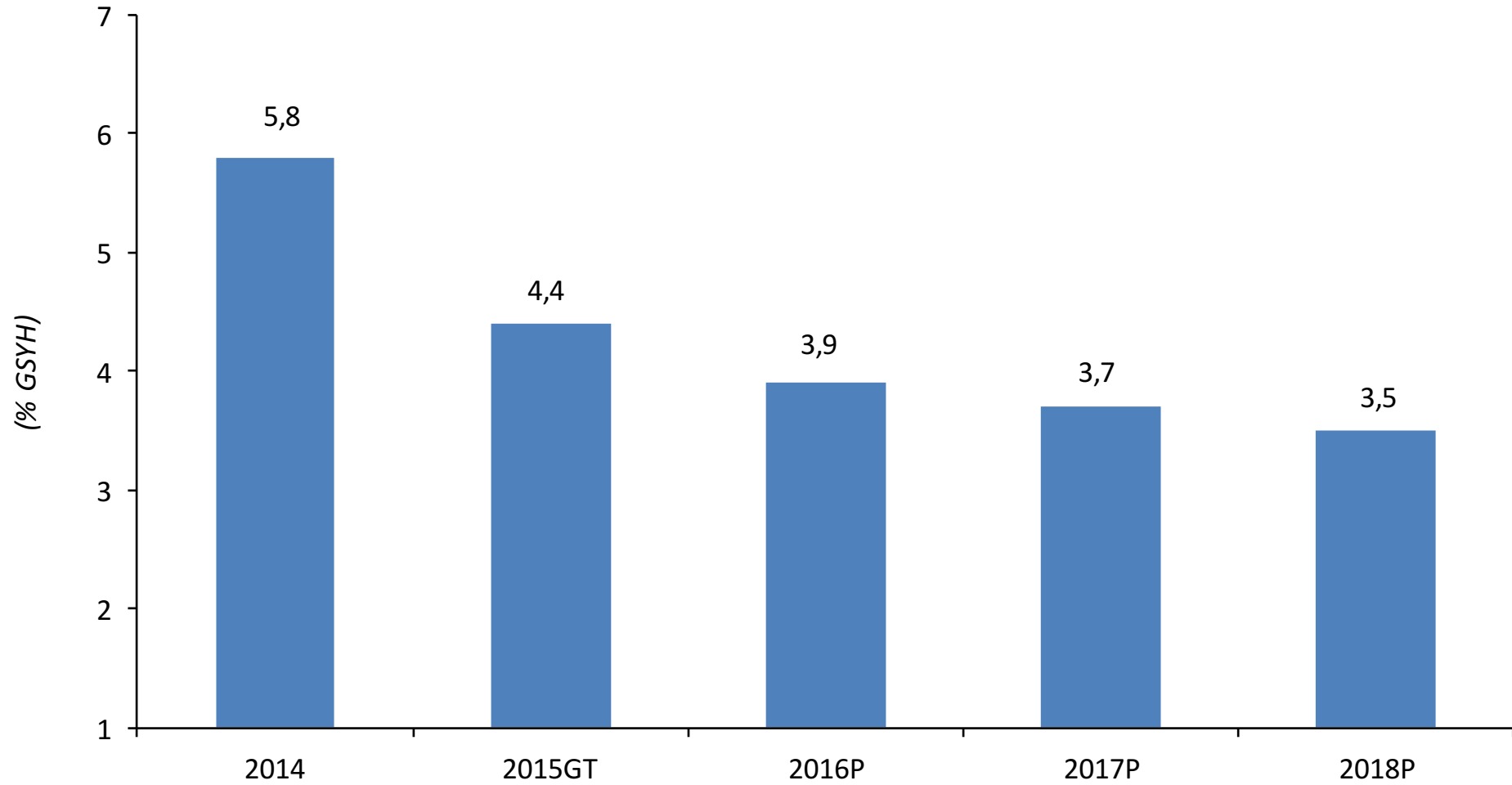
GSYH Büyümesi

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

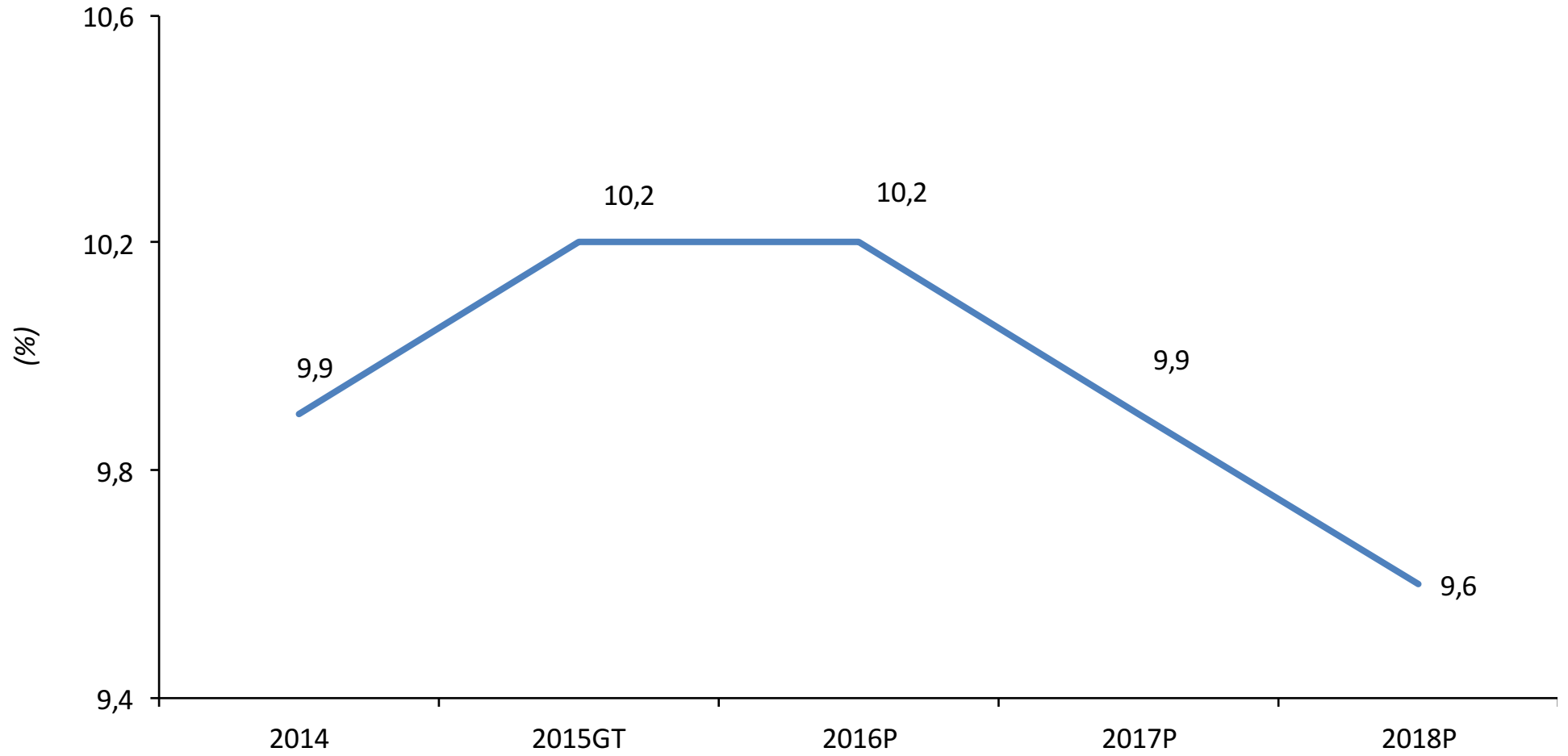
Cari İşlemler Açığı

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

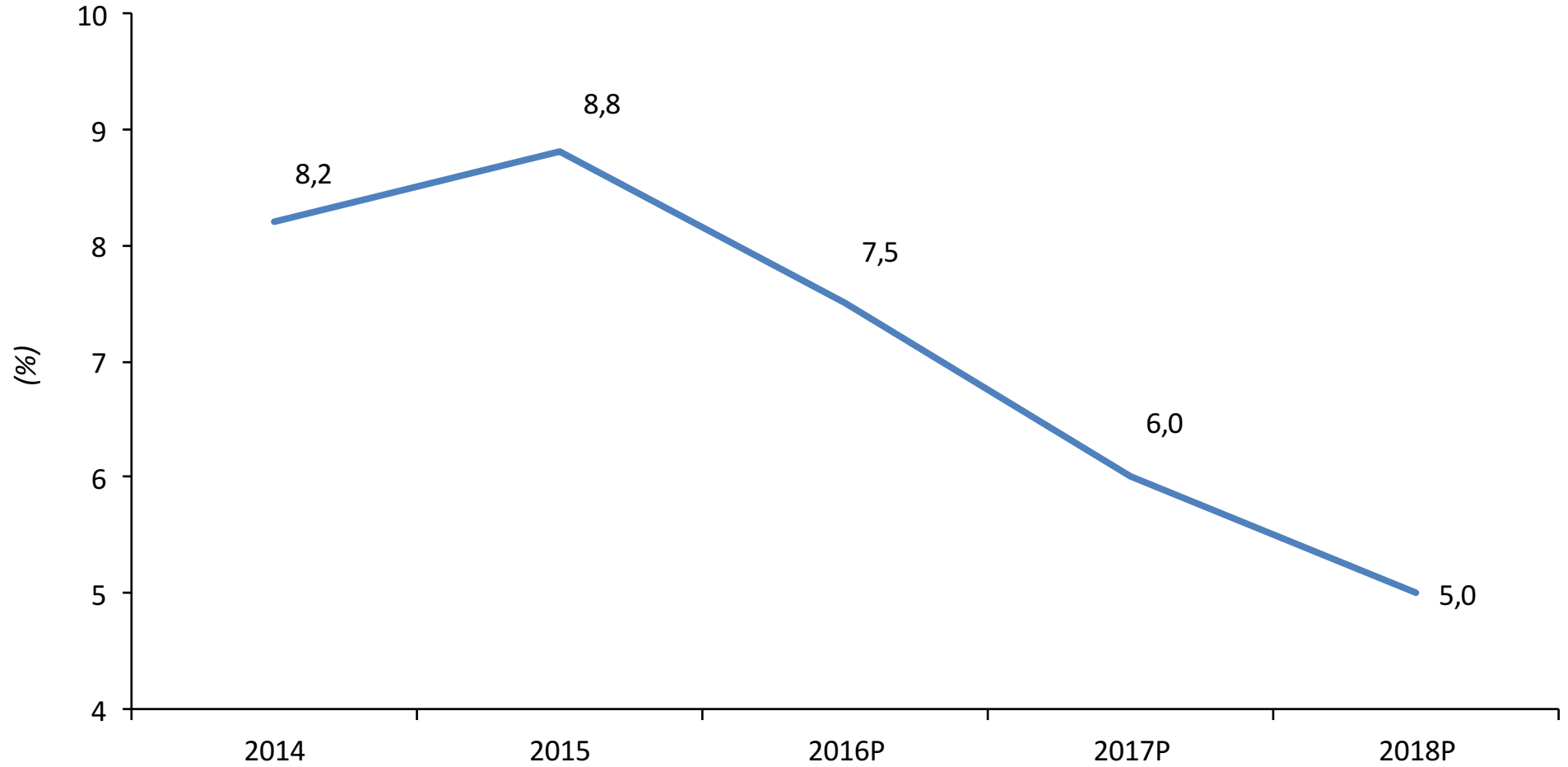
İşsizlik Oranı

GT: Gerçekleşme Tahmini

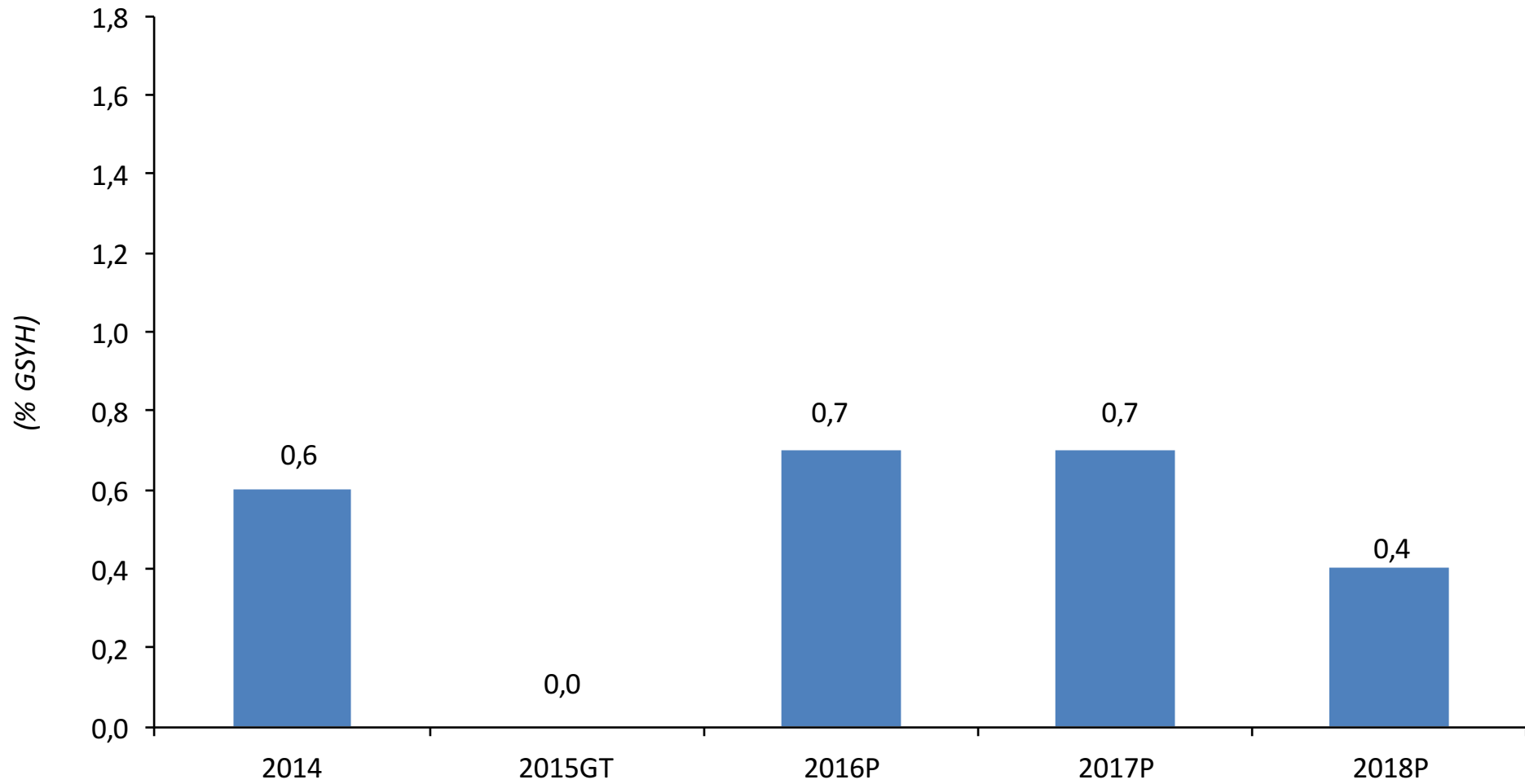
P: Program

Enflasyon Oranı

P: Program

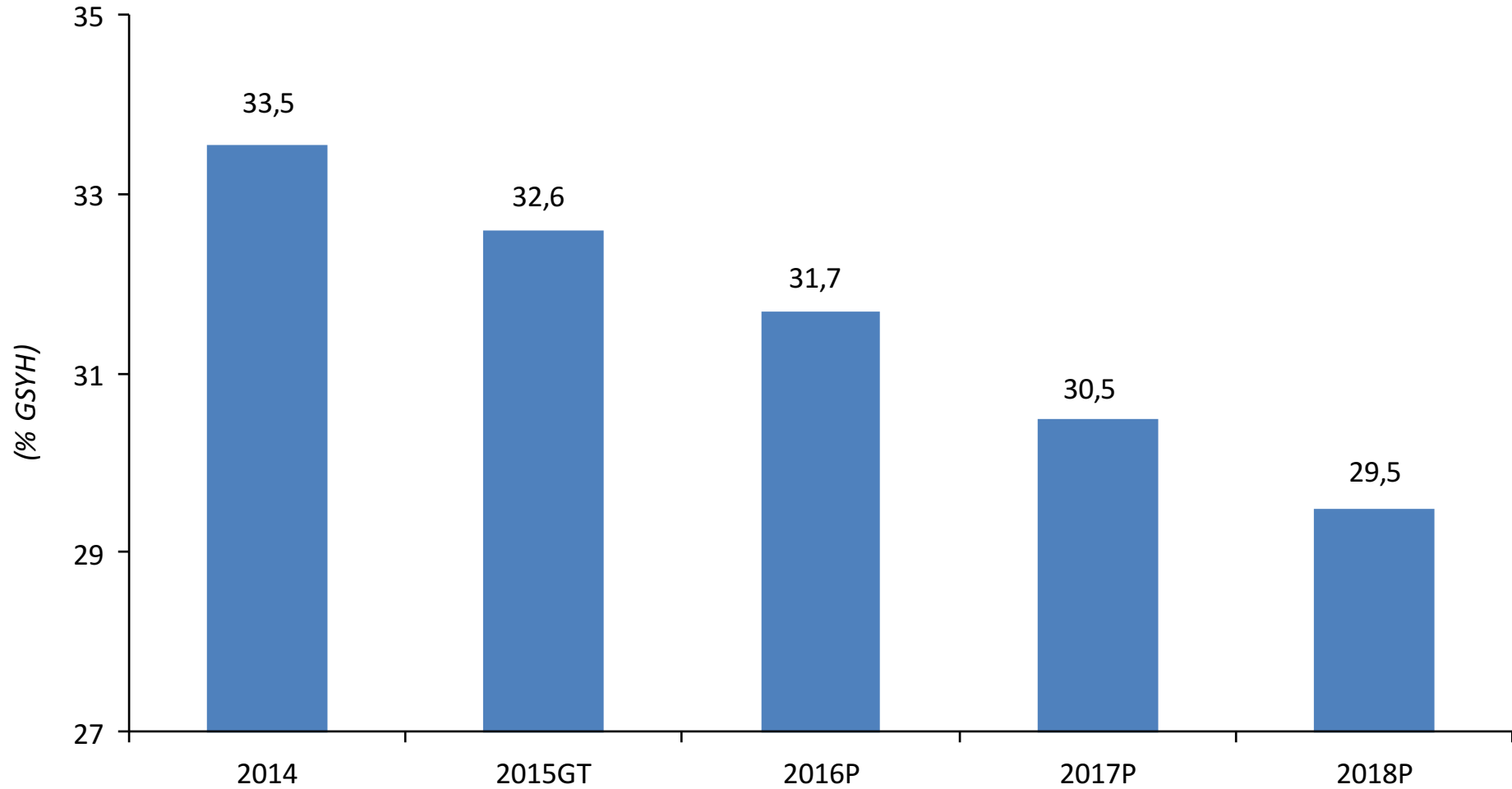
Genel Devlet Açığı

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

AB Tanımlı Borç Stoku

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

Yapısal Dönüşüm Gündemimiz

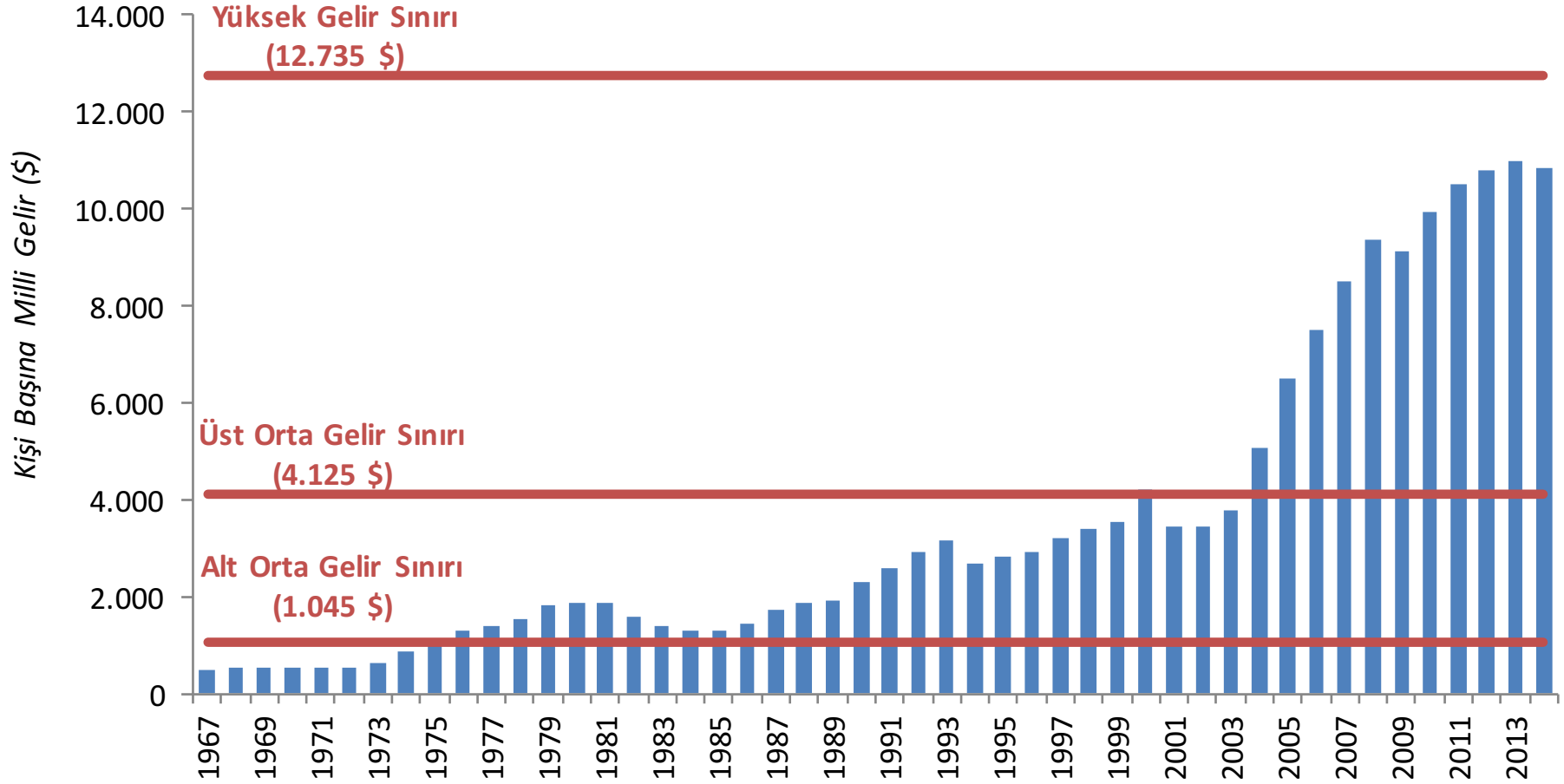
Reform Programı

Sektörel Dönüşüm
(Mikro Reformlar)

Yapısal Reformlar
(Makro)

AB'ye Uyum
Süreci

Yüksek Gelir Grubu Ülkeler Arasına Girmek

Kaynak: Dünya Bankası, Atlas Metot

Reformları Yapmazsak Ne Olur?

Düşük
Büyüme

Yüksek
İşsizlik

Yüksek Faiz

Düşük Kredi
Notu

Sektörel Dönüşüm (Mikro Reformlar)

Sektörel Dönüşüm

25

Dönüşüm
Programı

1.250

Mikro Reform

Sektörel Dönüşüm: 25 Öncelikli Dönüşüm Programı

İthalata Olan Bağımlılığın Azaltılması	Öncelikli Teknoloji Alanlarında Ticarileştirme	Kamu Alımları Yoluyla Teknoloji Geliştirme ve Yerli Üretim	Yerli Kaynaklara Dayalı Enerji Üretimi	Enerji Verimliliğinin Geliştirilmesi
Daha Etkin ve Daha Etkili Su Kullanımı	Sağlık Endüstrilerinde Yapısal Dönüşüm	Sağlık Turizminin Geliştirilmesi	Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm	Üretimde Verimliliğin Artırılması
Yurtiçi Tasarrufların Artırılması ve İsrafın Önlenmesi	Sermaye Piyasalarının Derinleştirilmesi	Kamu Harcamalarının Rasyonelleştirilmesi	Kamu Gelirlerinin Kalitesinin Artırılması	Yatırım İkliminin İyileştirilmesi
İstatistiki Bilgi Altyapısını Geliştirme	Ailenin Ve Dinamik Nüfus Yapısının Korunması	İşgücü Piyasasının Etkinleştirilmesi	Kayıt Dışı Ekonominin Azaltılması	Temel Ve Mesleki Becerileri Geliştirme
Nitelikli İnsan Gücü için Çekim Merkezi Olma	Sağlıklı Yaşam Ve Hareketlilik	Yerelde Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi	Rekabetçiliği Ve Sosyal Uyumu Geliştiren Kentsel Dönüşüm	Kalkınma için Uluslararası İşbirliği Altyapısının Geliştirilmesi

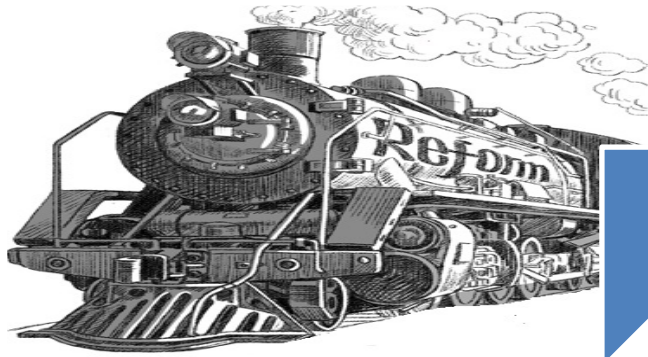
Neden Sektörel Dönüşüm?

Orta Gelir
Tuzağına
Düşmemek

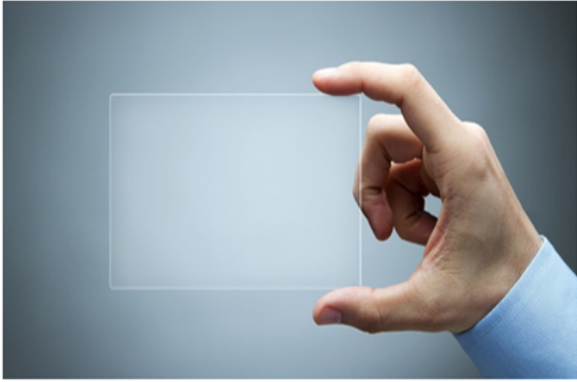
Verimlilik
Artışı

Katma Değer
Zincirinde
Yükseliş

Rekabet Gücü
Artışı

Yapısal Reformlar (Makro Reformlar)

Şeffaflık ve Yolsuzlukla Mücadele

Şeffaflık ve Yolsuzlukla Mücadele

Siyasi Etik Kanunu

Kamu İhale
Kanunu

Siyasetin
finansmanında
şeffaflık

İmar planı
değişikliklerinin
kurala bağlanması

İşgücü Piyasası Reformu

İşgücü Piyasası Reformu

Kıdem
tazminatı

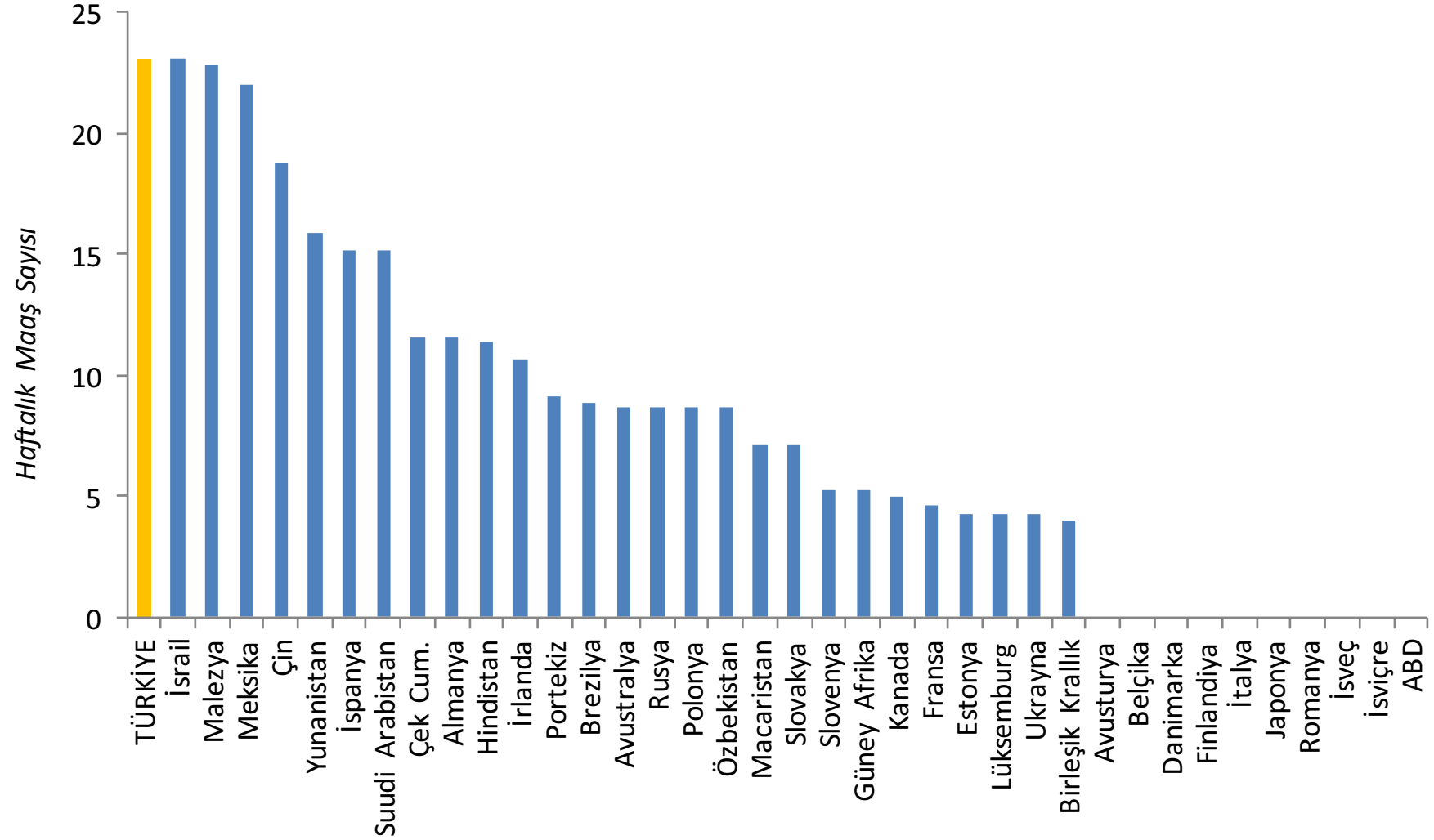
Kısmi zamanlı
ve esnek
çalışma

Özel istihdam
büroları

İşbaşı Eğitim
Programları

Turkuaz Kart
ile nitelikli
insan gücü

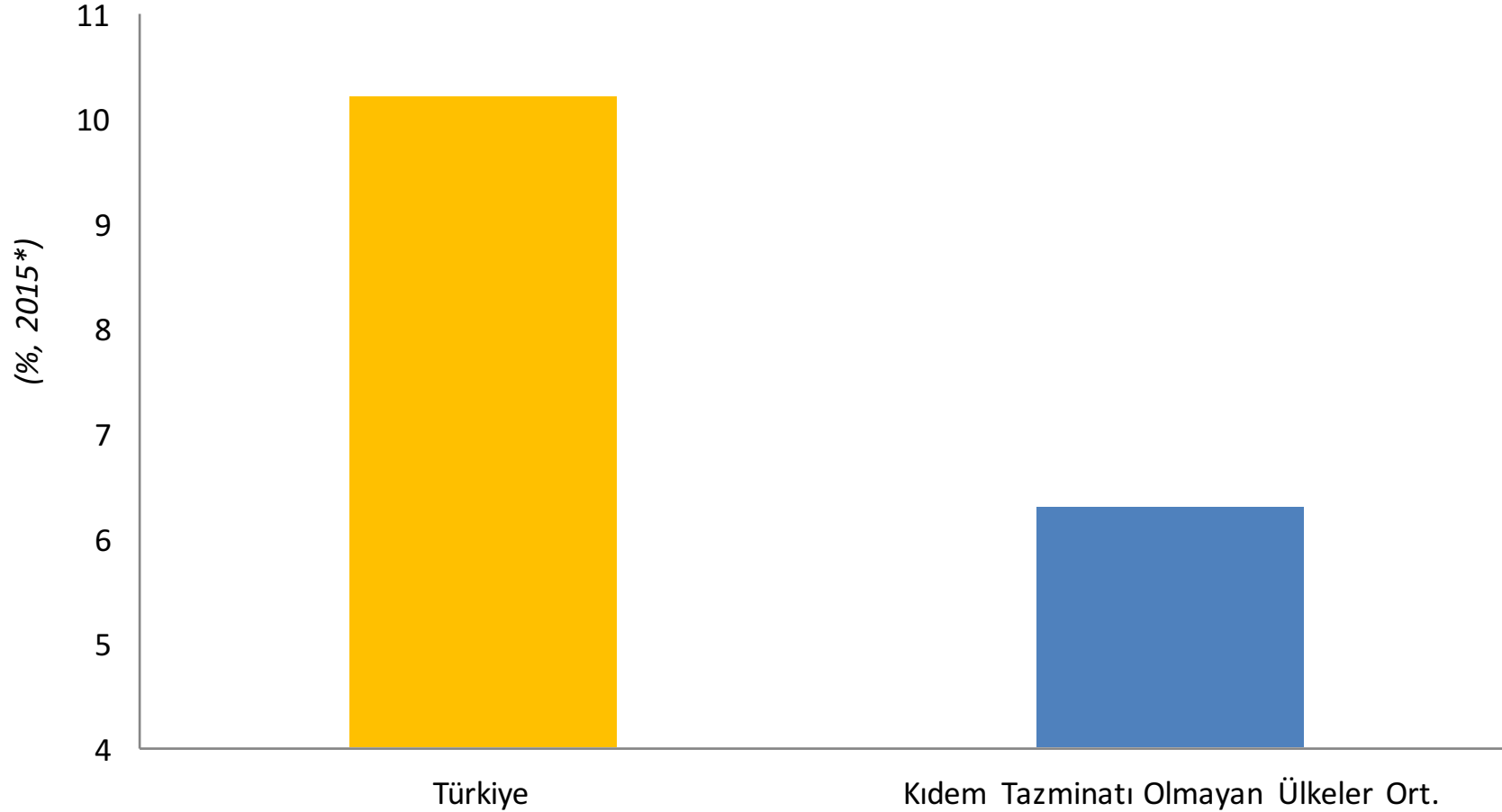
Kıdem Tazminatı*

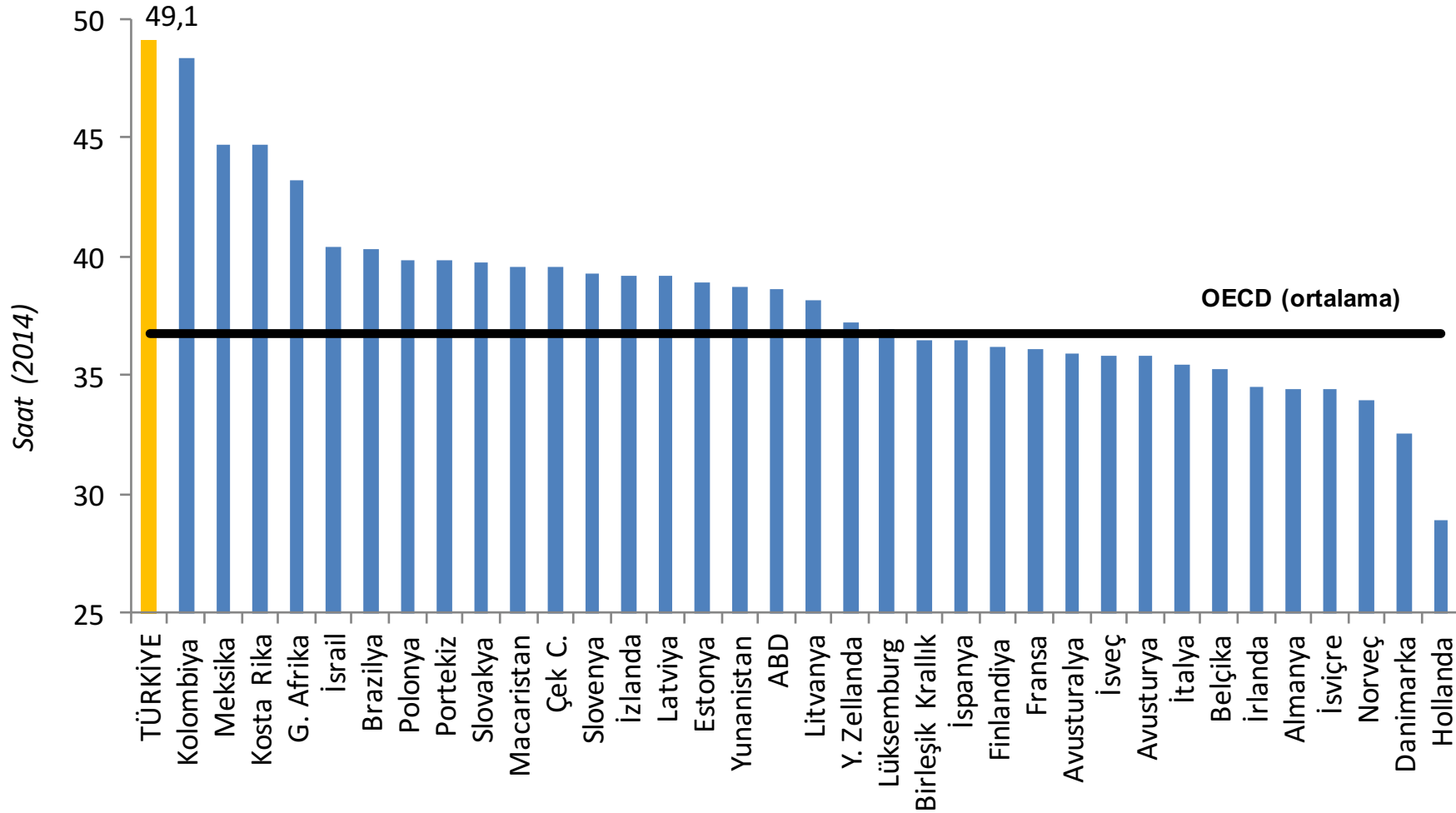
Kaynak: Dünya Bankası, Doing Business Raporu 2016

(*) 1, 5 ve 10 yıllık çalışma süreleri için ödenen ortalama haftalık maaş sayısı.

Kıdem Tazminatı Olmayan Ülkelerde İşsizlik Oranları Düşük

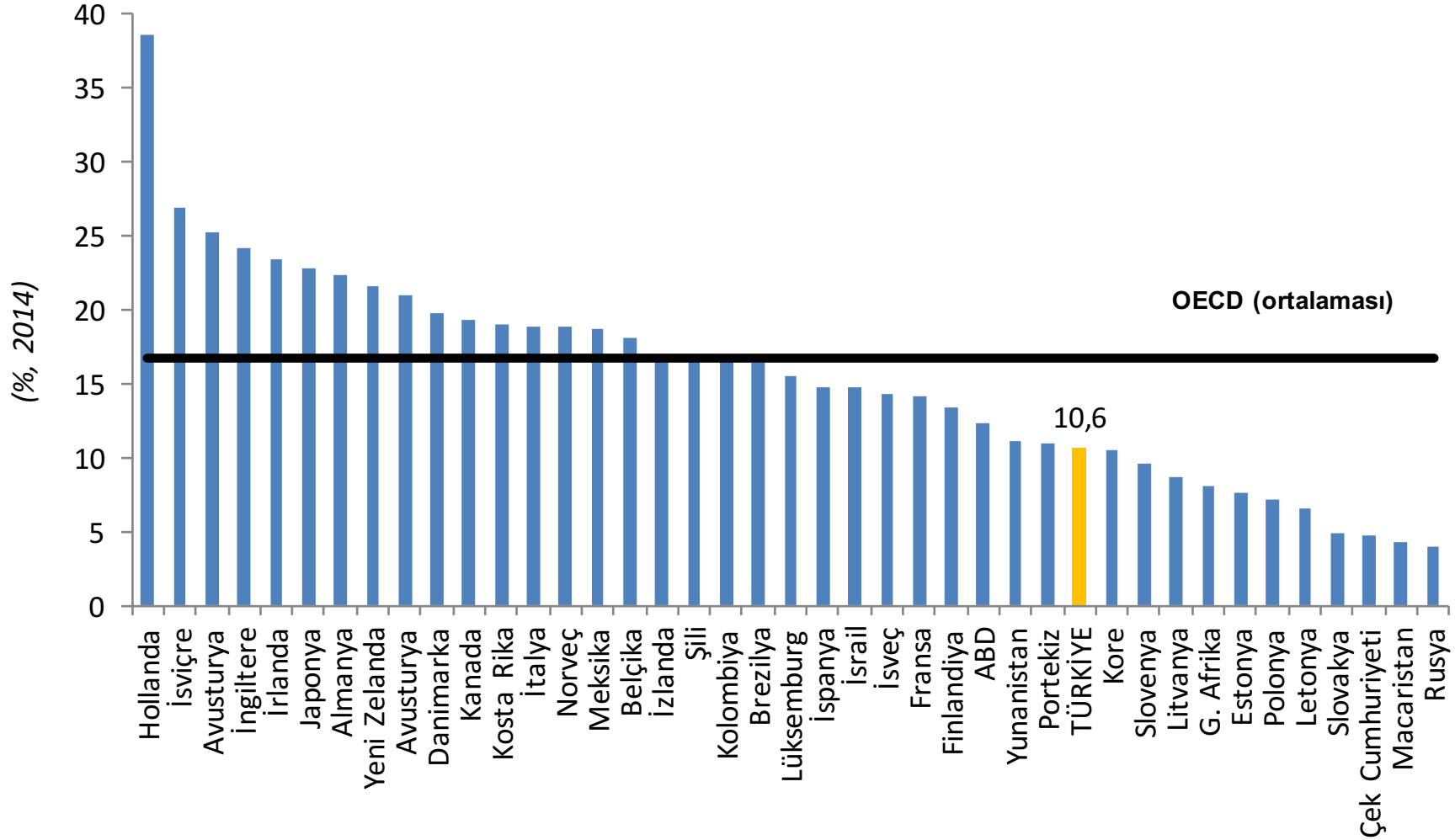

Ortalama Haftalık Ana İşte Çalışılan Saat

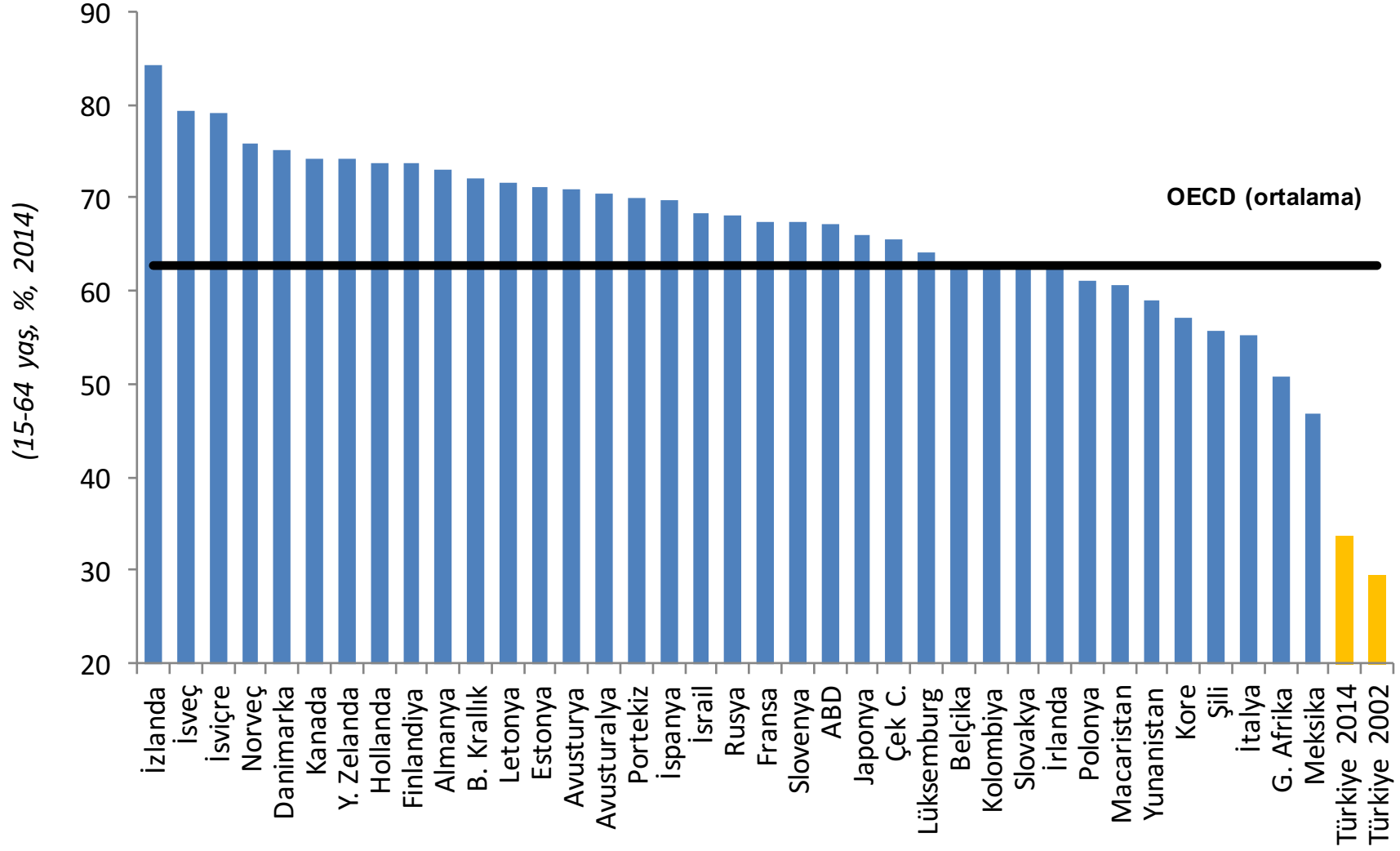
Kaynak: OECD

Kısmi Zamanlı İstihdam Oranı

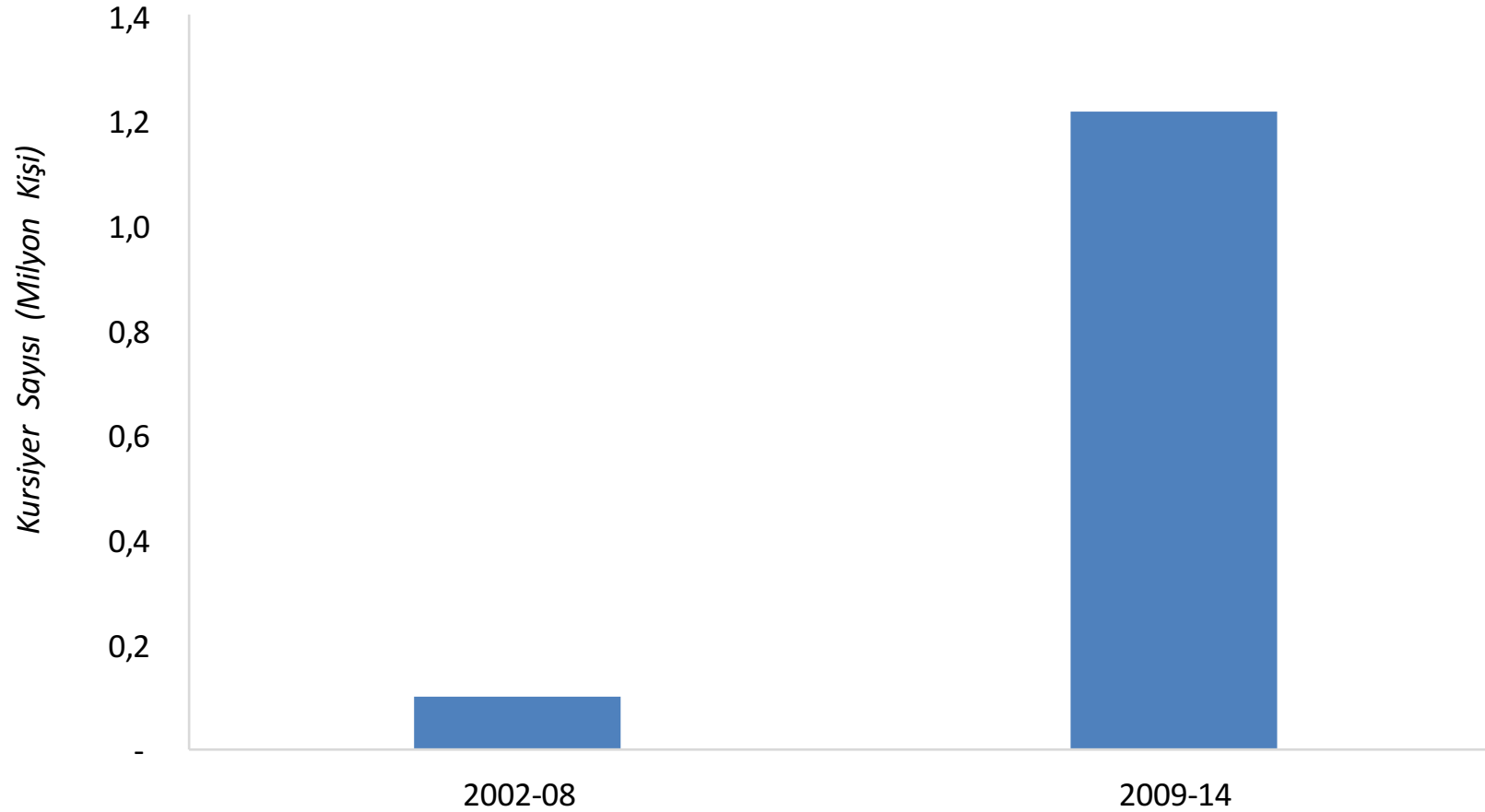

Kaynak: OECD İstihdam Görünümü 2015

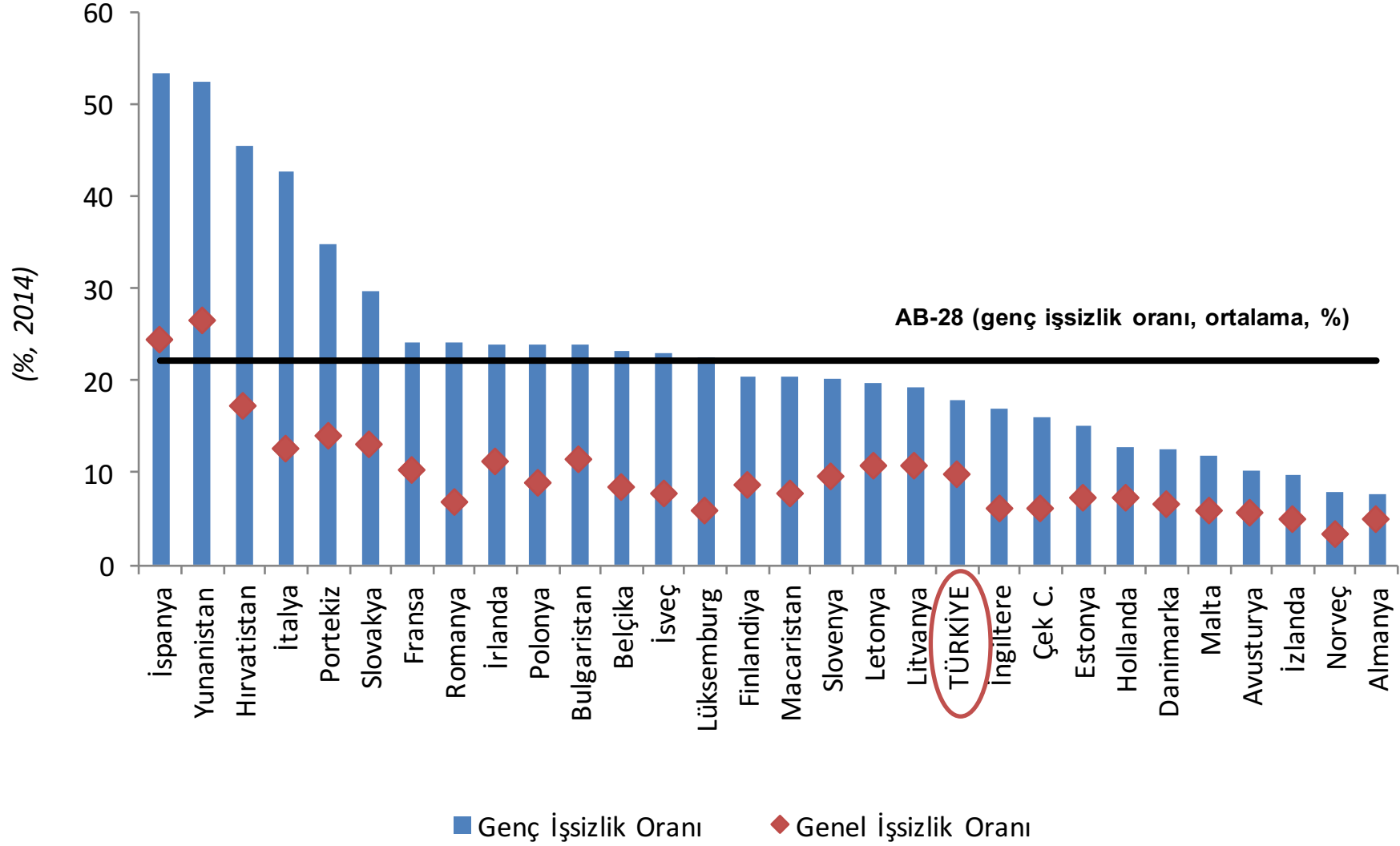
Kadınların İşgücüne Katılımı

Aktif İşgücü Politikaları

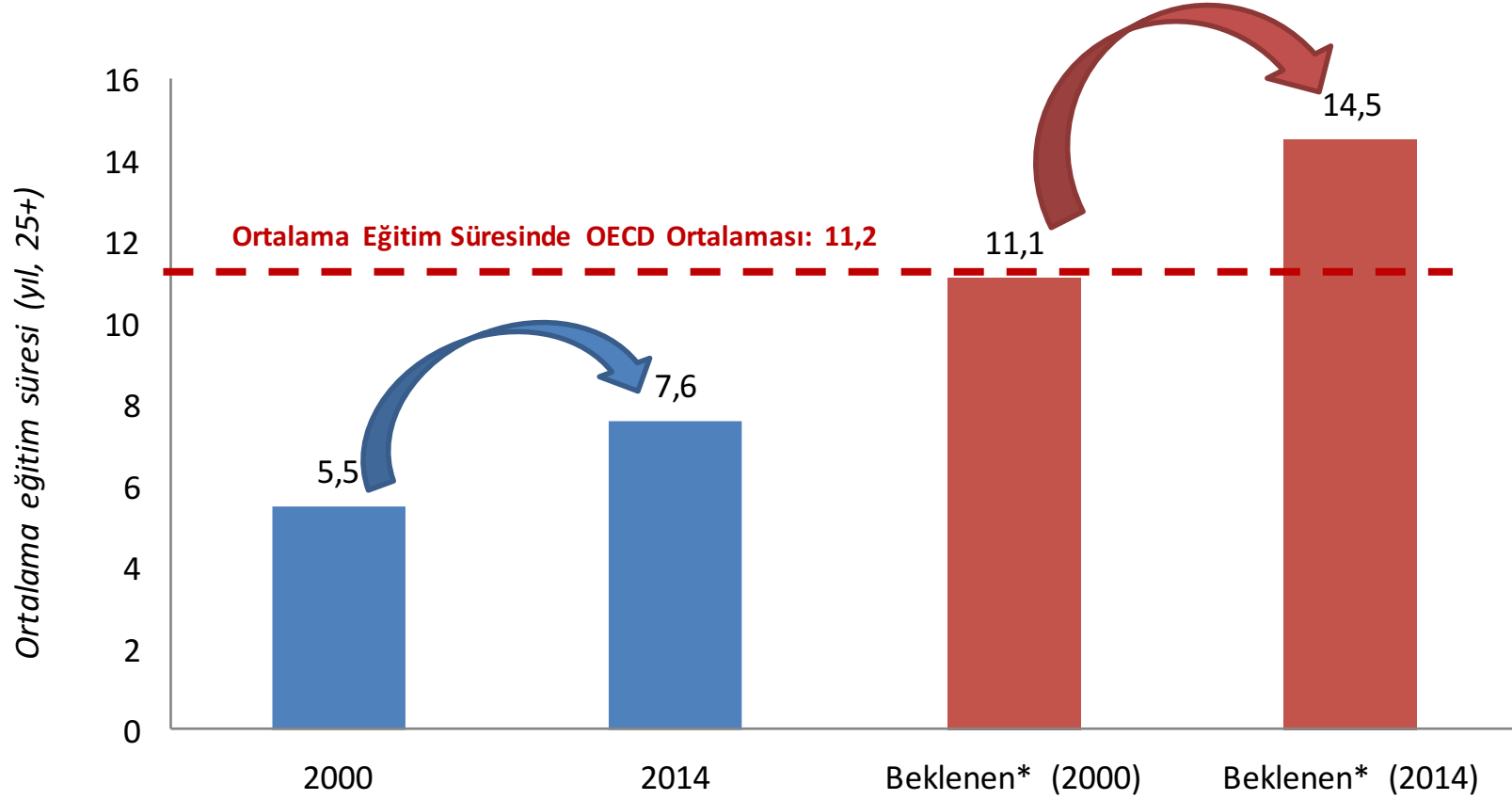

Genç İşsizlik

Kaynak: Eurostat

İşgücünün Niteliği Artıyor

Kaynak: Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, İnsani Gelişme Raporu (2015)

(*) Okula başlama çağındaki çocuklar için beklenen ortalama eğitim süresi.

INVEST IN TURKEY

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi

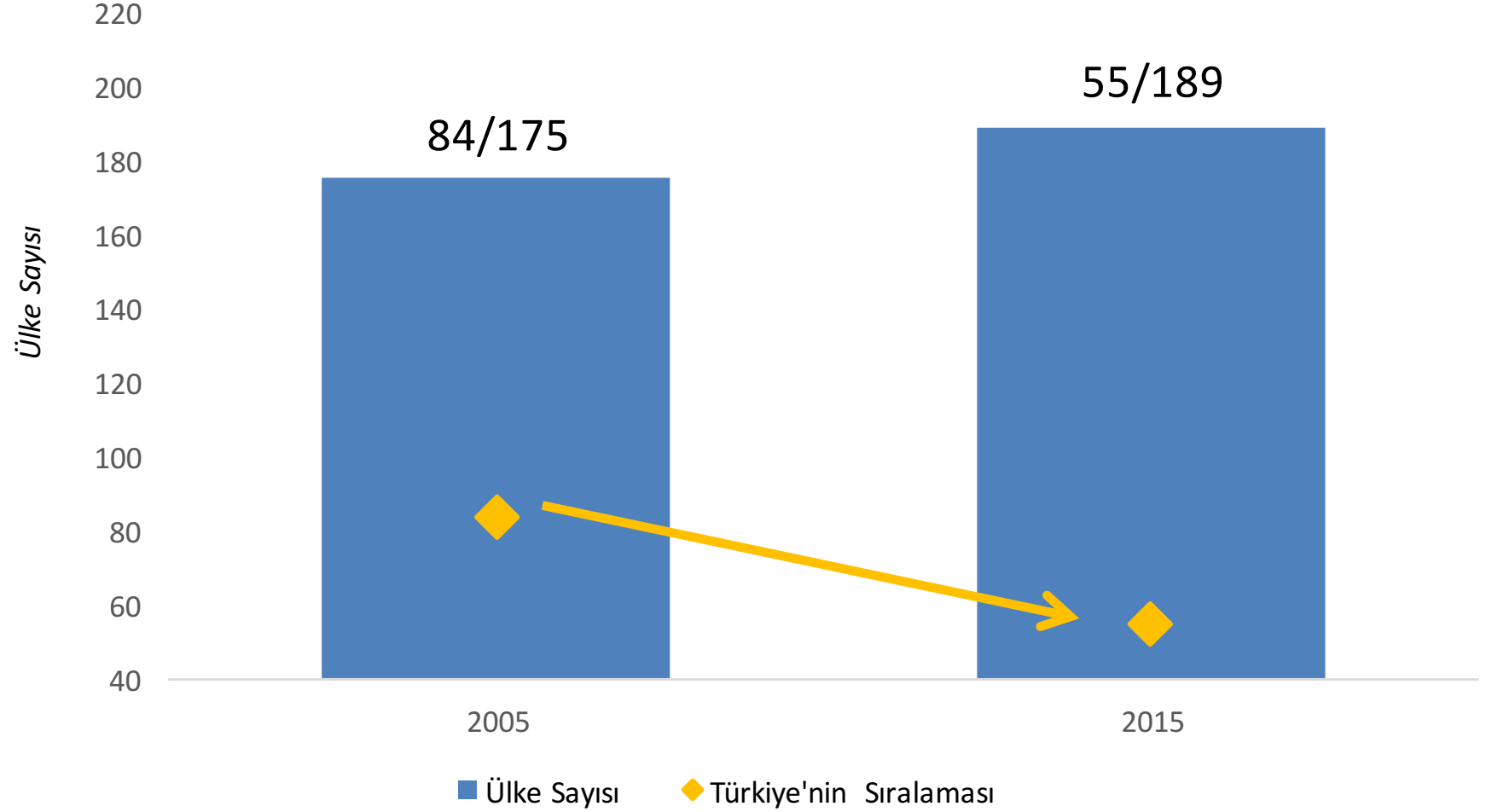
Yeni Patent Kanunu ve
Ar-Ge destekleri

Bürokrasinin azaltılması

İhtisas Mahkemeleri

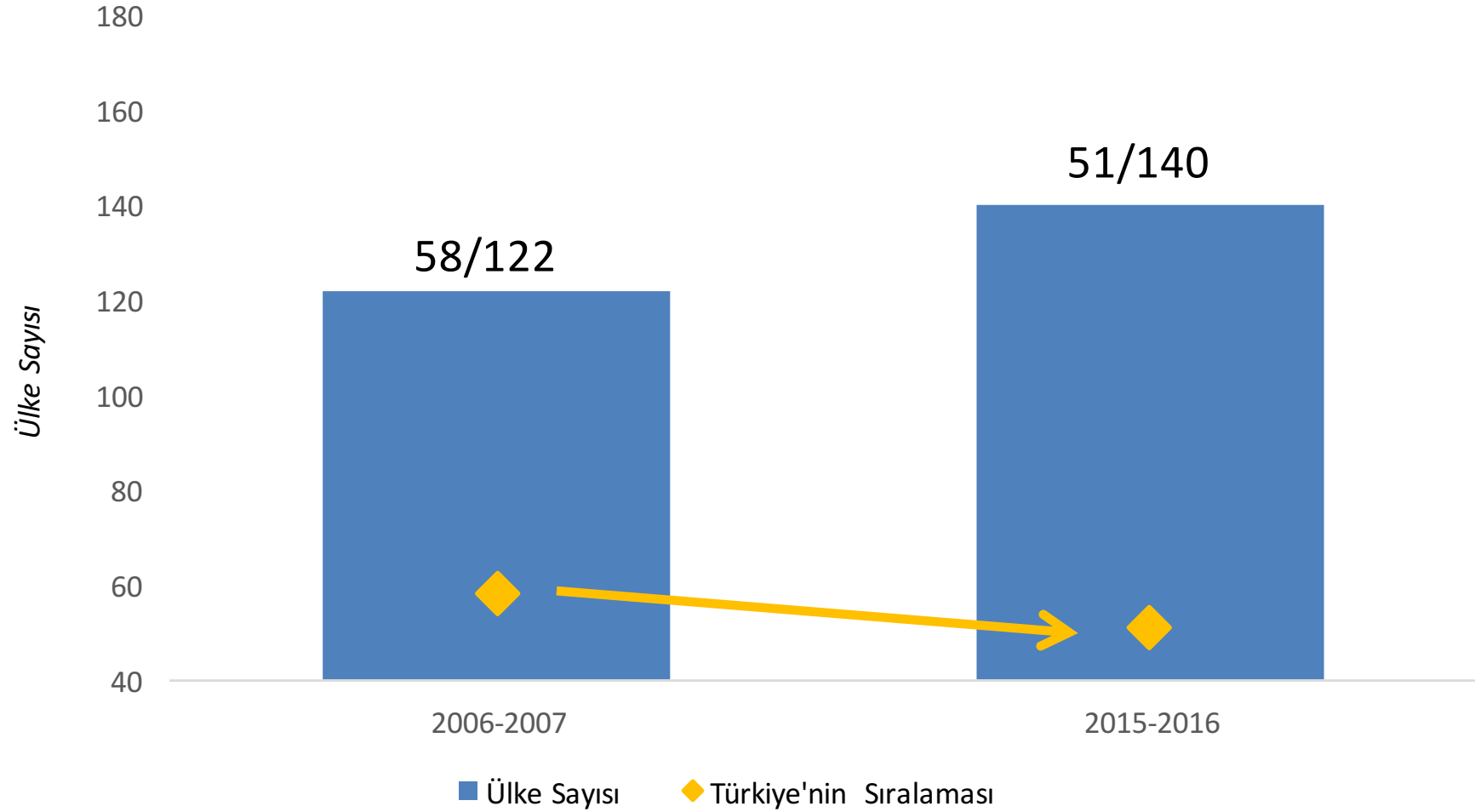
Orta ve yüksek teknoloji
üretime teşvik

İş Yapma Kolaylığı

Kaynak: Dünya Bankası

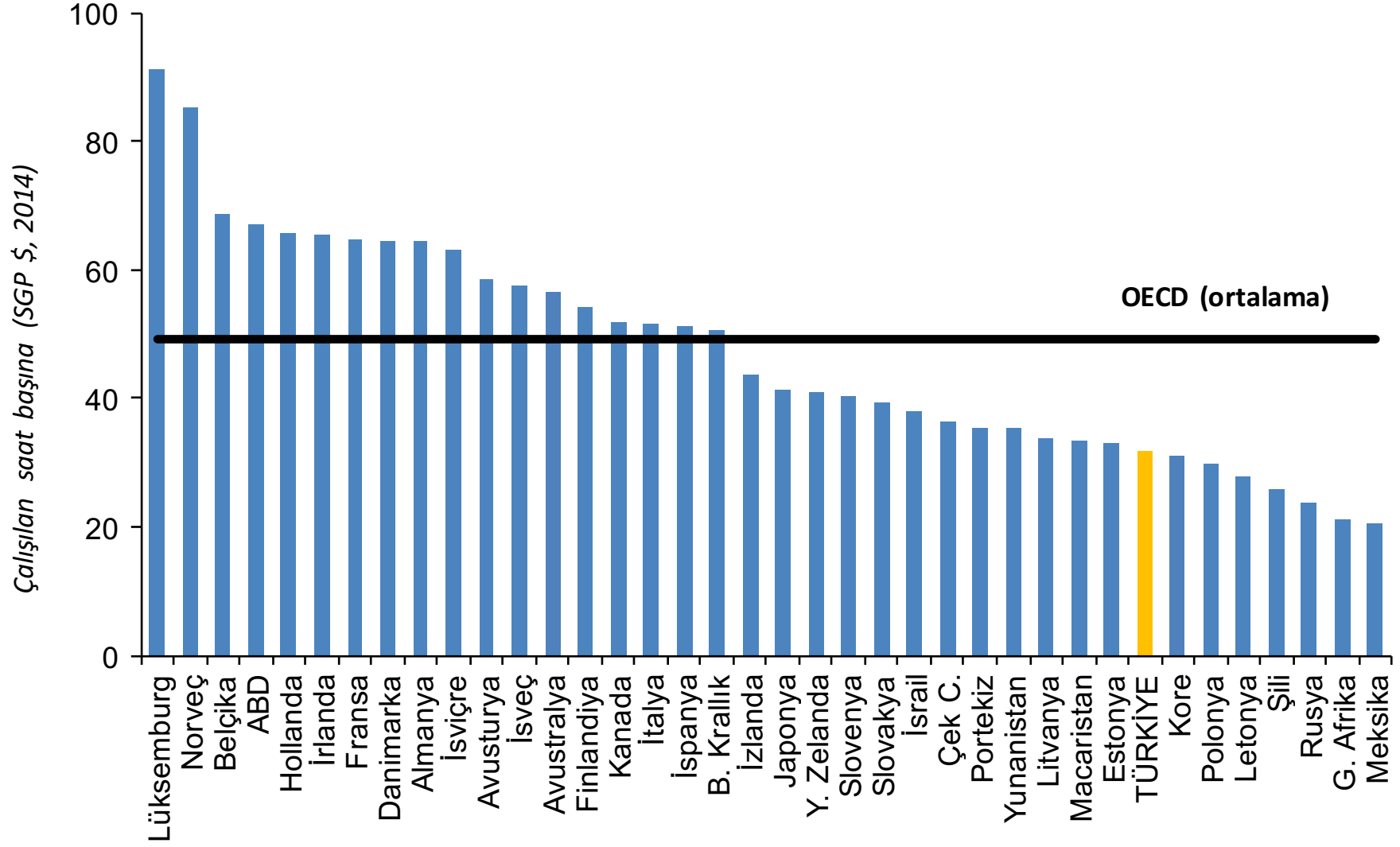
Küresel Rekabet Gücü

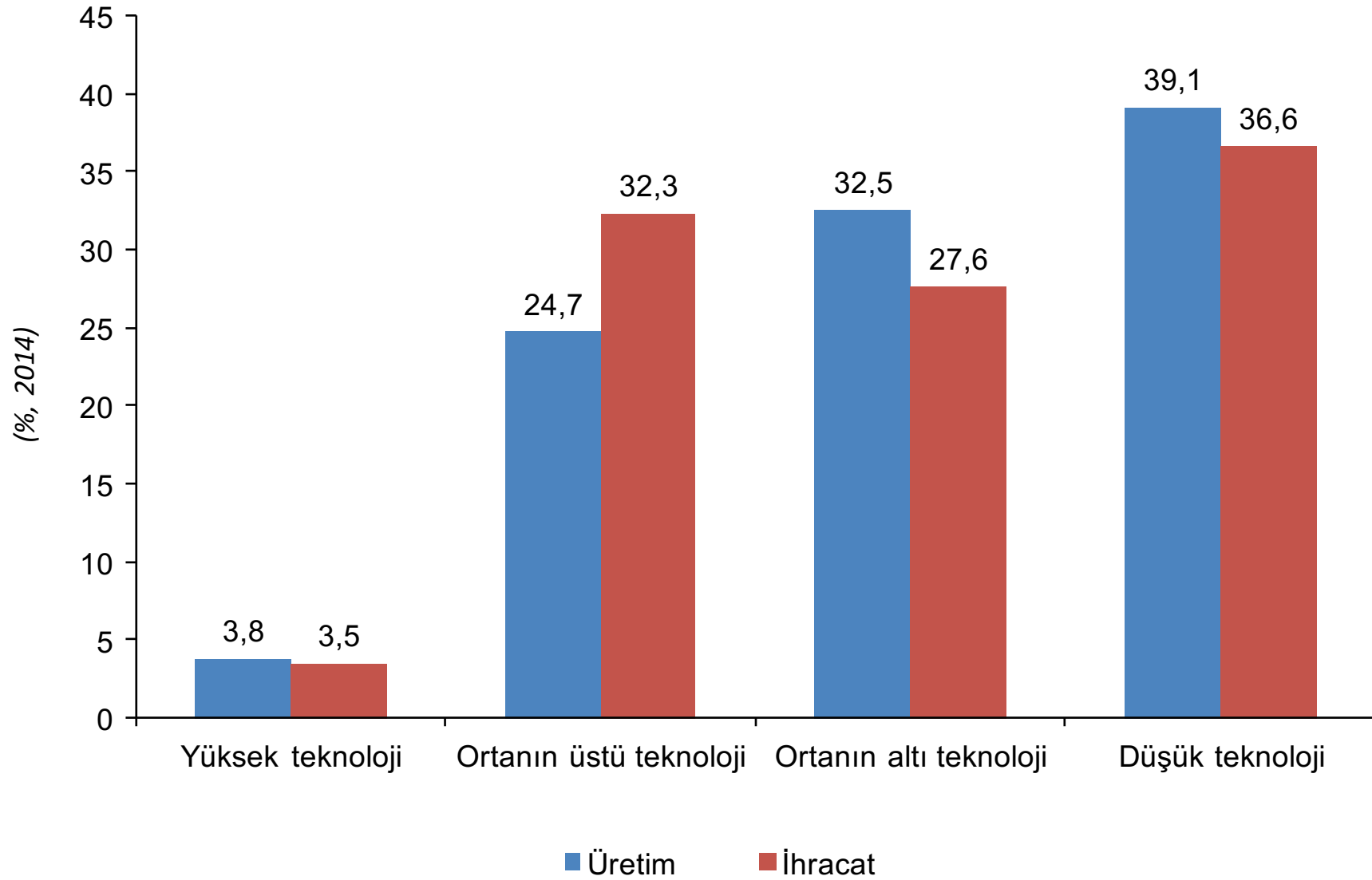
Kaynak: Dünya Ekonomik Forumu, Küresel Rekabet Raporu, 2015-2016

(*) Düşük sıralama daha iyi performans göstergesidir

Verimlilik

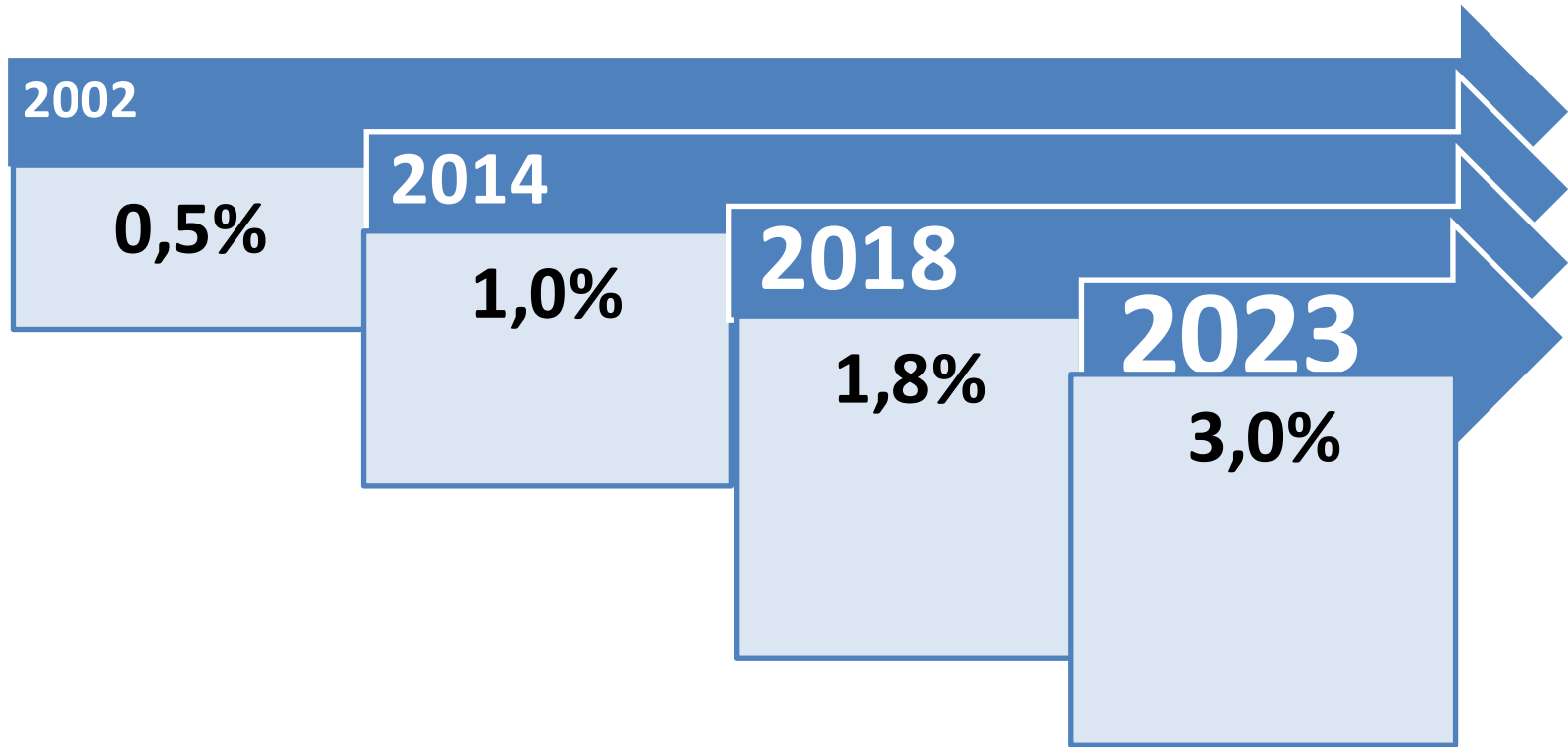

Katma Değer Zincirinde Yükselmeliyiz

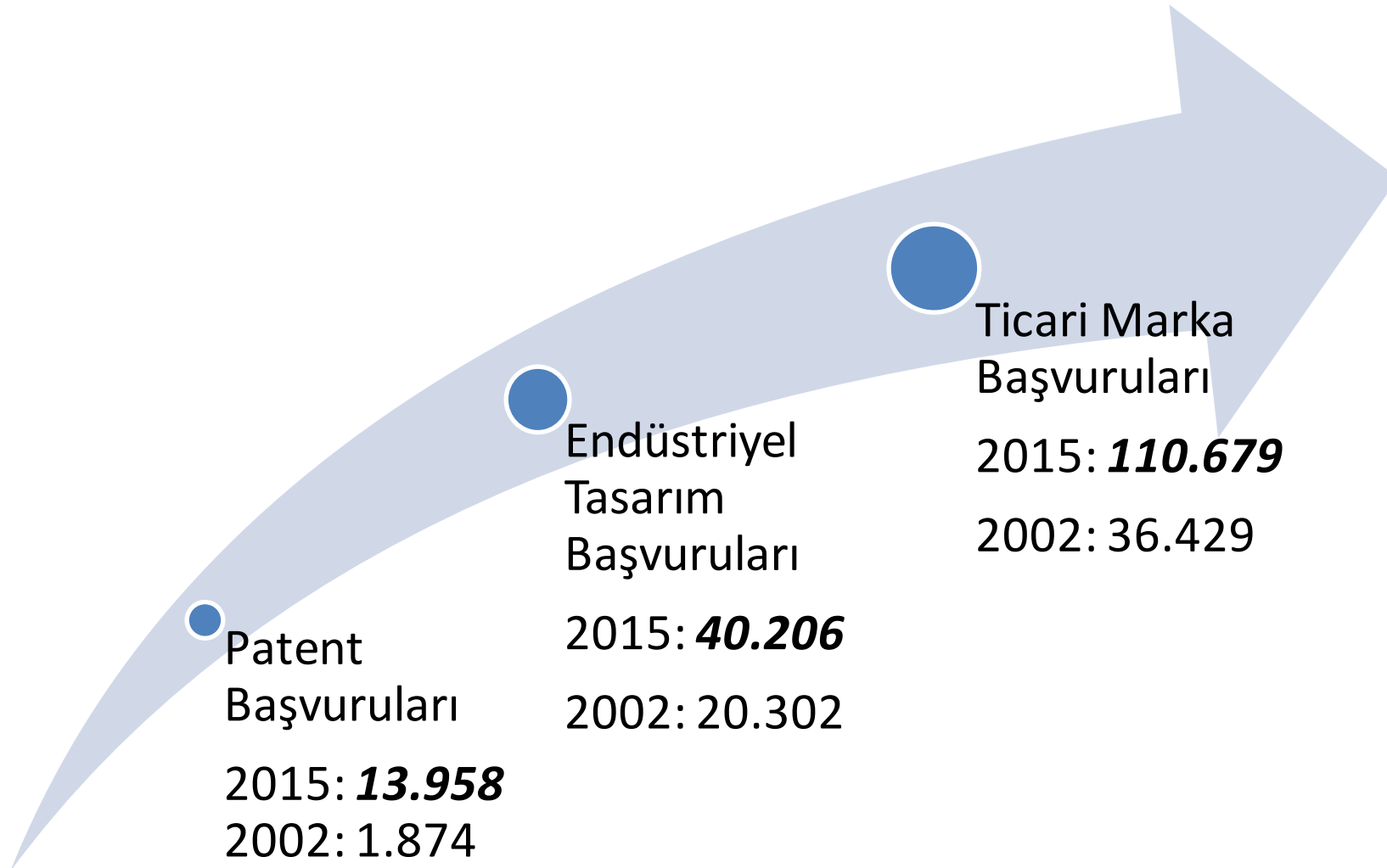

Kaynak: TÜİK, Kalkınma Bakanlığı

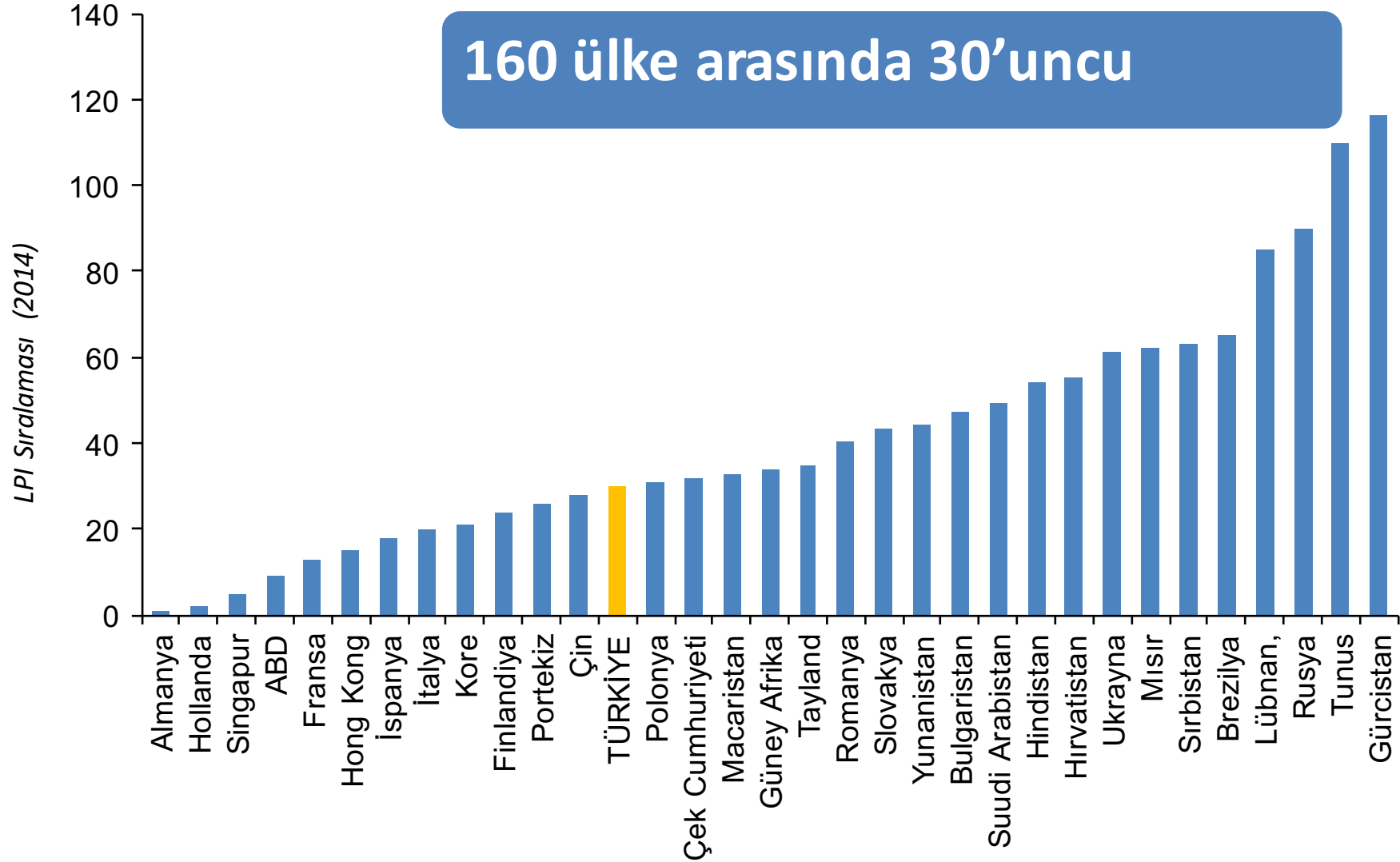
Ar&Ge Harcamaları (% GSYH)

Patent, Endüstriyel Tasarım ve Ticari Marka Başvurusu

Türkiye'nin Lojistikteki Yeri*

Kaynak: LPI Veriseti

(*) Küçük sayılar daha iyi performansı ifade etmektedir.

Kamu Maliyesi Reformları

Kamu Maliyesi Reformları

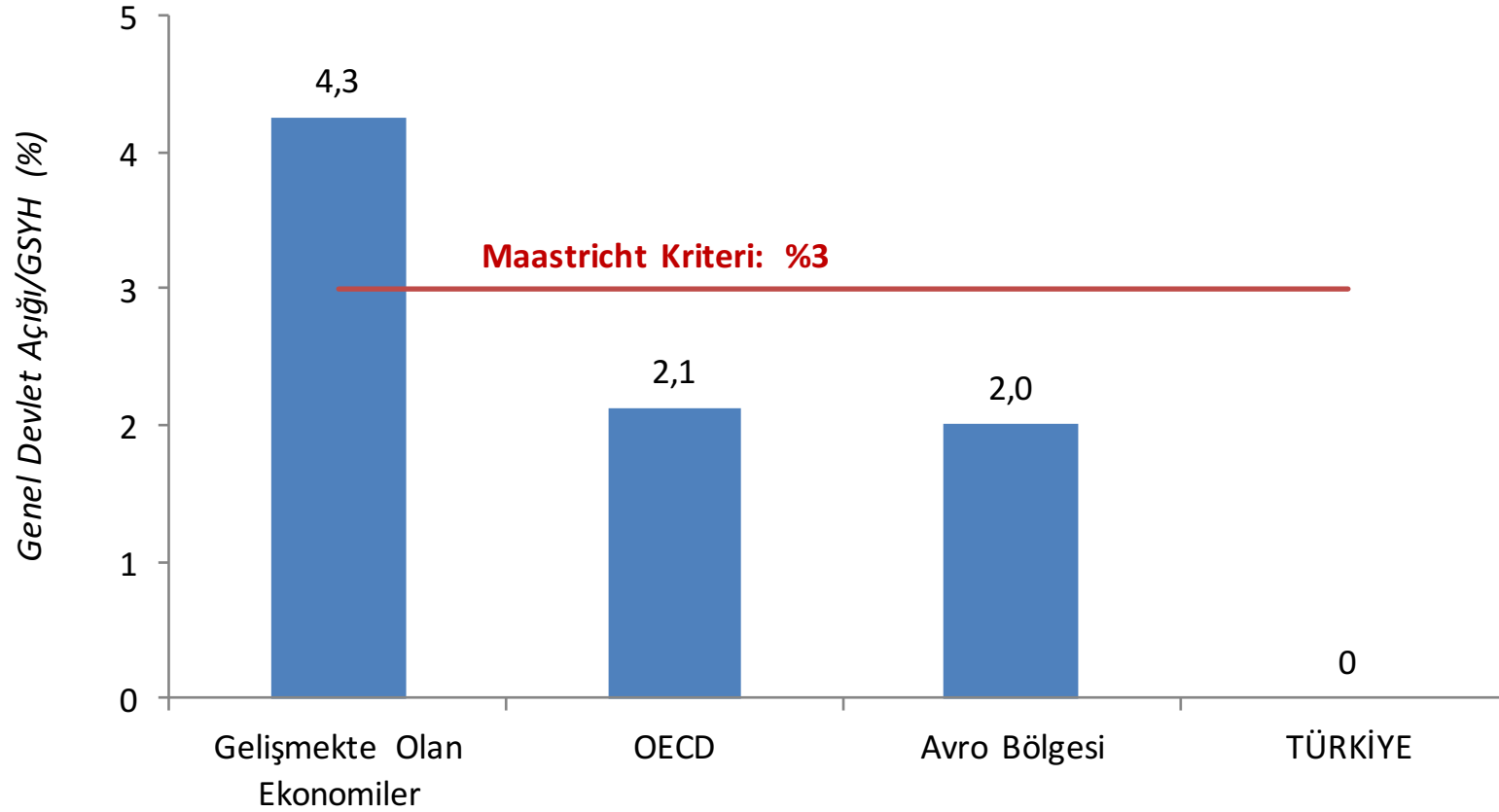
Gelir Vergisi
Kanunu

Vergi Usul Kanunu

Performans
Bütçeleme

Harcama Reformu

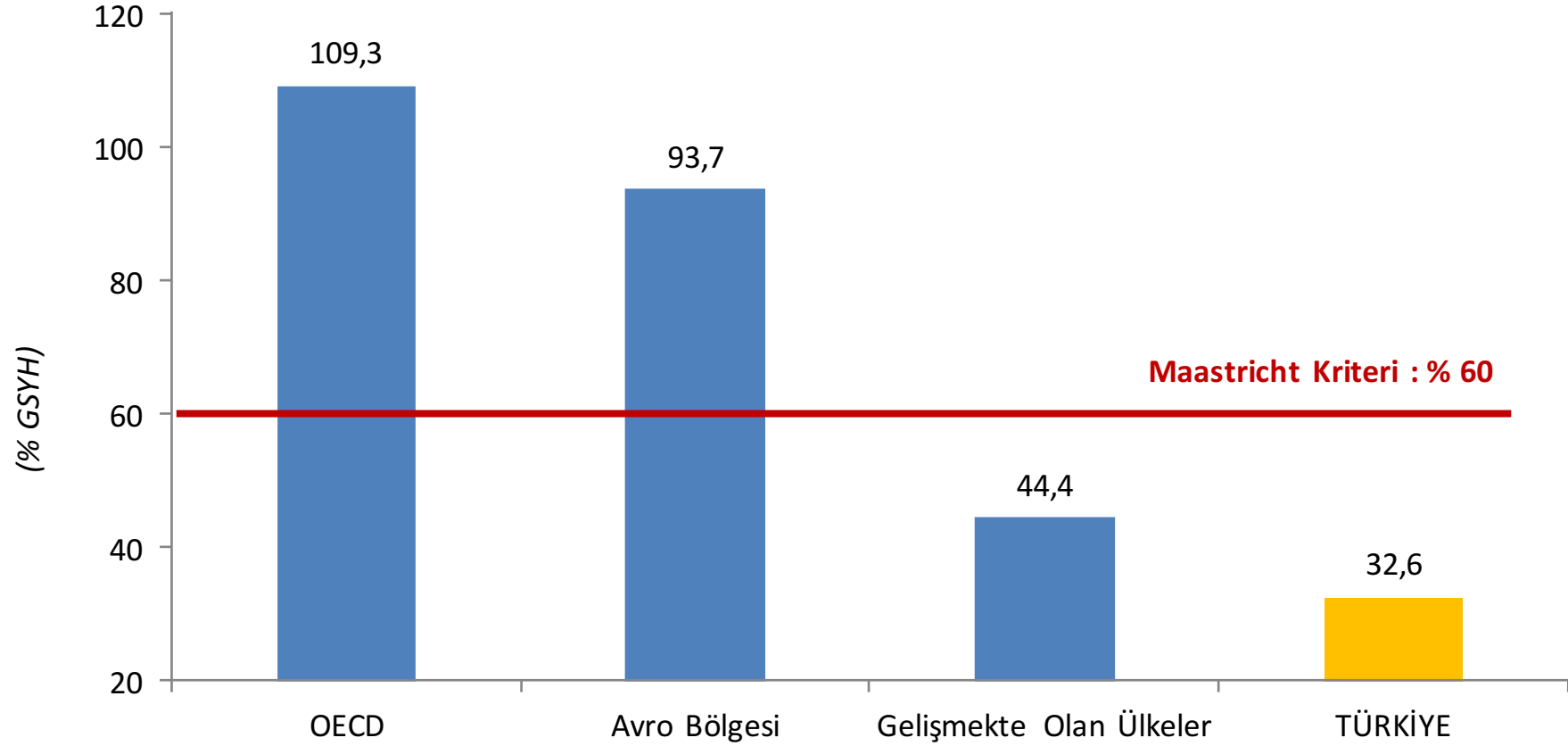
Düşük Kamu Açığı* (2015)

Source: IMF, OECD, Kalkınma Bakanlığı

(*) Mevcut en güncel veri

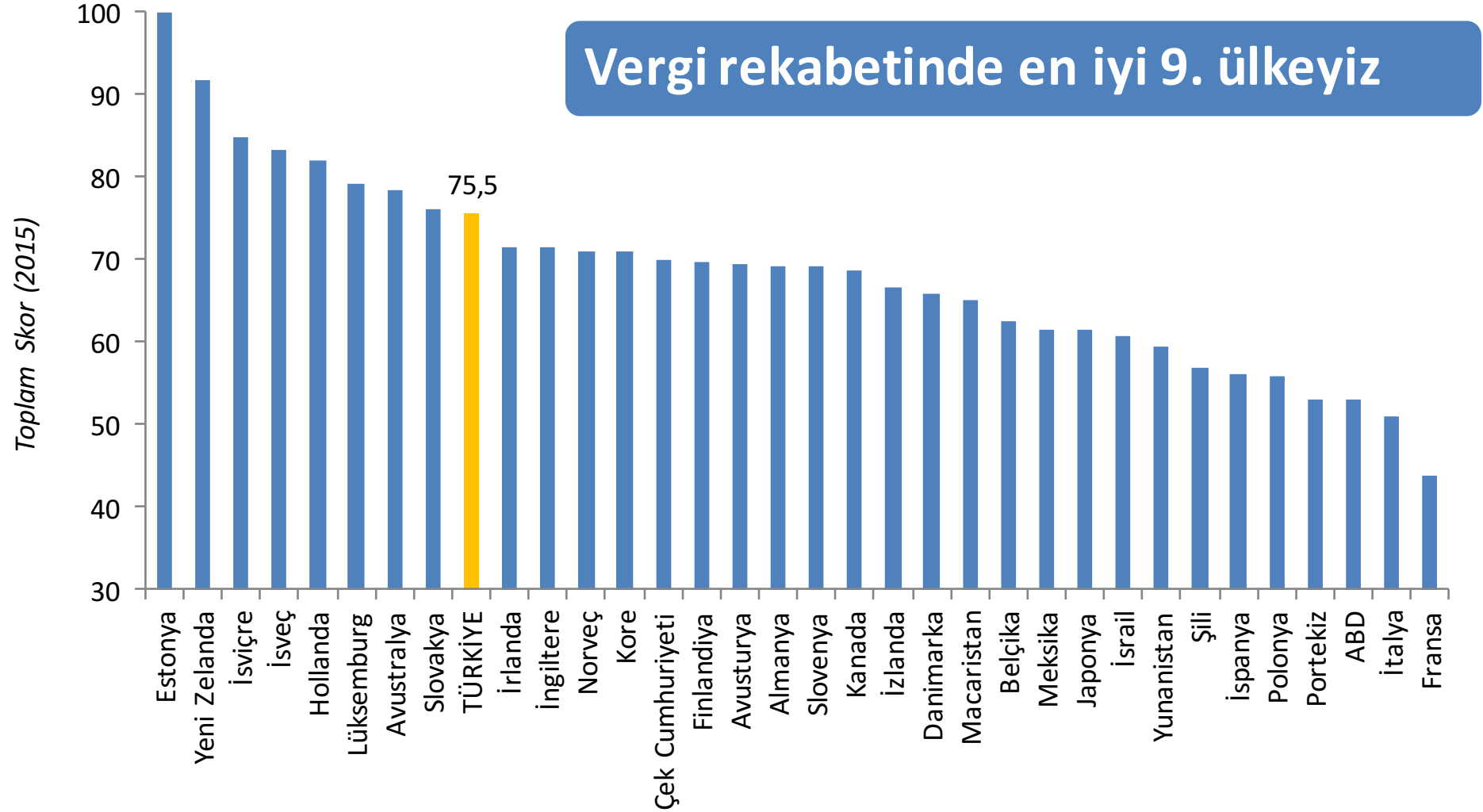
Düşük Kamu Borç Stoku* (2015)

Kaynak: IMF, OECD, Kalkınma Bakanlığı

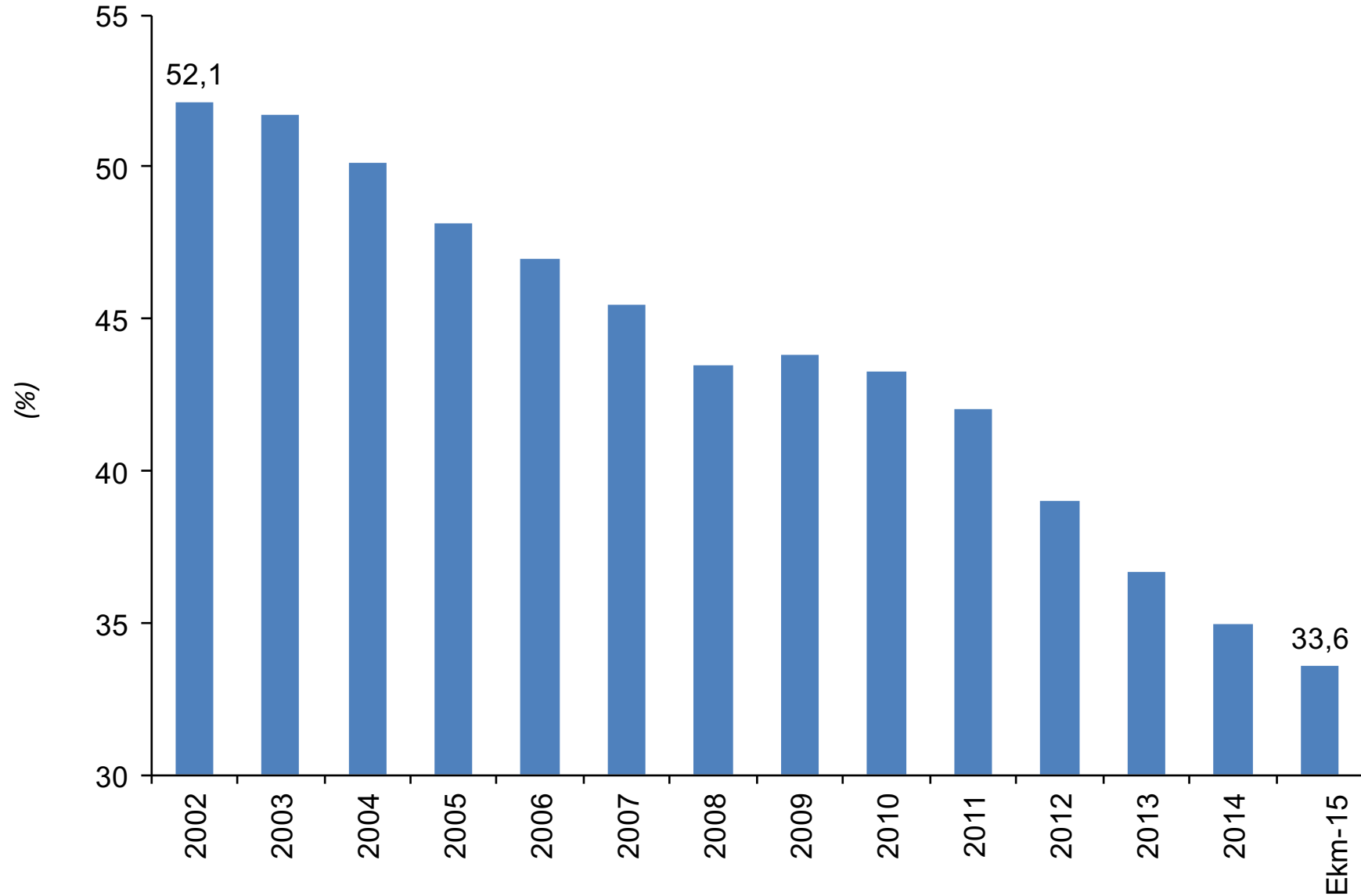
(*) Mevcut en güncel veri

Vergi Rekabet Endeksi

Kaynak: Uluslararası Vergi Rekabet Endeksi 2015

Kayıtdışı İstihdam

Kaynak: TÜİK

Yargı Reformu

Yargı Reformu

Yargıda
ihtisaslaşma

Bilirkişilik
sistemi

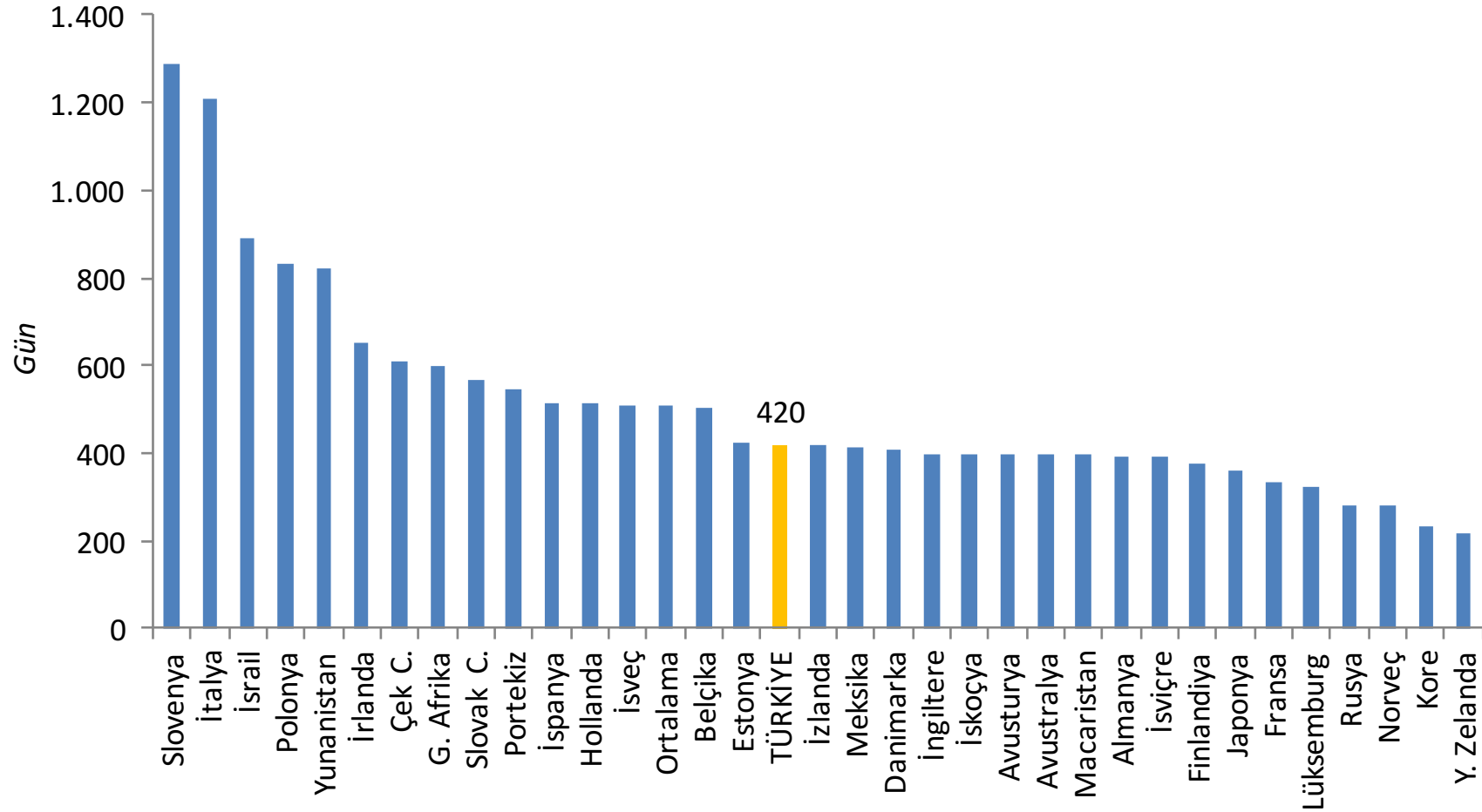
İş
mahkemelerinin
etkinliğini
artırma

Tahkim
Merkezlerinin
faaliyete
geçmesi

İstinaf
mahkemelerinin
etkinliğini
artırma

Noterlik
sisteminin
yeniden
yapılandırılması

Dava Süresi (İş Davaları)

Eğitim Reformu

Eğitim Reformu

Öğretmen
Akademisi

Eğitim Kalite
Endeksi

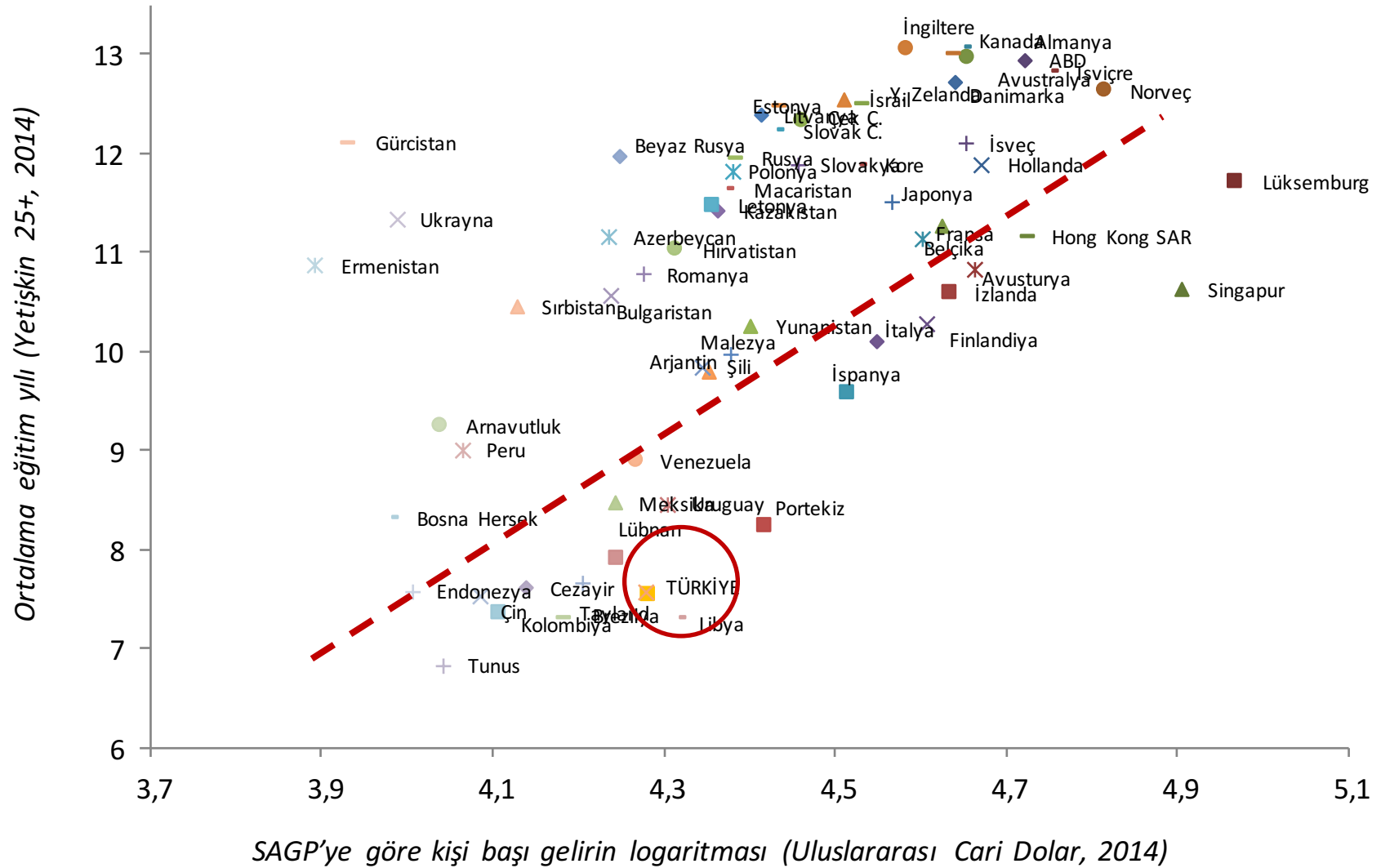
Mesleki & Teknik
Eğitim

Okul Bazlı Bütçe

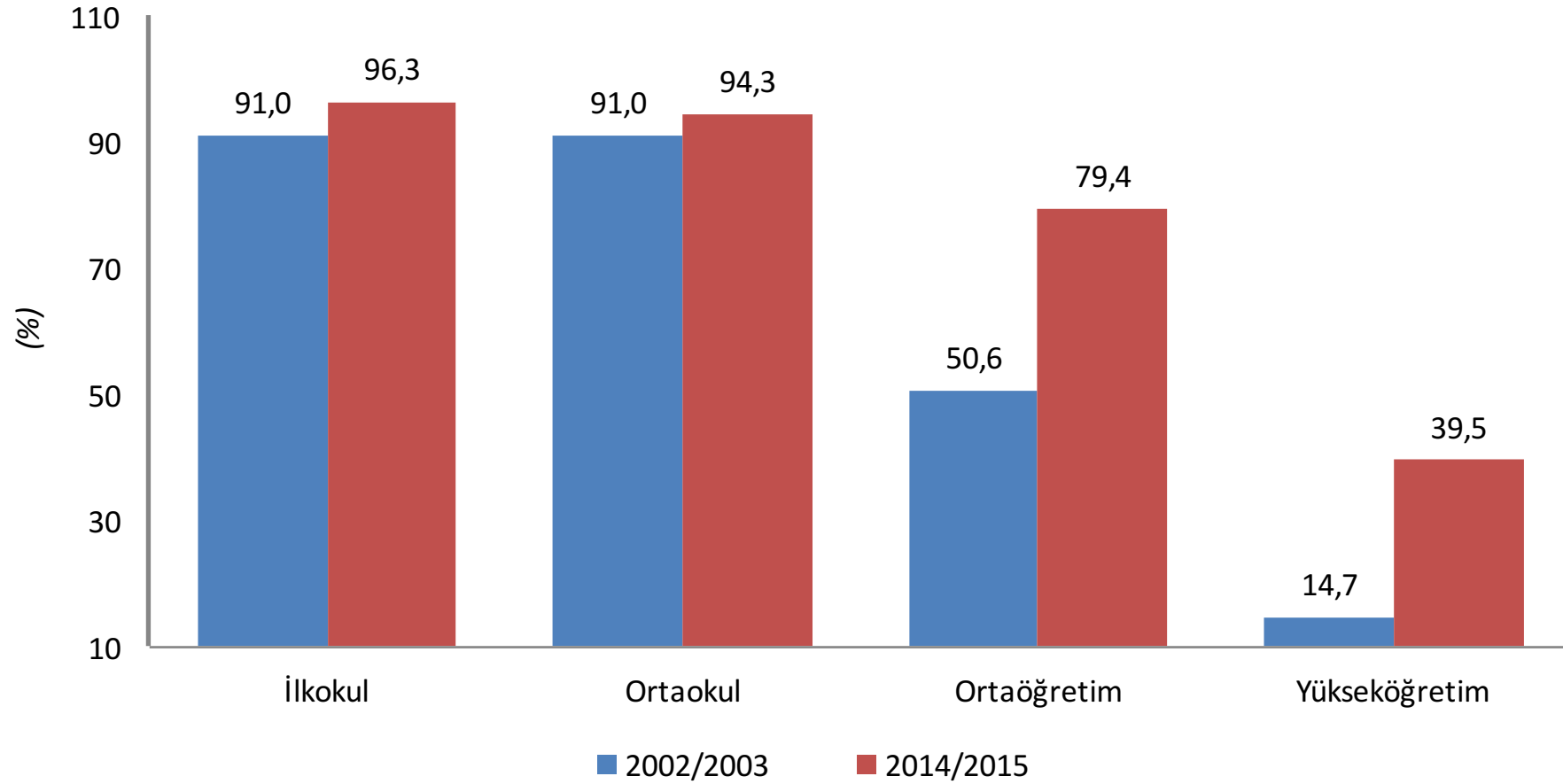
Yabancı Dil
Eğitimine Öncelik

Hayat Boyu
Öğrenme
Merkezleri

Eğitim Önemlidir

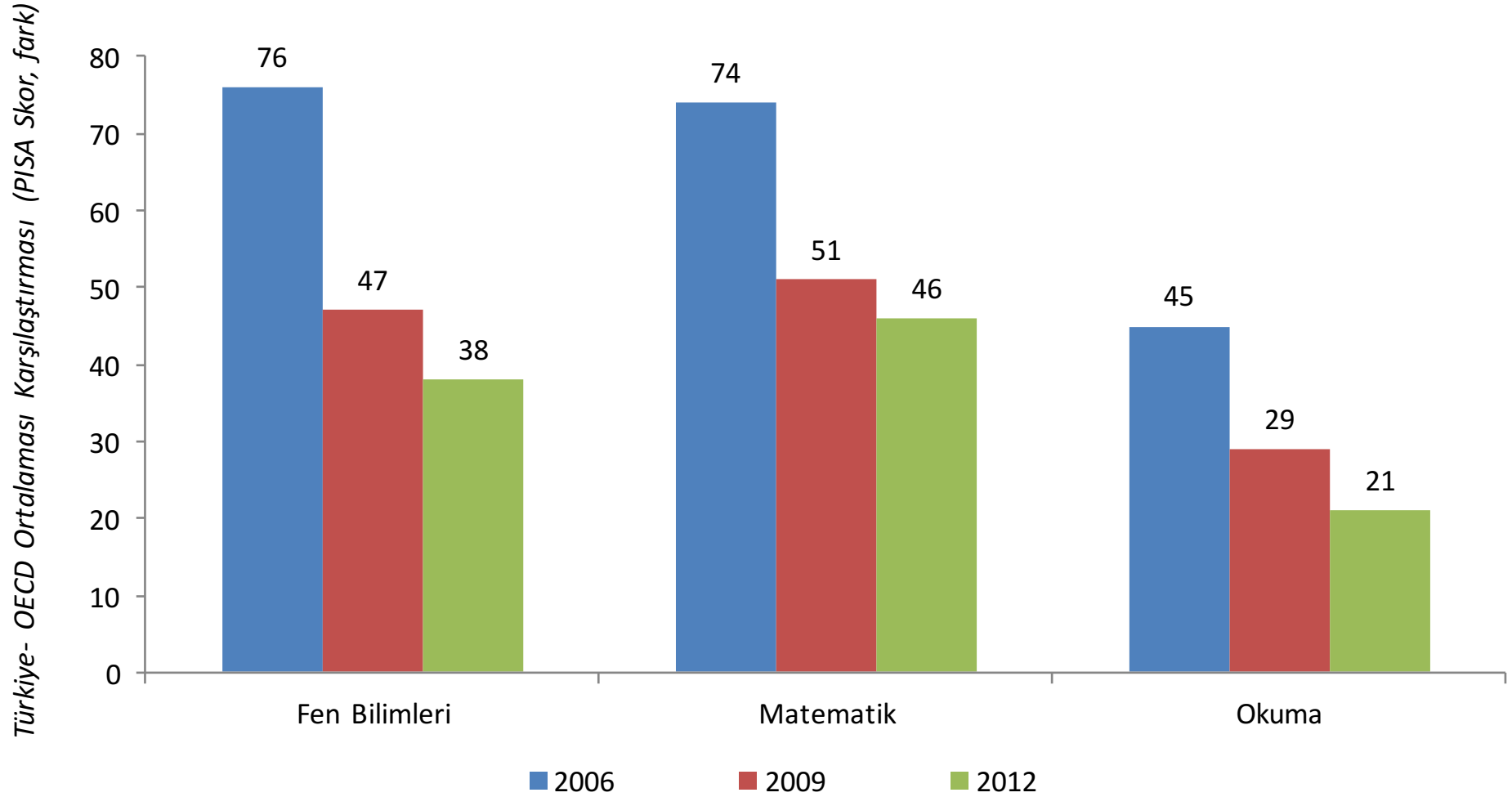

Net Okullaşma Oranları

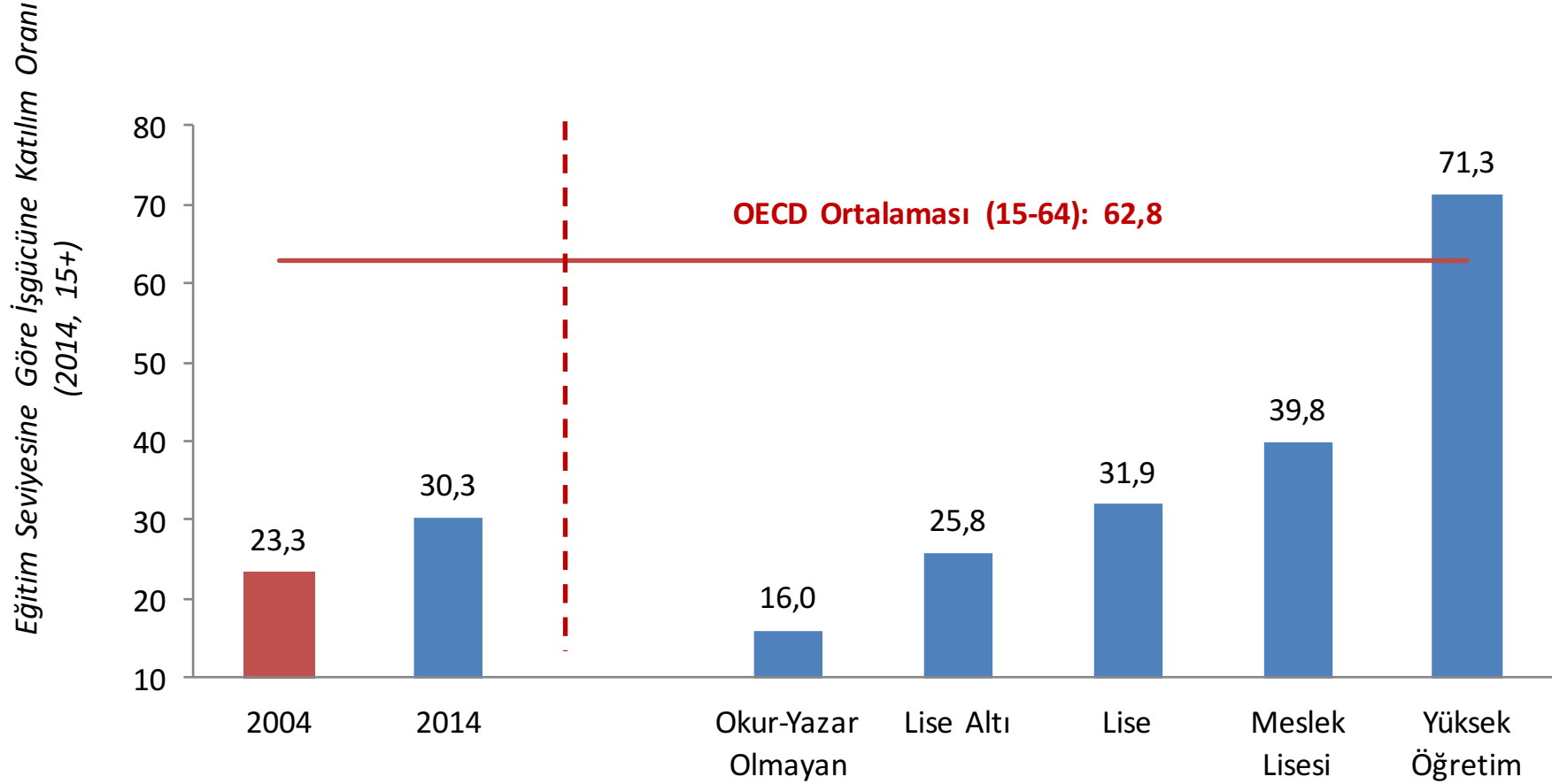

Kaynak: TÜİK

Eğitimin Kalitesi İyileşiyor

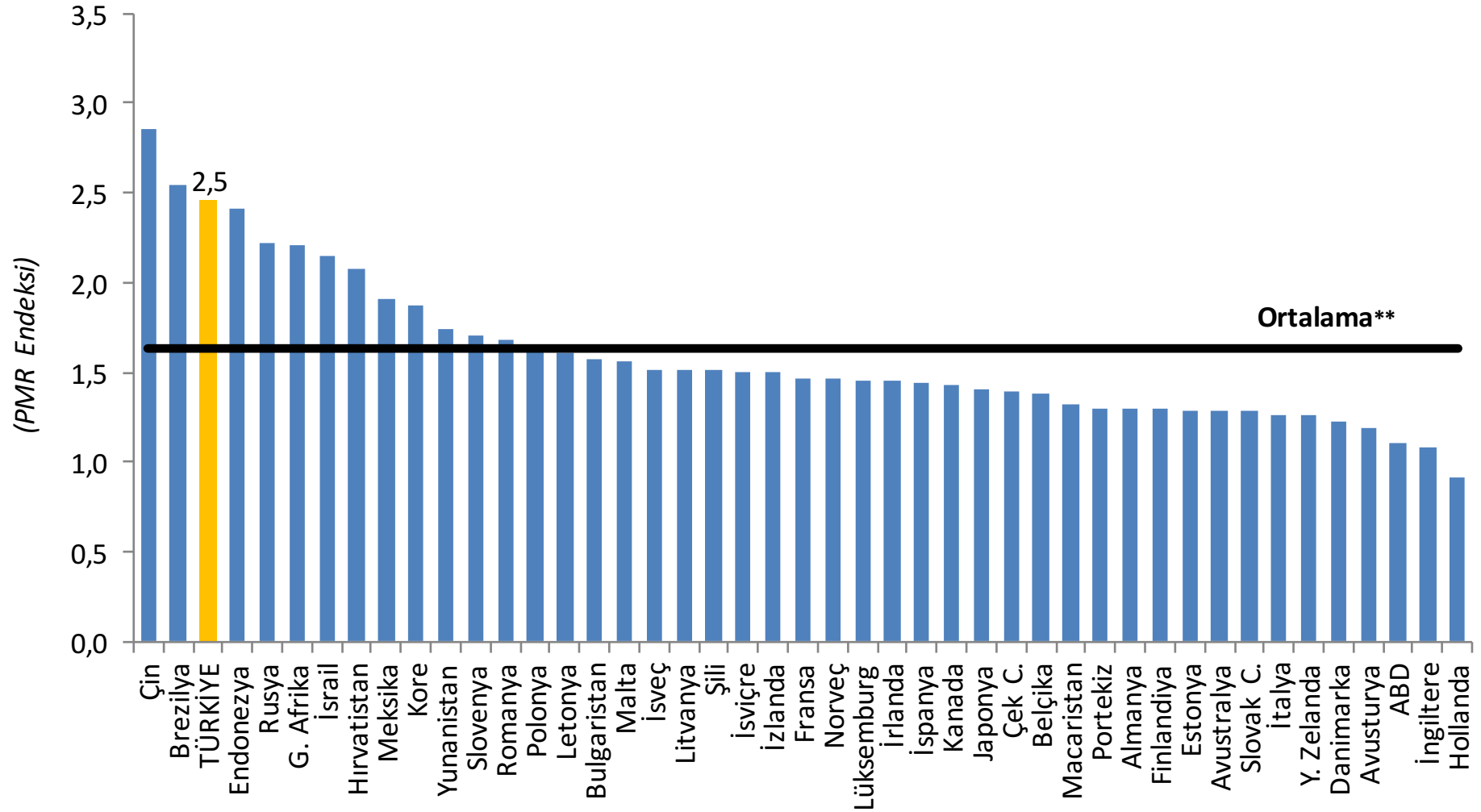
Artan Kadın İşgücüne Katılım Oranı

Serbestleşme & Rekabet

Ürün Piyasası Düzenlemesi*

Kaynak: OECD

(*) Daha yüksek endeks değeri, ürün piyasasında daha çok katılımı ifade etmektedir

(**) Grafikteki ülkelerin ortalaması

Kamu Yönetimi Reformu

Kamu Personel
Reformu

Verimlilik, Hesap
Verebilirlik &
Şeffaflık

Performansa
Dayalı Kültür

e-Devlet

AB'ye Uyum Süreci

AB: Toptan Dönüşümün Lokomotifi

Hukuk Devleti

İleri Demokrasi

Kaliteli Kurumlar

AB Uyum Süreci

AB'ye Uyum Süreci: Ana Gündem

Gümrük Birliği Anlaşmasının geliştirilmesi

Geri Kabul Anlaşmasının hayata geçirilmesi

Vize Muafiyeti çalışmalarının tamamlanması

Türkiye'nin Uzun Vadeli Görünümü

Uzun Vadede Büyümeyi Belirleyen Faktörler

Demografik Yapı

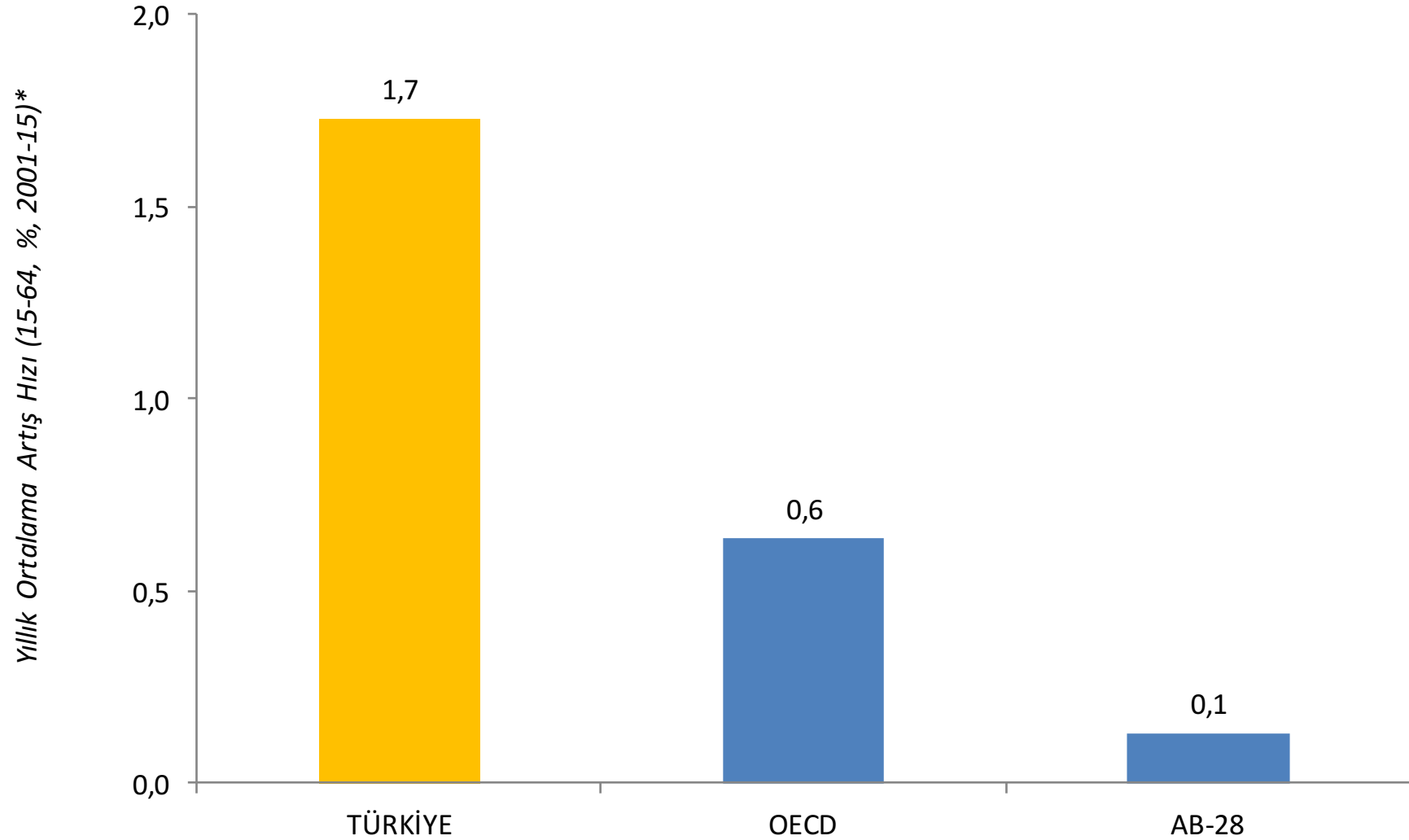
Kurumsal Kalite

Verimlilik

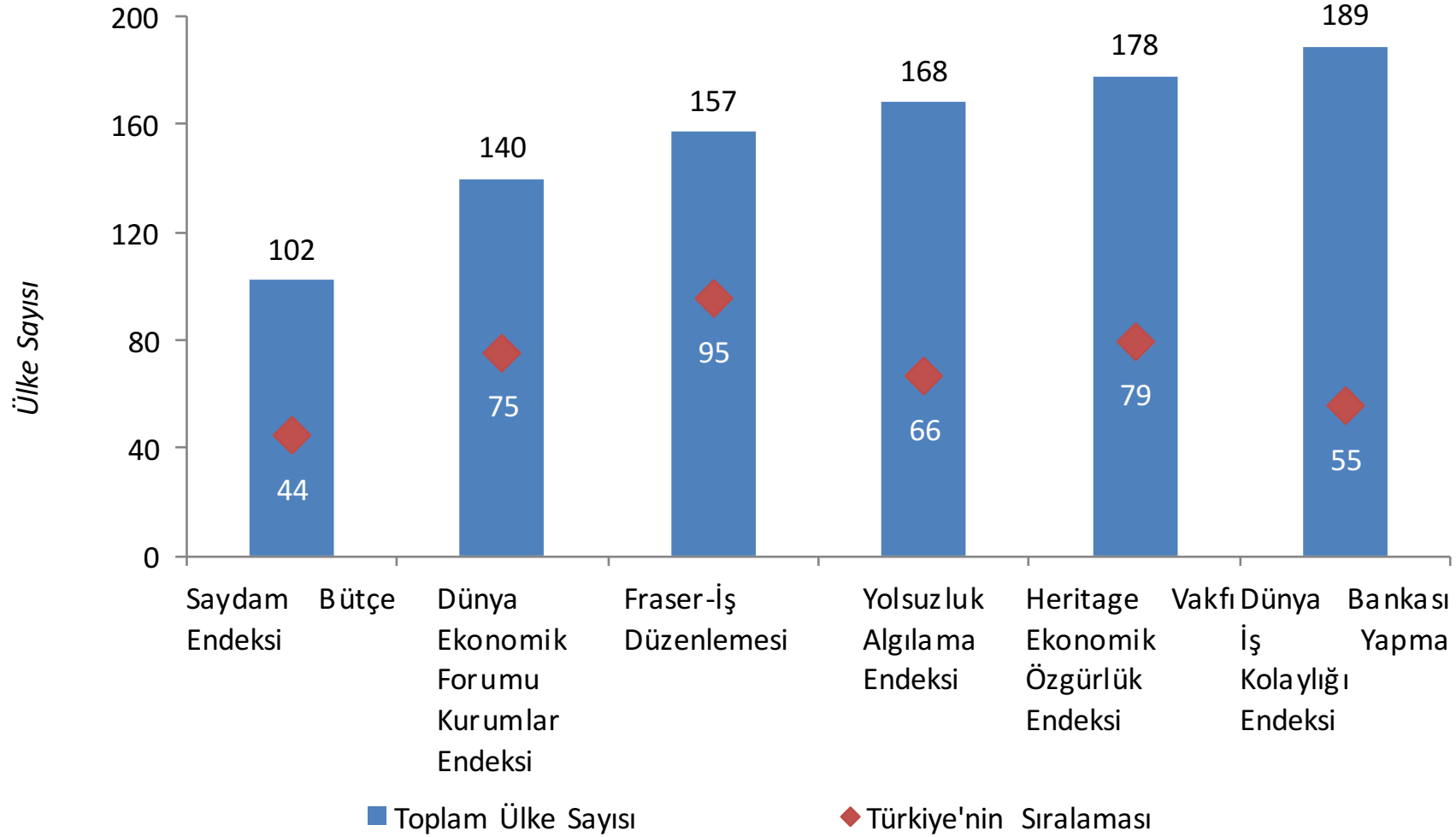
Çalışma Çağındaki Nüfusun Artış Hızı

Kaynak: OECD, EUROSTAT, TÜİK

(*) En güncel veri

Kurumsal Kalite

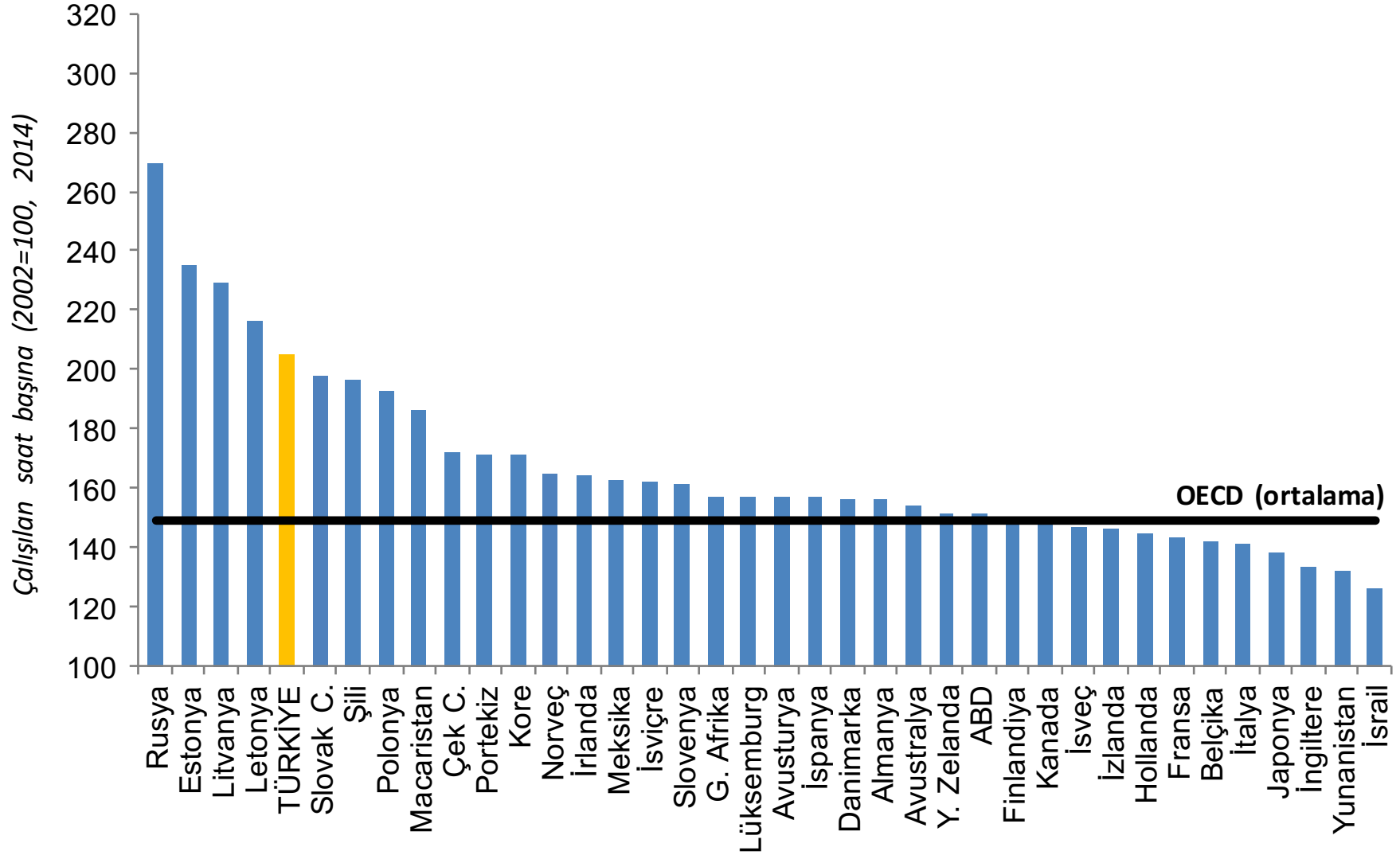
Verimlilik Artışı

Yapısal Reformlar

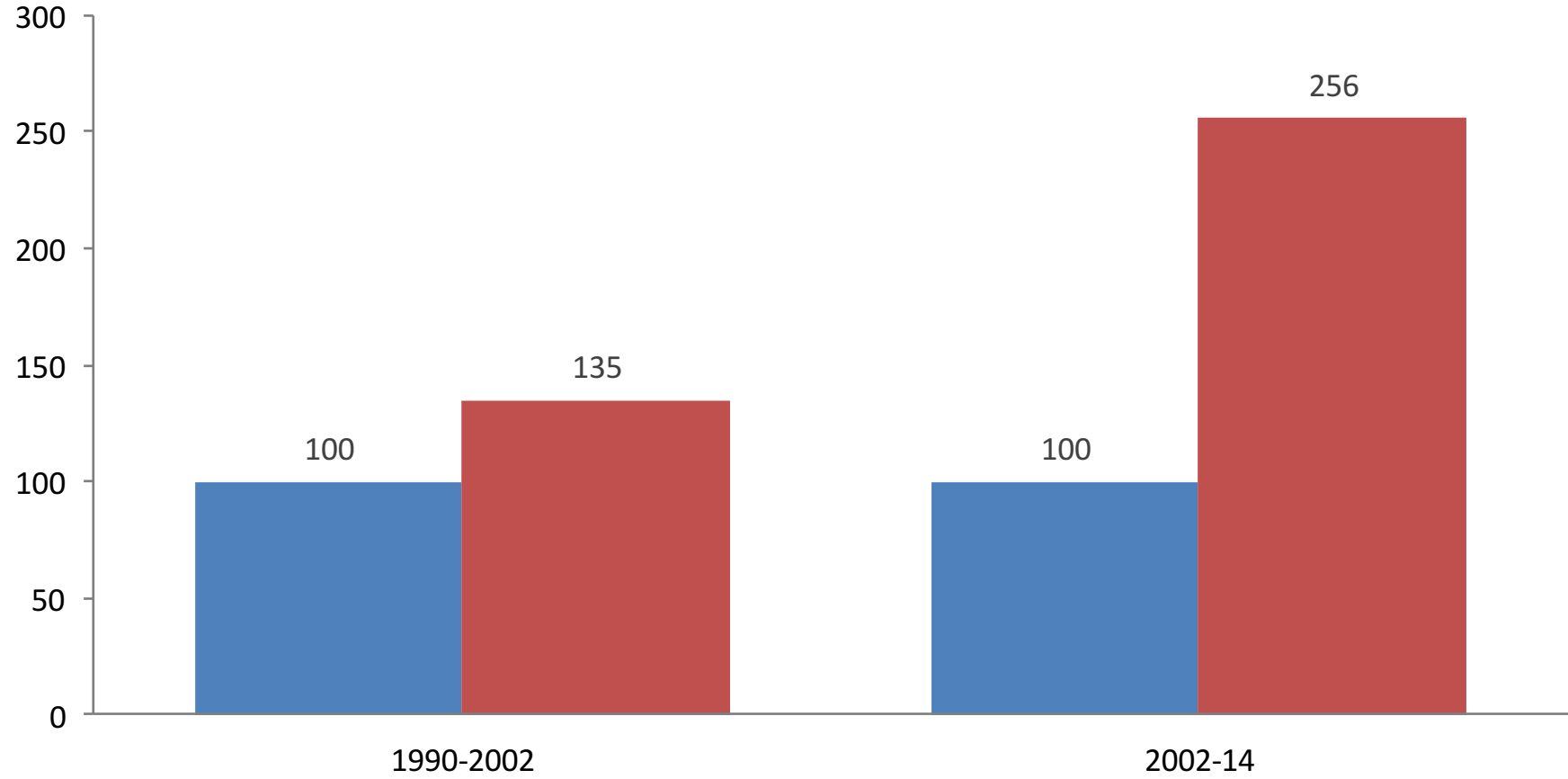
Altyapı Yatırımları

Ürün Piyasalarında Daha Fazla Serbestleşme

Verimlilik Endeksi

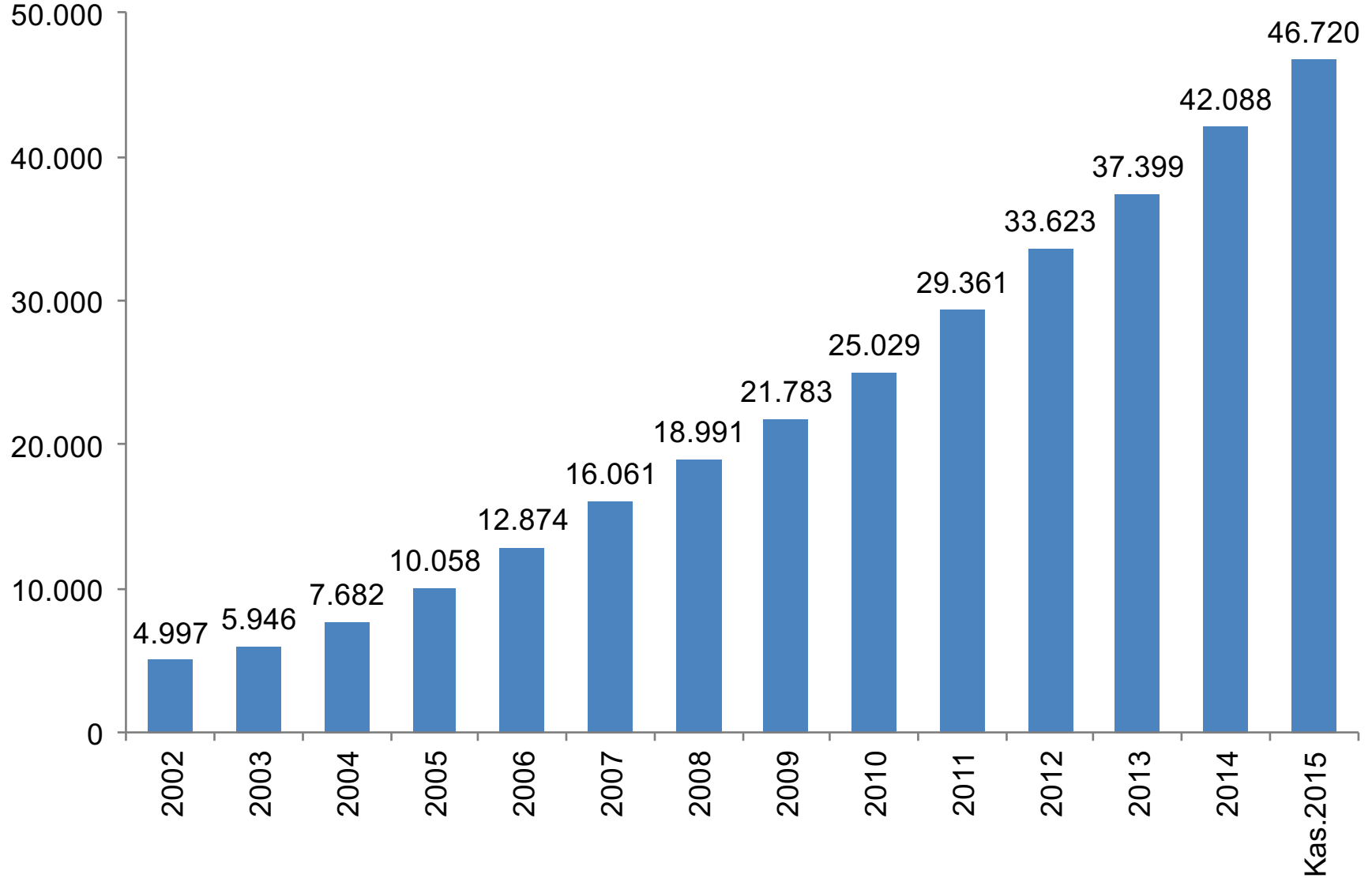
Özel Sektör Yatırımları

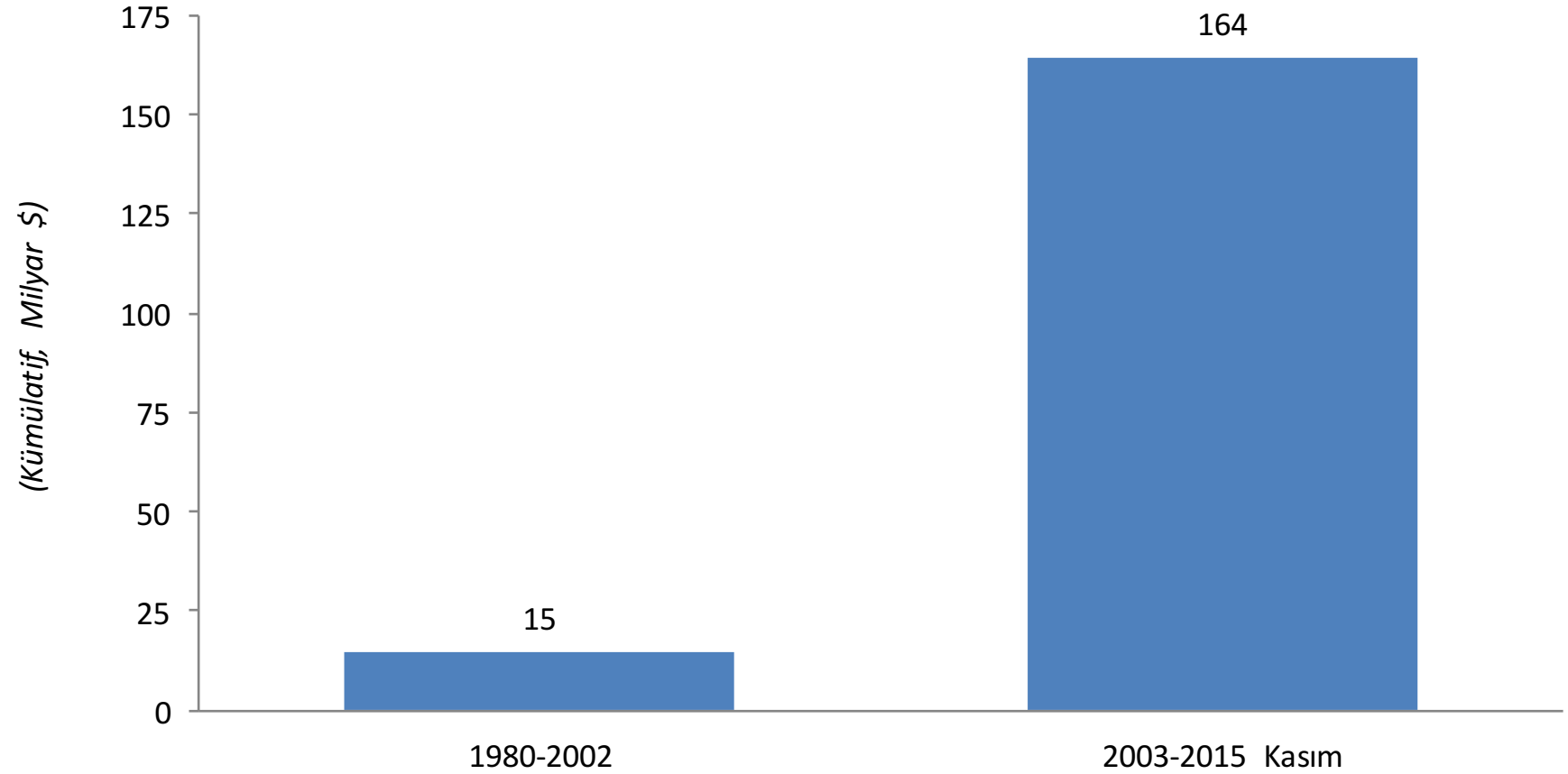
■ 1990 Yatırımların Reel Seviyesi = 100, 2002 Yatırımların Reel Seviyesi = 100

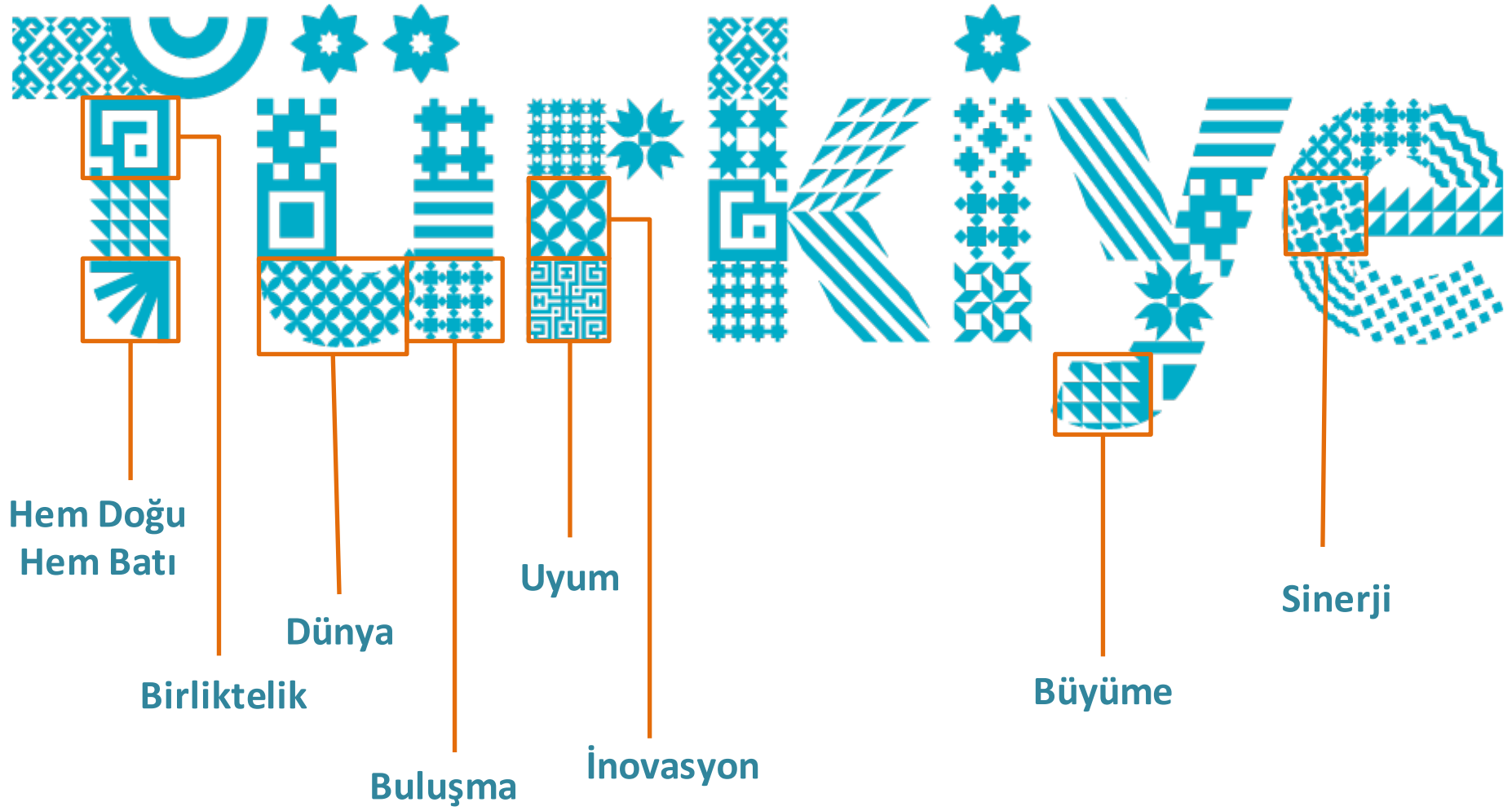
■ 2002 Yatırımların Reel Seviyesi (1990 = 100), 2014 Yatırımların Reel Seviyesi (2002 = 100)

Küresel Sermayeli Şirket Sayısı

Küresel Doğrudan Yatırım Girişleri

TEŞEKKÜRLER...